

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΤΑ
Αρχές Σχεδιασμού και Διαδικασίες Κατάρτισης

Από τις Σπουδάστριες

Φανουργιάκη Αικατερίνη & Γιαννοπούλου Ελένη

Επιβλέποντες Καθηγητές

κ. Χρήστος Σταύρος

κ. Χάριος Άγγελος

Ιούλιος 2003

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΤΑ
Αρχές Σχεδιασμού και Διαδικασίες Κατάρτισης

Από τις Σπουδάστριες

Φανουργιάκη Αικατερίνη & Γιαννοπούλου Ελένη

Επιβλέποντες Καθηγητές

κ. Χρήσιμος Σταύρος

κ. Χάγιος Άγγελος

Ιούλιος 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	σελ. 6
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	σελ. 7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ. 8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

Αρχές Επιχειρησιακού Προγραμματισμού

1.1 Ο Σχεδιασμός ως λειτουργία της Διοίκησης	σελ. 10
1.2 Τι είναι ο Σχεδιασμός	σελ. 11
1.2.1 Είδη Σχεδιασμού	σελ. 12
1.2.2 Χρησιμότητα Σχεδιασμού	σελ. 14
1.3 Τι είναι ο Στρατηγικός Σχεδιασμός (ή Στρατηγικός Επιχειρηματικός Σχεδιασμός)	σελ. 14
1.3.1 Φάσεις Στρατηγικού Σχεδιασμού	σελ. 15
1.3.2 Το Στρατηγικό σχέδιο ως προϊόν του Στρατηγικού Σχεδιασμού	σελ. 21
1.4 Τι είναι ο Επιχειρησιακός Προγραμματισμός	σελ. 21
1.4.1 Τα εργαλεία του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού	σελ. 22
1.4.2 Τύποι Επιχειρηματικών Σχεδίων – Σχέδια Δράσης ..	σελ. 24
1.5 Η εφαρμογή του Ε.Π. στους Δημόσιους Οργανισμούς	σελ. 26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

Το θεσμικό και οργανωτικό πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού

- 2.1 Το θεσμικό πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τον επιχειρησιακό προγραμματισμό** ..... σελ. 30
- 2.1.1 Διαμόρφωση του πλαισίου προγραμματισμού μετά την ένταξη της χώρας στην Ε.Ο.Κ. .... σελ. 30
- 2.1.2 Νόμος 1622/1986 «Τοπική Αυτοδιοίκηση – Περιφερειακή Ανάπτυξη και Δημοκρατικός Προγραμματισμός» ... σελ. 31
- 2.1.3 Νόμος 2414/1996 «Στρατηγικός και Επιχειρησιακός Σχεδιασμός Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών»..... σελ. 35
- 2.1.4 Έτος 2003 «Σύγχρονος Ισχυρός Δήμος»..... σελ. 36
- 2.2 Το οργανωτικό πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος** ..... σελ. 37
- 2.2.1 Οργάνωση και διάρθρωση υπηρεσιών ..... σελ. 39
- 2.2.2 Προτεινόμενη διάρθρωση υπηρεσιών για την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού..... σελ. 43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Αρχές και Διαδικασίες Εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού στη Τοπική Αυτοδιοίκηση

- 3.1 Γενικά**..... σελ. 47
- 3.2 Οι σκοποί εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στη Τοπική Αυτοδιοίκηση** ..... σελ. 48
- 3.2.1 Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ως μέσο προώθησης της Τοπικής και Εσωτερικής Ανάπτυξης των ΟΤΑ ..... σελ. 48
- 3.2.2 Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ως τετραετές πρόγραμμα δράσης των ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων του ..... σελ. 49
- 3.3 Η δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος των ΟΤΑ**. σελ. 50

3.4 Η διαδικασία σύνταξης και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων	σελ. 51
3.4.1 Προετοιμασία και οργάνωση.....	σελ. 51
3.4.2 Αξιολόγηση και διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης	σελ. 52
3.4.3 Στρατηγικές επιλογές.....	σελ. 53
3.4.4 Επιχειρησιακές επιλογές.....	σελ. 58
3.4.4.1 Τετραετής προγραμματισμός πράξεων.....	σελ. 59
3.4.4.2 Τετραετής προϋπολογισμός του προγράμματος	σελ. 61
3.4.5 Παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης του προγράμματος.....	σελ. 62
3.5 Τετραετές και ετήσιο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	σελ. 63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

Καταγραφή Υφιστάμενης Εμπειρίας

4.1 Υφιστάμενη εμπειρία Προγραμματισμού των ΟΤΑ	σελ. 66
4.1.1 Γενικά.....	σελ. 66
4.1.2 Γραφείο Προγραμματισμού – Παράδειγμα Δήμου Περάματος	σελ. 67
4. 1.3 Το ΤΑΠ του Δήμου Περάματος ως εργαλείο Προγραμματισμού	σελ. 70
4.2 Αδυναμίες των διαδικασιών Προγραμματισμού	σελ. 72
4.2.1 Αδυναμίες Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων	σελ. 73
4.2.2 Αδυναμίες των εσωτερικών διαδικασιών Προγραμματισμού	σελ. 74
4.2.3 Οργανωτικές αδυναμίες.....	σελ. 75
4.2.4 Αδυναμίες των διαδικασιών Οικονομικής διαχείρισης	σελ. 76
4.2.5 Αδυναμίες των Πληροφοριακών συστημάτων	σελ. 76

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο**Αξιολόγηση – Προοπτικές**

5.1	Γενικά	σελ. 79
5.2	Η αναγκαιότητα εφαρμογής σύγχρονων διαδικασιών προγραμματισμού στους ΟΤΑ	σελ. 79
5.3	Τα οφέλη και οι προοπτικές των ΟΤΑ	σελ. 82
5.4	Συμπέρασμα	σελ. 84

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	σελ. 86
--	----------------

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΙΝΑΚΩΝ	σελ. 87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	σελ. 89
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	σελ. 90
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ	σελ. 91
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ	σελ. 92

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΒΙ.ΠΕ.	Βιομηχανική Περιοχή
Δ.Ε.Κ.Ο.	Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί
Δ.Ε.Υ.Α.	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Δ.Κ.Κ.	Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Τ.Α.Α.	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
Ε.Ο.Κ.	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Ε.Π.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ε.Π.Τ.Α.	Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Κ.Α.Π.Η.	Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων
Κ.Ε.Κ.	Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης
Κ.Π.Σ.	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
ΝΕ.Ζ	Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη
Ο.Ε.Υ.	Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Ε.	Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση
Π.Ε.Π.	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Τ.Α.	Τοπική Αυτοδιοίκηση
Τ.Α.Π.	Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα
Τ.Ε.	Τεχνολογική Εκπαίδευση
ΥΠ.ΕΘ.Ο.	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
Χ.Υ.Τ.Α.	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η προσπάθεια της μελέτης μας ήταν να παραθέσουμε κάποιες σκέψεις πάνω στα " Τι ", " Γιατί " και " Πώς " του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού, ως μέσο για αλλαγή στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Έτσι, στο Κεφάλαιο 1, παρουσιάζονται οι γενικές Αρχές που διέπουν τον Επιχειρησιακό Προγραμματισμό καταλήγοντας στην εφαρμογή του τελευταίου στους Δημόσιους Οργανισμούς.

Το Κεφάλαιο 2, παρουσιάζει το θεσμικό και οργανωτικό πλαίσιο που περικλείει το περιβάλλον της Τ.Α., για την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού.

Το Κεφάλαιο 3 αποτελεί το πιο ενδιαφέρον κομμάτι της εργασίας, αφού παρουσιάζει τη διαδικασία σύνταξης και το περιεχόμενο του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού.

Το Κεφάλαιο 4 επικεντρώνεται στην καταγραφή της υφιστάμενης εμπειρίας των ΟΤΑ πάνω σε θέματα Προγραμματισμού, αναλύοντας σημαντικές αδυναμίες που παρουσιάζονται.

Καταλήγοντας, το Κεφάλαιο 5 εστιάζει στην αναγκαιότητα εφαρμογής του Ε.Π. στην Τ.Α. και στα οφέλη που είναι δυνατόν να φέρει και κλείνει παραθέτοντας το τελικό συμπέρασμα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εργασία μας στηρίχτηκε σε βιβλιογραφία, προφορικές συνεντεύξεις σε Δήμους, στο ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και στην Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, η οποία αποτέλεσε και την κύρια πηγή άντλησης στοιχείων και πληροφοριών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αναδιάρθρωση της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης με το πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας έχει διαμορφώσει ένα νέο επίπεδο δράσης, δίνοντας νέες προοπτικές στο θεσμό της Αυτοδιοίκησης. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση για να μπορέσει να ανταποκριθεί στο νέο της ρόλο πρέπει να εξοπλιστεί με σύγχρονα εργαλεία, προκειμένου να έχει τη δυνατότητα να χειριστεί τα σύνθετα προβλήματα που συνεχώς αυξάνονται.

Η αντιμετώπιση των προβλημάτων, καθώς και η υλοποίηση των στόχων της Τ.Α. οι οποίοι βασίζονται στην αποτελεσματικότητα και στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, απαιτούν καλή οργάνωση και αποτελεσματική διοίκηση – διαχείριση σε όλο το περιβάλλον των Ο.Τ.Α.

Στόχος της εργασίας είναι να παρουσιαστεί η σπουδαιότητα και η αναγκαιότητα της εφαρμογής του Ε.Π., για την βελτίωση στην αποτελεσματικότητα και τον εκσυγχρονισμό της Διοίκησης των Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η παρούσα μελέτη εστιάζει στην ανάλυση των εννοιών του Στρατηγικού Σχεδιασμού και κυρίως, του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού ως τα απαραίτητα μέσα της Τ.Α. για την διαμόρφωση οργανωτικού κλίματος με σημαντικές αποδόσεις.

Στο κείμενο που ακολουθεί, εξετάζονται οι αρχές που διέπουν τον Επιχειρησιακό Προγραμματισμό, το θεσμικό και οργανωτικό πλαίσιο της Τ.Α. για την εφαρμογή του Ε.Π., οι αρχές και οι διαδικασίες εφαρμογής του Ε.Π. στην Τ.Α. και τέλος, καταγράφεται και αξιολογείται η υφιστάμενη εμπειρία της Τ.Α. σε θέματα προγραμματισμού.

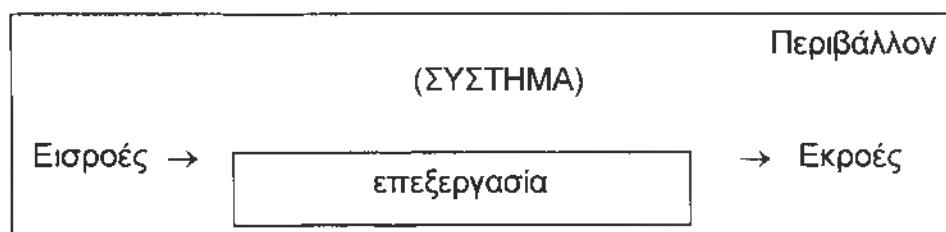
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΑΡΧΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

1.1 Ο Σχεδιασμός ως λειτουργία της Διοίκησης

Ο όρος Διοίκηση συντίθεται ετυμολογικά από την πρόθεση "δια" και το ουσιαστικό "οίκηση" και σημαίνει την φροντίδα για τον οίκο. Η λειτουργία της Διοίκησης αναλαμβάνει την όλη διακυβέρνηση του οίκου είτε αναφέρεται στη Δημόσια Διοίκηση είτε στη Διοίκηση Επιχειρήσεων. Η θεωρία στην επιστήμη της Διοίκησης και Οργάνωσης βασίζεται στα αποτελέσματα των ερευνών που έχουν πραγματοποιηθεί πάνω στη Διοίκηση Επιχειρήσεων.

Οι λειτουργίες της διοίκησης και της οργάνωσης περιλαμβάνονται σ' ένα σύστημα παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών. Ένα τέτοιο απλό σύστημα παρουσιάζεται στο σχήμα 1.1 όπου φαίνεται η σύνδεση του συστήματος με το περιβάλλον του καθώς και οι επιρροές και τα αποτελέσματα που μπορεί να έχει η επεξεργασία των εισροών για την επιχείρηση ή τον οργανισμό.

Σχήμα 1.1 Απλοποιημένη εικόνα Συστήματος

Πηγή: Διον. Γιαννακόπουλος, Ιωάν. Παπουτσή, Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης, σελ:16

Οι εισροές και εκροές της επιχείρησης δραστηριοποιούν την ίδια την επιχείρηση και όλο το παραγωγικό κύκλωμα . Οι δραστηριότητες – λειτουργίες που αναλαμβάνουν οι επιχειρήσεις μπορούν να χωριστούν σε : α) **διαχειριστικές λειτουργίες** οι οποίες περιλαμβάνουν λειτουργίες που έχουν σχέση με τη διαχείριση των πόρων, όπως η διαχείριση χρηματοοικονομικών πόρων, προσωπικού, υλικών, εγκαταστάσεων, πληροφοριών κ.λ.π., β) **επιχειρησιακές λειτουργίες** οι οποίες περιλαμβάνουν λειτουργίες που αφορούν τις φάσεις του παραγωγικού κυκλώματος, όπως προμήθεια α΄ υλών, ανάπτυξη προϊόντος, διάθεση προϊόντος κ.λ.π. και γ) **διοικητικές**

Λειτουργίες οι οποίες περιλαμβάνουν λειτουργίες που καθορίζουν και εφαρμόζουν τους επιχειρησιακούς στόχους και την συμπεριφορά της επιχείρησης.

Βασικές λειτουργίες της διοίκησης είναι ο σχεδιασμός , η οργάνωση , η ηγεσία (στελέχωση – διεύθυνση - καθοδήγηση) και ο έλεγχος . Η σημαντικότερη από αυτές είναι ο σχεδιασμός .

1.2 Τι είναι ο σχεδιασμός¹

Ο σχεδιασμός είναι η πρώτη και βασικότερη λειτουργία της διοίκησης . Η ύπαρξή της οφείλεται στις αλλαγές του περιβάλλοντος και στην αβεβαιότητα που προκαλούν αυτές οι μεταβολές στο εσωτερικό των επιχειρήσεων και των οργανισμών. Ο σχεδιασμός είναι μια λειτουργία ελέγχου που έχει σαν σκοπό να προσδιορίζει τους γενικούς κατευθυντήριους άξονες των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και να συγκεντρώνει τη δύναμη του οργανισμού μέσα από συντονισμένες ενέργειες και λειτουργίες .

Η λειτουργία του σχεδιασμού ακολουθεί τα εξής βήματα :

1. Προσδιορισμός της πορείας δράσης της επιχείρησης ή του οργανισμού κάνοντας επιλογή και καθορίζοντας τους στόχους και σκοπούς
2. Προσπάθεια για έλεγχο του μέλλοντος μέσα από την παραγωγή σκέψης και υποθέσεων ώστε να οδηγηθεί η επιχείρηση στην πρόβλεψη και να κινηθεί ανάλογα στις μεταβολές του μικροοικονομικού και μακροοικονομικού περιβάλλοντος
3. Εντοπισμός και ανάλυση των δυνατών εναλλακτικών λύσεων ώστε να οδηγηθεί η επιχείρηση στην επιθυμητή λύση

---

¹ Βλέπε Μηλιώτη Ειρήνη, Προγραμματισμός Δράσεως Επιχειρήσεων, Αθήνα 1995, σελ. 16

4. Λήψη αποφάσεων. Πρόκειται για μια διαδικασία που οδηγεί στην επιλογή της καλύτερης εναλλακτικής λύσης
5. Μεθόδευση των λειτουργιών της επιχείρησης ώστε να μετατραπεί ο σχεδιασμός σε δράση (πράξη)
6. Αξιολόγηση του σχεδιασμού και τακτικός ανασχεδιασμός στις περιπτώσεις που είναι χρήσιμος και αναγκαίος

Σχεδιασμός σημαίνει την κατάστρωση σχεδίου δράσης για εφαρμογή. Περιλαμβάνει πολλά σχέδια δράσης. Ο όρος σχέδιο αναφέρεται στο σύνολο των αποφάσεων που λαμβάνονται ύστερα από σκέψεις και απόψεις των αρμοδίων ώστε να ακολουθήσει η επιχειρηματική δράση. Το **υφιστάμενο επεξεργασία σχέδιο ονομάζεται πρόγραμμα. Άρα, ο προγραμματισμός είναι μέρος της έννοιας του σχεδιασμού.**

1.2.1 Είδη Σχεδιασμού

Ο σχεδιασμός μπορεί να έχει τη μορφή διαφόρων τύπων. Η διάκριση των τύπων του γίνεται : α) με βάση την έκταση εφαρμογής του και β) σε συνάρτηση με το χρόνο.

A. Με βάση την έκταση εφαρμογής

- Σχεδιασμός οργανισμού ή ομίλου επιχειρήσεων

(Corporate Planning-Strategic Planning):

Πρόκειται για σχέδια που προσδιορίζουν τους κυριότερους σκοπούς και τις στρατηγικές του οργανισμού ή ομίλου επιχειρήσεων στο σύνολό τους

- Σχεδιασμός επιχειρήσεων :

Περιλαμβάνει σχέδια που προσδιορίζουν την ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης της επιχείρησης στην αγορά μέσα από την ανάπτυξη, τη συγκέντρωση στις νέες ελκυστικότερες αγορές και την ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων

- Σχεδιασμός λειτουργιών

(Function Planning):

Περιλαμβάνει σχέδια για τους οικονομικούς πόρους ή το Marketing και αναλύει τους σκοπούς και τις στρατηγικές για κάθε τμήμα ή λειτουργία της επιχείρησης. Πρόκειται για αλληλοεξαρτώμενα σχέδια από το σχέδιο, το σκοπό και τις στρατηγικές του οργανισμού

- Ειδικός Σχεδιασμός

(Ad Hoc Planning):

Αναφέρεται σε επενδυτικά σχέδια, σχέδια ανάπτυξης νέων προϊόντων και ανάπτυξης της αγοράς. Πρόκειται για σχέδια που επεκτείνονται πέρα από τις λειτουργίες και το σκοπό του οργανισμού

Β. Σε συνάρτηση με το χρόνο :

- Στρατηγικός σχεδιασμός : η χρονική διάρκειά του είναι από πέντε ή και περισσότερα έτη (μακροχρόνιος σχεδιασμός)
- Μεσοχρόνιος Σχεδιασμός : η χρονική διάρκειά του είναι από δύο έως πέντε έτη
- Βραχυχρόνιος Σχεδιασμός : περιλαμβάνει μηνιαίο ή ετήσιο σχεδιασμό (σχεδιασμός μικρής διάρκειας)

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ	ΤΥΠΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
<ul style="list-style-type: none"> • ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ → 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Σχεδιασμός οργανισμού ή ομίλου επιχειρήσεων ⇒ Σχεδιασμός επιχειρήσεων ⇒ Σχεδιασμός λειτουργιών ⇒ Ειδικός Σχεδιασμός
<ul style="list-style-type: none"> • ΤΟ ΧΡΟΝΟ → 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Στρατηγικός Σχεδιασμός ⇒ Μεσοχρόνιος Σχεδιασμός ⇒ Βραχυχρόνιος Σχεδιασμός

Σχήμα 1.2 Κατηγορίες Σχεδιασμού

1.2.2 Χρησιμότητα Σχεδιασμού

Ο σχεδιασμός είναι το εργαλείο της διοίκησης που βοηθά την επιχείρηση :

- ✓ Να μεταφράζει τον σκοπό σε κατεύθυνση
- ✓ Να κοιτάζει μακρύτερα και να προβλέπει τις μεταβολές του περιβάλλοντος
- ✓ Να προετοιμάζεται για προβλεπόμενες αλλαγές
- ✓ Να είναι ευέλικτη και ικανή να αντιμετωπίζει αυτές τις αλλαγές
- ✓ Να αντιμετωπίζει αλλαγές προτεραιοτήτων
- ✓ Να εξερευνά προοπτικές επιλογές
- ✓ Να αναγνωρίζει την ανάγκη για αλλαγές στη διοίκηση και την οργάνωση
- ✓ Να επιταχύνει για να φέρει αλλαγές στο εσωτερικό της (η επιχείρηση βελτιώνει την τμηματοποίησή της και τις λειτουργίες της, εισάγει την επιστημονική μέθοδο για τις έρευνες που διεξάγει, ενθαρρύνει συνεργασίες των διαφόρων τμημάτων).

Η λειτουργία του σχεδιασμού δημιουργεί το κλίμα και τις διαδικασίες για στρατηγικό σχεδιασμό.

1.3 Τι είναι ο Στρατηγικός Σχεδιασμός² (ή Στρατηγικός Επιχειρηματικός Σχεδιασμός)

Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός είναι το σύνολο εκείνων των αποφάσεων και ενεργειών της διοίκησης που καθορίζουν τη μακροχρόνια πορεία της επιχείρησης. Ορίζει το σκοπό και την κατεύθυνση του οργανισμού και είναι αποτέλεσμα της λειτουργίας του Σχεδιασμού. Το προϊόν του Στρατηγικού Σχεδιασμού είναι η στρατηγική ή το στρατηγικό σχέδιο. Ο όρος στρατηγική βρίσκεται ανάμεσα στο όραμα και τις διοικητικές δομές και διαδικασίες που αναπτύσσει η επιχείρηση και αποβλέπει σε μια συντονισμένη προσπάθεια για

---

² Βλέπε ο.π., σελ. 20

την επίτευξη μακροχρόνιων στόχων. Το υλικό της στρατηγικής είναι οι τακτικές οι οποίες είναι ειδικές κινήσεις προερχόμενες από τη γενική στρατηγική της επιχείρησης.

Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός μπορεί να είναι μια αυτοτελής διαδικασία :

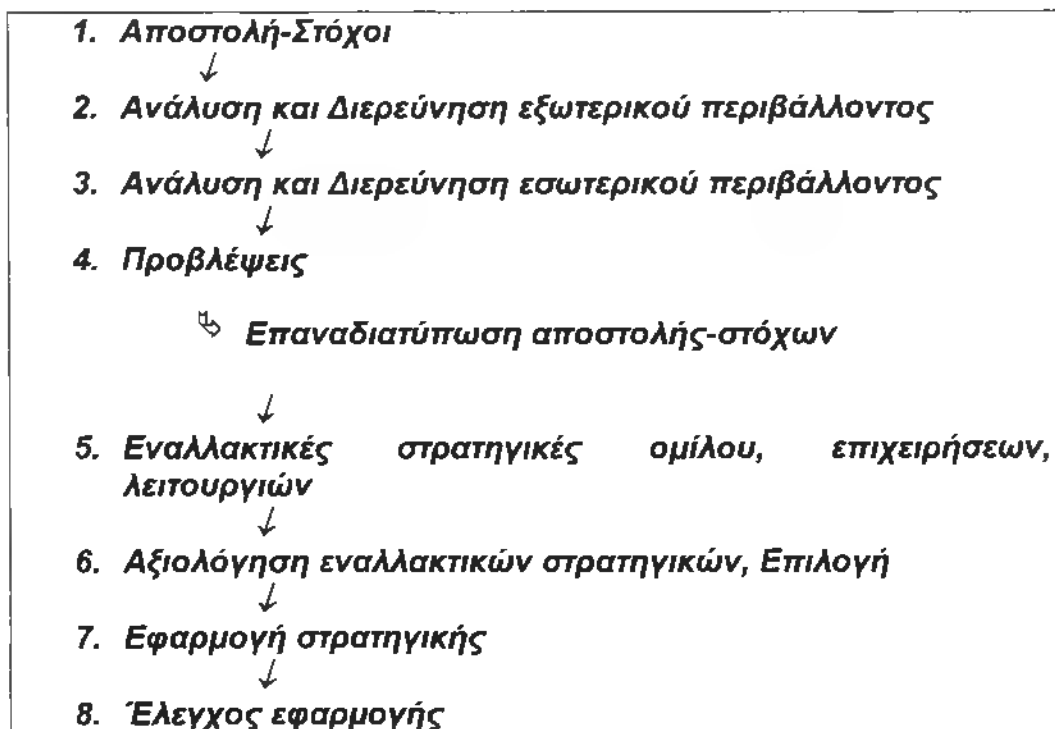
- Όπου δεν επεκτείνεται το παρόν στο μέλλον δηλαδή, ο Στρατηγικός Σχεδιασμός δεν είναι πρόβλεψη
- Που δεν αποτελεί απλή εφαρμογή ποσοτικών τεχνικών στον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό. Απαιτεί στο περιεχόμενό του βαθύτερη ανάλυση δημιουργικότητα, τιμότητα και κάποιες ποσοτικές αναλύσεις οι οποίες δεν αποτελούν το κυριότερο στοιχείο του
- Που δεν αφορά τη λήψη αποφάσεων σήμερα για να επηρεάσουμε το μέλλον
- Που δεν περιορίζει τον κίνδυνο, αλλά βοηθά την Ανώτατη Διοίκηση να κατανοήσει τις παραμέτρους που διαμορφώνουν τις αποφάσεις για να εκτιμηθούν οι κίνδυνοι.

Πιο συγκεκριμένα, ο Στρατηγικός Σχεδιασμός: α) αναφέρεται σε σημαντικές δραστηριότητες ενός οργανισμού οι οποίες επηρεάζουν καθοριστικά την πορεία του, β) αφορά μακροχρόνιο σχεδιασμό, γ) είναι γενικός σχεδιασμός και λαμβάνει υπόψη του το συνολικό περιβάλλον του οργανισμού, δ) αναλαμβάνεται συνήθως από τα ανώτατα διοικητικά στελέχη. Η αποτελεσματικότητα του Στρατηγικού Σχεδιασμού προϋποθέτει τη διάχυση της στρατηγικής σκέψης σε όλα τα κλιμάκια και τις δραστηριότητες του οργανισμού καθώς και τη διασύνδεση όλων των τμημάτων του.

1.3.1 Φάσεις Στρατηγικού Σχεδιασμού

Τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας Στρατηγικού Σχεδιασμού είναι η διερεύνηση του περιβάλλοντος, η διαμόρφωση της στρατηγικής, η εφαρμογή

της στρατηγικής και η αξιολόγηση κι ο έλεγχος. Πιο συγκεκριμένα, οι φάσεις του Στρατηγικού Σχεδιασμού παρουσιάζονται στο σχήμα 1.3 :

Σχήμα 1.3 Φάσεις Διαδικασίας Στρατηγικού Σχεδιασμού

Φάση α': Αποστολή-Στόχοι

Η διαδικασία του Στρατηγικού Σχεδιασμού ξεκινά από τον καθορισμό των στόχων και της αποστολής. Στη φάση αυτή προσδιορίζεται το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινηθεί η επιχείρηση μακροπρόθεσμα καθώς και, ο λόγος ύπαρξής της. Η αποστολή παρέχει κατευθύνσεις και οδηγίες για τη δημιουργία των στόχων και της στρατηγικής. Επίσης, κάνει αναφορά στο λόγο ύπαρξης, στη φιλοσοφία και την κουλτούρα της επιχείρησης και συνεπώς, η αποστολή αποτελεί το κυριότερο καθήκον της. Οι στόχοι δηλώνουν τι πρέπει να επιτευχθεί και πότε.

Φάση β΄: Ανάλυση και Διερεύνηση εξωτερικού περιβάλλοντος

Η φάση της ανάλυσης, διερεύνησης και αξιολόγησης του εξωτερικού περιβάλλοντος μιας επιχείρησης έχει σκοπό να προσδιορίσει τις προοπτικές και τις προϋποθέσεις ανάπτυξής της μέσα από τον εντοπισμό και την ανάλυση των ευκαιριών και των κινδύνων που υπάρχουν στο περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργεί. Η ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος δεν είναι απλή παράθεση πληροφοριών γενικού ενδιαφέροντος αλλά εντοπισμός των τάσεων και των πιθανών εξελίξεων που είναι δυνατό να επηρεάσουν την πορεία της επιχείρησης.

Ως εξωτερικό περιβάλλον νοούνται τα εξής :

- φυσικό περιβάλλον
- οικονομικό περιβάλλον
- πολιτικό περιβάλλον
- θεσμικό και κανονιστικό περιβάλλον
- τεχνολογικό περιβάλλον
- κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον
- επιχειρησιακό περιβάλλον
- διεθνείς εξελίξεις

Εξετάζοντας τα παραπάνω η επιχείρηση μπορεί να διαπιστώσει κατά πόσο οι εκτιμώμενες εξελίξεις αναμένεται να δημιουργήσουν δυσμενέστερες ή ευνοϊκότερες συνθήκες για την επιχείρηση και κατά πόσο οι εξελίξεις αυτές πρέπει να εκληφθούν ως ευκαιρίες ή απειλές. Στην ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος θα πρέπει να διερευνηθούν και οι ανταγωνιστικές πιέσεις που μπορεί να δέχεται η επιχείρηση προερχόμενες από υπάρχοντες ανταγωνιστές, πιθανούς μελλοντικούς ανταγωνιστές, υποκατάστατα προϊόντα-υπηρεσίες.

Φάση γ΄: Ανάλυση και Διερεύνηση εσωτερικού περιβάλλοντος

Η φάση της ανάλυσης, διερεύνησης και αξιολόγησης του εσωτερικού περιβάλλοντος αναφέρεται στο ενδοεπιχειρησιακό περιβάλλον της επιχείρησης. Η φάση αυτή έχει σκοπό να διαγνώσει τα ισχυρά και αδύνατα σημεία της επιχείρησης, ώστε να αξιοποιηθούν περαιτέρω τα ισχυρά της σημεία και να αντιμετωπισθούν τα αδύνατα. Η διάγνωση του εσωτερικού περιβάλλοντος περιλαμβάνει την ανάλυση και διερεύνηση των κύριων συστατικών στοιχείων της επιχείρησης. Τα τελευταία αναλύονται σε λειτουργίες, πόρους και συστήματα και περιλαμβάνουν τα παρακάτω :

Λειτουργίες :

- προμήθειες
- παραγωγή
- πωλήσεις
- marketing – προώθηση
- διανομή
- οικονομική λειτουργία
- διοικητική λειτουργία
- λοιπές λειτουργίες

Πόροι :

- παραγωγική – λοιπός εξοπλισμός
- ανθρώπινοι πόροι
- οικονομικοί πόροι
- τεχνογνωσία, φήμη
- λοιποί υλικοί και άυλοι πόροι

Συστήματα :

- οργανωτική δομή
- σύστημα στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού
- σύστημα παρακολούθησης, αναφορών και αναθεώρησης σχεδίων δράσης
- συστήματα πληροφορικής

- πληροφοριακά συστήματα διοίκησης
- σύστημα εσωτερικού ελέγχου
- σύστημα εσωτερικής επικοινωνίας
- λοιπά συστήματα, που αφορούν στο σύνολο της επιχείρησης

Φάση δ΄: Προβλέψεις

Η φάση αυτή ασχολείται με τις προβλέψεις που μπορεί να κάνει μια επιχείρηση για την πιθανή μελλοντική της εξέλιξη καθώς και για την πιθανή μελλοντική εξέλιξη του κλάδου στον οποίο ανήκει. Η σωστή πρόβλεψη συνίσταται στην καλή κρίση και στην επαγρύπνηση για την κατάσταση που επικρατεί στην οικονομία. Με τις προβλέψεις εξασφαλίζονται οι καλύτερες εκτιμήσεις σχετικά με τις μελλοντικές εξελίξεις του περιβάλλοντος του οργανισμού.

Στο σημείο αυτό γίνεται μια επαναδιατύπωση της αποστολής και των στόχων βασιζόμενη στα νέα δεδομένα που έχουν παρουσιασθεί μετά την ανάλυση των προηγούμενων φάσεων.

Φάση ε΄: Εναλλακτικές στρατηγικές ομίλου, επιχειρήσεων, λειτουργιών

Στη φάση αυτή πραγματοποιείται η διαδικασία διαμόρφωσης της στρατηγικής. Πρόκειται για μια διαδικασία ανάπτυξης μακροχρόνιων σχεδίων για την επίτευξη των στόχων του οργανισμού. Η επιχείρηση προσπαθεί μέσω της στρατηγικής να προσαρμόσει τις δυνατότητες και τις αδυναμίες της με τις ευκαιρίες και τις απειλές που προέρχονται από το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον της. Εδώ, εντοπίζονται οι εναλλακτικές στρατηγικές ομίλου (οργανισμού / συγκροτήματος επιχειρήσεων), επιχειρήσεων και λειτουργιών.

Φάση στ': Αξιολόγηση εναλλακτικών στρατηγικών, Επιλογή

Στο σημείο αυτό αξιολογούνται οι εναλλακτικές στρατηγικές που έχουν εντοπισθεί στην προηγούμενη φάση και επιλέγεται η καταλληλότερη από αυτές. Η καταλληλότητα της στρατηγικής βασίζεται στο αν και πόσο μπορεί να προσαρμόσει τις δυνατότητες και τις αδυναμίες με τις ευκαιρίες και τις απειλές που δέχεται η επιχείρηση από το περιβάλλον της. Η επιλεγμένη στρατηγική πρέπει να προσδίδει στην επιχείρηση εσωτερική συνοχή και αποτελεσματικότητα.

Φάση ζ': Εφαρμογή στρατηγικής

Η εφαρμογή της στρατηγικής πραγματοποιείται μέσα από τον προγραμματισμό υλοποίησης της στρατηγικής. Απαραίτητα εργαλεία είναι τα σχέδια δράσης τα οποία αναλύονται παρακάτω.

Φάση η': Έλεγχος εφαρμογής

Ο έλεγχος της εφαρμογής έχει σκοπό να εξετάσει κατά πόσο απέδωσε η εφαρμογή της στρατηγικής στις απαιτήσεις των στόχων και του συνολικού σχεδιασμού. Εδώ, εξετάζονται τα αποτελέσματα και συγκρίνονται με τα αρχικά προσδοκώμενα πρότυπα. Η αιτία απόκλισης των αποτελεσμάτων από τους στόχους μπορεί να οφείλεται σε διάφορους λόγους όπως είναι: α) το είδος της στρατηγικής, β) ο τρόπος που εφαρμόστηκε η στρατηγική από την επιχείρηση, γ) η απρόσμενη αλλαγή του περιβάλλοντος, δ) οι προβληματικές εργασιακές σχέσεις κ.α. Ο έλεγχος θα πρέπει να είναι έγκαιρος και έγκυρος ώστε να βοηθήσει στην επανάληψη των διαδικασιών του στρατηγικού σχεδιασμού και στη λήψη των κατάλληλων διορθωτικών ενεργειών.

1.3.2 Το στρατηγικό σχέδιο ως προϊόν του Στρατηγικού Σχεδιασμού

Το στρατηγικό σχέδιο προσδιορίζει :

- A. Την επιθυμητή μελλοντική κατάσταση της επιχείρησης ή του οργανισμού μέσα από την επιλογή στρατηγικών για μια περίοδο συνολικά καθώς και τον καθορισμό μακροχρόνιων στόχων (στρατηγικοί στόχοι) και,
- B. Την βέλτιστη πορεία που θα πρέπει να ακολουθήσει για να επιτύχει την επιθυμητή μελλοντική κατάσταση καθορίζοντας μεθόδους πραγματοποίησης των στρατηγικών στόχων (στρατηγική).

Ένα αποτελεσματικό στρατηγικό σχέδιο συνδέεται με λεπτομερέστερα προγράμματα δράσης.

1.4 Τι είναι ο Επιχειρησιακός Προγραμματισμός³

Ο Επιχειρησιακός Προγραμματισμός είναι η δραστηριότητα της διοίκησης που μετατρέπει τη στρατηγική η οποία έχει επιλεγεί στο στάδιο του Στρατηγικού Σχεδιασμού, σε συγκεκριμένα πρότυπα δράσης προς εφαρμογή. Αποτελεί το κύριο εργαλείο άσκησης διοίκησης κι αυτό συμβαίνει γιατί:

- A) Κατευθύνει, προσδιορίζει και συντονίζει τις ενέργειες όλων των εργαζομένων σε μια επιχείρηση ή οργανισμό, προκειμένου να επιτευχθούν οι στρατηγικοί στόχοι
- B) Κατανέμει αποτελεσματικά τους απαιτούμενους πόρους για την υλοποίηση των ενεργειών και την επίτευξη των στρατηγικών στόχων και

---

³ Βλέπε Λίτσος Ηλίας, Επιχειρησιακά Προγράμματα και Διαδικασίες Προγραμματισμού των ΟΤΑ, Μονογραφία, Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 2003

Γ) Επιπρέπει και προσδιορίζει τον τρόπο παρακολούθησης της πορείας της επιχείρησης ή του οργανισμού καθώς και την ανάληψη διορθωτικών ενεργειών.

Ο Επιχειρησιακός Προγραμματισμός προϋποθέτει τον Στρατηγικό Σχεδιασμό.

1.4.1 Τα εργαλεία του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού⁴

Η πραγματοποίηση του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού υλοποιείται με την βοήθεια επιχειρησιακών προγραμμάτων τα οποία :

1.Εξειδικεύουν τους στόχους και τις στρατηγικές επιλογές του στρατηγικού σχεδίου μέσω του προγράμματος δράσης και του οικονομικού προγράμματος

2.Προσδιορίζουν το χρόνο, τις ενέργειες, τους πόρους, το κόστος και την παρακολούθηση πραγματοποίησής τους.

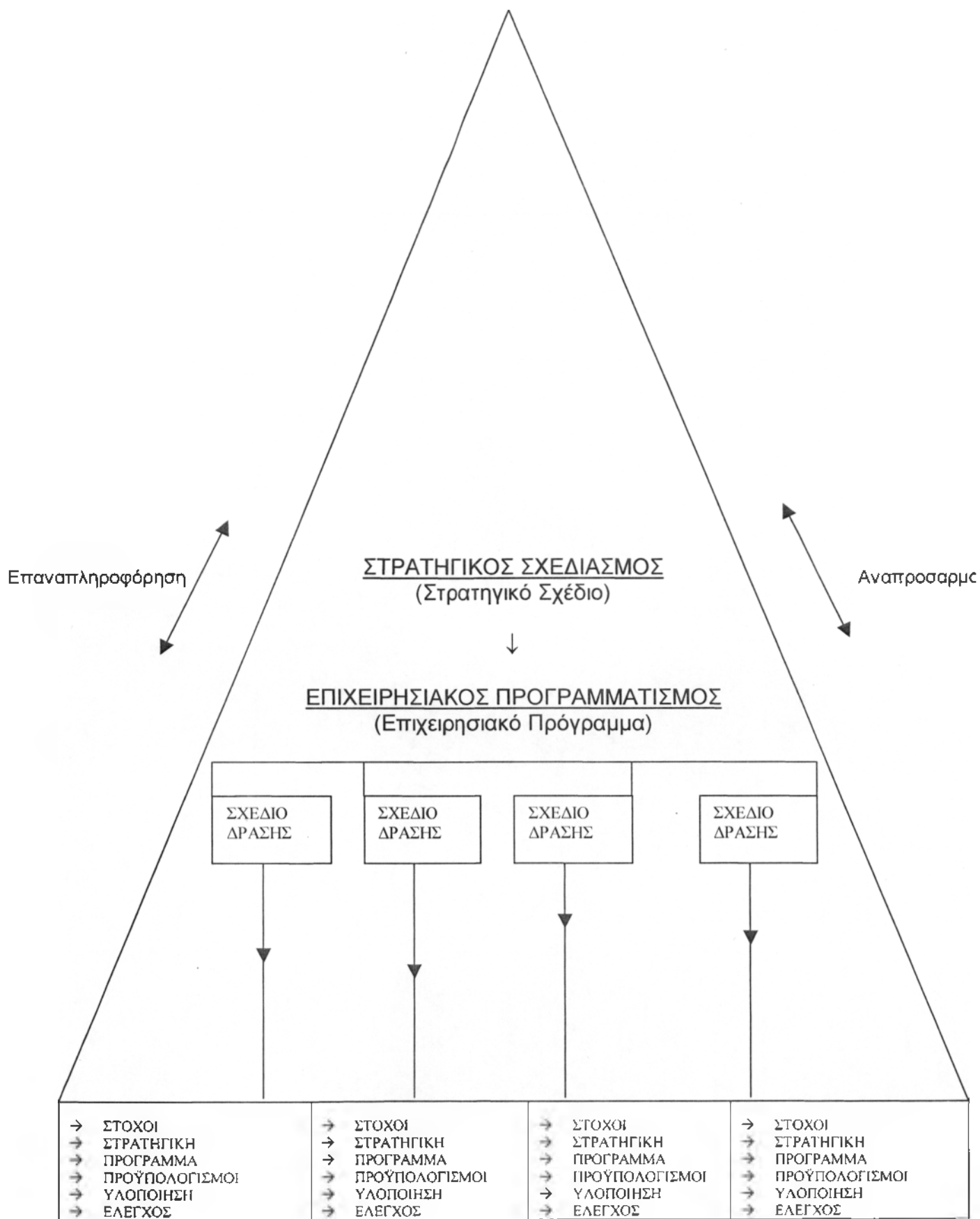
Η χρονική διάρκεια των σχεδίων αυτών είναι από τρία έως πέντε έτη.

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα συχνά αναλύονται σε επιμέρους σχέδια (π.χ. πωλήσεων, παραγωγής κ.λ.π.) τα οποία αποτελούν εσωτερικά εργαλεία προγραμματισμού και παρακολούθησης για την επιχείρηση ή τον οργανισμό και ονομάζονται **σχέδια δράσης**. Πρόκειται για σχέδια που διαμορφώνονται κατά περίπτωση και με βάση τις ανάγκες της επιχείρησης ή του οργανισμού. Τα σχέδια δράσης περιγράφουν τους στόχους και τις δραστηριότητες κάθε υπηρεσιακής ή επιχειρησιακής μονάδας, διεύθυνσης ή τομέα, για κάθε διαχειριστική περίοδο και συνολικά για όλη τη διάρκειά του. Σκοπός τους είναι η επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων. Συχνά, τα Σχέδια Δράσης εξειδικεύονται σε Μελέτες Εφαρμογής (ειδικές περιπτώσεις μελέτης).

Στο παρακάτω σχήμα παρουσιάζεται η διαφορά και η ιεραρχική σχέση που διέπει τον Στρατηγικό Σχεδιασμό με τον Επιχειρησιακό Προγραμματισμό.

⁴ Περισσότερες πληροφορίες, Δ/ση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Δ.Ε.Κ.Ο., Στρατηγικά και Επιχειρησιακά Σχέδια Δ.Ε.Κ.Ο., Προεδρικό Διάταγμα, ΥΠ.ΕΘ.Ο.

Σχήμα 1.4 Σχέση Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επιχειρησιακού Προγραμματισμού

1.4.2 Τύποι Επιχειρηματικών Σχεδίων – Σχέδια Δράσης

Τα Επιχειρηματικά Σχέδια διακρίνονται με βάση τη δράση τους προς το μέλλον και είναι σύμφωνα με το σχήμα 1.5 τα εξής :

Σχήμα 1.5 Η ιεραρχία προγραμμάτων

Πρόκειται για μια ιεραρχική σχέση των σχεδίων αυτών που το καθένα έχει τη δική του σημασία και λειτουργία μέσα στο σχεδιασμό και τη διοίκηση της επιχείρησης ή του οργανισμού.

ΣΚΟΠΟΙ-ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Ο καθορισμός του σκοπού και της αποστολής δίνει το πλαίσιο λειτουργίας ή δράσης της επιχείρησης και παρουσιάζει το λόγο ύπαρξής της. Βοηθά στον καθορισμό των στόχων.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι στόχοι είναι συγκεκριμένοι και μετρήσιμοι και γι' αυτό είναι δυνατό να αποτελέσουν τη βάση για έλεγχο και αξιολόγηση. Αφορούν το τελικό αποτέλεσμα μιας σχεδιασμένης διαδικασίας.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Κάθε στρατηγική είναι ένα ολοκληρωμένο και αναλυτικό σχέδιο που προσδιορίζει πώς η επιχείρηση θα επιτύχει την αποστολή και τους στόχους της. Είναι το στάδιο που μετασχηματίζει την επιχείρηση με κάποιο σχεδιασμένο μέσο, από τη σημερινή της μορφή στη θέση που προσδιορίζεται με τη βοήθεια των στόχων.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Οι πολιτικές καθορίζουν τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες αποτελούν το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις επί διαφόρων θεμάτων.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Οι διαδικασίες είναι σχέδια που καθορίζουν τις οδηγίες για τη δράση της επιχείρησης και περιλαμβάνουν κάθε λεπτομέρεια για τον τρόπο εφαρμογής διαφόρων δραστηριοτήτων της. Ακολουθούν συγκεκριμένη χρονολογική διάταξη.

ΚΑΝΟΝΕΣ

Οι κανόνες καθοδηγούν τη δράση της επιχείρησης χωρίς χρονολογική διάταξη και εφαρμόζονται πιστά χωρίς περιθώρια ελευθερίας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τα προγράμματα προσδιορίζουν τις δραστηριότητες ή τις φάσεις που απαιτούνται για να εκτελεσθεί ένα σχέδιο σ' ένα τομέα.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

Οι προϋπολογισμοί συνιστούν την ποσοτική έκφραση των μεγεθών των προγραμμάτων και γι' αυτό μπορούν να θεωρηθούν και οικονομικά μεγέθη σύγκρισης μέσω ενός συστήματος ελέγχου.

Τέλος, ο Στρατηγικός Σχεδιασμός αναφέρεται κυρίως στο πνευματικό επίπεδο της λειτουργίας του οργανισμού το οποίο περιλαμβάνει τους τέσσερις πρώτους τύπους των επιχειρηματικών σχεδίων : σκοποί-αποστολή, στόχοι, στρατηγικές, πολιτικές. Αντίστοιχα, ο Επιχειρησιακός Προγραμματισμός αναφέρεται στο επίπεδο δράσης του οργανισμού το οποίο περιλαμβάνει τους υπόλοιπους τέσσερις επιχειρηματικούς τύπους: διαδικασίες, κανόνες, προγράμματα, προϋπολογισμοί.

1.5 Η εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού στους Δημόσιους Οργανισμούς

Η προηγούμενη ανάλυση του Στρατηγικού Σχεδιασμού και του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού βασίστηκε στην ανάλυση των διαδικασιών, που διαμορφώνουν τις δυο παραπάνω έννοιες και οι οποίες έχουν ήδη, χρησιμοποιηθεί από ιδιωτικούς οργανισμούς με σημαντικά θετικά αποτελέσματα. Πρόκειται για σύγχρονα συστήματα διοίκησης και οργάνωσης τα οποία δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως, στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα.

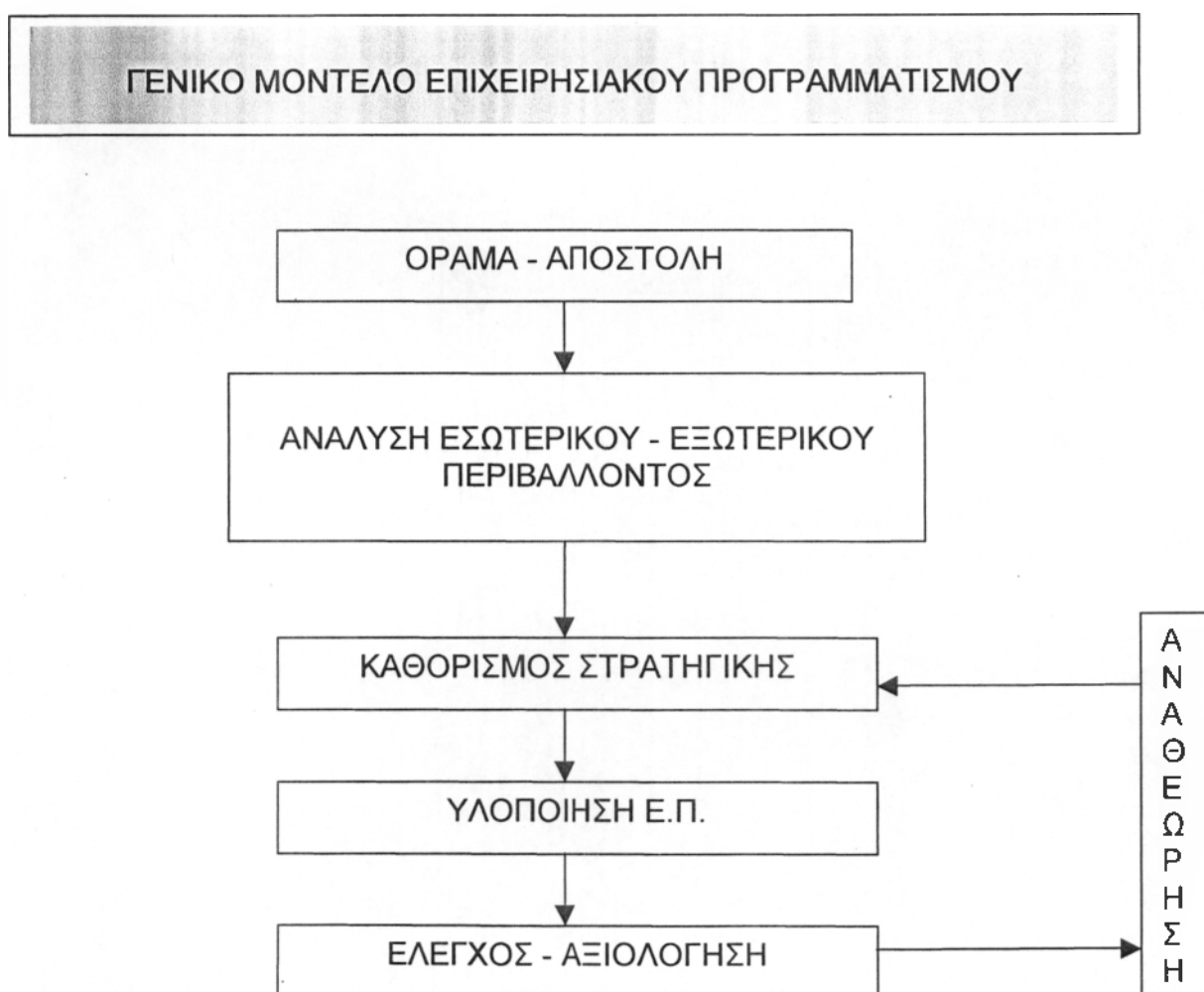
Ωστόσο, η εφαρμογή ορθολογικής διοίκησης και συστηματικής οργάνωσης στους Δημόσιους Οργανισμούς με στόχους τη βελτίωση της συνολικής αποτελεσματικότητας και τον εκσυγχρονισμό του επενδυτικού μανάτζμεντ, οδηγούν στην κατάρτιση και υλοποίηση επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Ο χώρος των ΟΤΑ, παρουσιάζει έναν ευρύτερο και πολυπλοκότερο χαρακτήρα σε θέματα στρατηγικού σχεδιασμού και επιχειρησιακού προγραμματισμού. Αυτό συμβαίνει γιατί, οι σκοποί και οι στόχοι των Δημόσιων Οργανισμών έχουν αυστηρά κοινωνικό και ποιοτικό

προσανατολισμό, αφού το τελικό παραγόμενο προϊόν είναι η υψηλή ποιότητα των παρεχόμενων αγαθών και υπηρεσιών. Ουσιαστικά, οι ΟΤΑ δίνουν βαρύτητα σε μη οικονομικούς παράγοντες όπως το κοινωνικό, πολιτικό και εργασιακό περιβάλλον, την ικανοποίηση των χρηστών, την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών κλπ.

Επομένως, η κατάρτιση επιχειρησιακών προγραμμάτων σε Δημόσιους Οργανισμούς, πρέπει να βασιστεί στην αντίληψη του κοινωνικού οργανισμού και αυτό να τροφοδοτεί τις διαδικασίες και τους στόχους του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού.

Στο σχήμα 1.6 που ακολουθεί, παρουσιάζεται το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο οριοθετείται ο Επιχειρησιακός Προγραμματισμός:

Σχήμα 1.6 Σχηματική απεικόνιση του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού

Όπως παρουσιάζεται και σχηματικά, ο Επιχειρησιακός Προγραμματισμός στους Δημόσιους Οργανισμούς δεν περιλαμβάνει προβλέψεις, ούτε και εναλλακτικές στρατηγικές. Οι ΟΤΑ είναι μορφή οργανισμών, όπου το περιβάλλον τους είναι κυρίως, στάσιμο και συγκεκριμένο. Για παράδειγμα, στις λειτουργίες του εσωτερικού περιβάλλοντος, δεν είναι απαραίτητες οι διαδικασίες του μάρκετινγκ, όπως έρευνα αγοράς, πωλήσεις, πελάτες, έρευνα προϊόντος κλπ. Κι αυτό συμβαίνει γιατί οι ΟΤΑ είναι κοινωνικοί οργανισμοί που απευθύνονται στο κοινωνικό σύνολο με στόχο την ποιοτική προσφορά και όχι την απόδοση οικονομικού κέρδους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

**ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ**

2.1 Το θεσμικό πλαίσιο της ΤΑ για τον επιχειρησιακό προγραμματισμό

Το θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού στο πλαίσιο των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δεν έχει διαμορφωθεί ακόμα. Μέχρι στιγμής, ο προγραμματισμός των ΟΤΑ περιορίζεται θεσμικά μόνο από το τεχνικό πρόγραμμα και τον προϋπολογισμό τα οποία αναλύονται στο επόμενο κεφάλαιο ως προς την αξιοπιστία που προσδίδουν στην εσωτερική λειτουργία των ΟΤΑ. Στη συνέχεια του κεφαλαίου, γίνεται μια ιστορική αναδρομή του θεσμικού πλαισίου των ΟΤΑ όσον αφορά την εφαρμογή του προγραμματισμού στην οργάνωση και τη λειτουργία τους.

2.1.1 Διαμόρφωση του πλαισίου προγραμματισμού μετά την ένταξη της χώρας στην Ε.Ο.Κ.

Μετά το 1950, με τη λήξη του Πολέμου στην Ελλάδα, ο προγραμματισμός παρουσιάστηκε με τη μορφή περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης χωρίς να αποτελούν όμως, θεσμοθετημένα εργαλεία προγραμματισμού.

Σημαντική στροφή έγινε το 1981 με την ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ο.Κ., όπου διαμορφώθηκε και το πλαίσιο προγραμματισμού προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης αποκέντρωσης και της ενίσχυσης της «εκ των κάτω ανάπτυξης». Τα τελευταία χρόνια είναι σχεδόν αποκλειστική η διαμόρφωση της περιφερειακής πολιτικής και των αναπτυξιακών προγραμμάτων της Ελλάδας, από την περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης και των Περιφερειακών Προγραμμάτων.

Τη δεκαετία του '80 στη χώρα μας εφαρμόστηκαν τα προγράμματα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης. Έτσι, έχουμε:

- το Πρόγραμμα Περιφερειακής Ανάπτυξης του 1981 – 1985, όπου παρατηρούνται οι πρώτες προσπάθειες για την ενίσχυση της ενδογενούς ανάπτυξης και

- το πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης 1983 – 1987, το οποίο αποτελεί σημαντική συνεισφορά στο προγραμματικό πλαίσιο της χώρας, διότι στο πρόγραμμα αυτό εισάγεται η έννοια και η διαδικασία του **Δημοκρατικού Προγραμματισμού**.¹

Η έννοια του Δημοκρατικού Προγραμματισμού αναφέρεται στην υλοποίηση του προγραμματισμού σε διάφορα χωρικά επίπεδα, από κοινότητα μέχρι εθνικό χώρο, μέσω Συμβουλίων, Επιτροπών κλπ. Κύριο χαρακτηριστικό αποτελεί η λαϊκή συμμετοχή, η οποία εκφράζεται με τους εκπροσώπους κοινωνικών, επαγγελματικών, επιστημονικών και λοιπών φορέων που έχουν εκλεγεί με δημοκρατικές διαδικασίες και υπερασπίζονται συμφέροντα διαφόρων πληθυσμιακών ομάδων.

2.1.2 Νόμος 1622/1986 «Τοπική Αυτοδιοίκηση – Περιφερειακή Ανάπτυξη και Δημοκρατικός Προγραμματισμός»²

Το 1986 ψηφίστηκε ο νόμος 1622/86 ο οποίος δημιούργησε τα θεσμικά πλαίσια κατάρτισης και εφαρμογής των Περιφερειακών, των Νομαρχιακών και των Τοπικών Προγραμμάτων και ταυτόχρονα, του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, ενώ παράλληλα άνοιξε τον δρόμο για την συνένωση των ΟΤΑ. Με βάση το Δημοκρατικό Προγραμματισμό ενεργοποιούνται όλοι οι τοπικοί φορείς και γίνεται προσπάθεια ένταξης της συμμετοχής του πληθυσμού στη διαδικασία του Προγραμματισμού.

Στα πλαίσια εφαρμογής του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, συγκροτούνται νέα όργανα Προγραμματισμού σε κάθε χωρικό επίπεδο (Κεντρικοί φορείς, Περιφερειακά Συμβούλια, Νομαρχιακά Συμβούλια, Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια). Σε κάθε χωρική βαθμίδα προβλέπονται αντίστοιχα αναπτυξιακά προγράμματα, μεσοπρόθεσμα και ετήσια, τα οποία συντάσσονται με τη συμμετοχή και συνεργασία των νέων φορέων. Στο πλαίσιο αυτό διακρίνονται

¹ Βλέπε Παράρτημα Α, σελ. 84

² Βλέπε Παράρτημα Α, σελ. 84

και περισσότερες πληροφορίες Αθανάσιος Τσιμπούκης, Οι Νέοι Θεσμοί, Αθήνα 1998, σελ. 548

τα εθνικά, τα περιφερειακά, και τα τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα όργανα προγραμματισμού ανά χωρικό επίπεδο, καθώς και η διάκριση και η διαδικασία κατάρτισης των προγραμμάτων. Τα όργανα προγραμματισμού σύμφωνα με το άρθρο 70 είναι αυτά που συμμετέχουν στη διαδικασία κατάρτισης ή καταρτίζουν ή εγκρίνουν τα προγράμματα του άρθρου 71.

Πίνακας 2.1 Τα όργανα προγραμματισμού κατά χωρικό επίπεδο

Χωρικό επίπεδο	Όργανα Προγραμματισμού	Προγράμματα
Εθνικό Επίπεδο	Κεντρικοί φορείς (Υπουργεία, Οργανισμοί και άλλα) με συντονιστή το ΥΠΕΘΟ	Εθνικά Αναπτυξιακά Προγράμματα
Περιφέρειες	Περιφερειακά Συμβούλια	Περιφερειακά Αναπτυξιακά Προγράμματα
Νομοί	Νομαρχιακά Συμβούλια	Νομαρχιακά Αναπτυξιακά Προγράμματα
Περιοχές Νομών	Διοικητικά Συμβούλια Αναπτυξιακών Συνδέσμων	Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα
Δήμοι	Δημοτικά Συμβούλια	Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα
Κοινότητες	Κοινοτικά Συμβούλια	Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα

Το δε άρθρο 71 καθορίζει τα είδη των αναπτυξιακών προγραμμάτων και αναφέρει συγκεκριμένα:

- «1. Τα αναπτυξιακά προγράμματα διακρίνονται σε μεσοχρόνια και ετήσια
2. Μεσοχρόνια αναπτυξιακά προγράμματα είναι τα προγράμματα ανάπτυξης που έχουν διάρκεια μεγαλύτερη από ένα έτος
3. Τα αναπτυξιακά προγράμματα αφορούν α) τον εθνικό χώρο, β) τις περιφέρειες, γ) τις Νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και δ) του Δήμους και ονομάζονται αντίστοιχα. Εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα και τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα
4. Προγράμματα που δεν υπάγονται στις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων , ονομάζονται ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα.»

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την κατάρτιση των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Πίνακας 2.2 Η διάκριση και διαδικασία κατάρτισης των προγραμμάτων

<p style="text-align: center;">ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 1. Μεσοχρόνια 2. Ετήσια</p> <p>Τα αναπτυξιακά Προγράμματα αφορούν: τον εθνικό χώρο, τις περιφέρειες, τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, τις επαρχιακές περιοχές, περιοχές συνδέσμων ΟΤΑ, Δήμων και Κοινοτήτων</p>
<p style="text-align: center;">ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1. Μεσοχρόνιο Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα 2. Ετήσιο Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα</p> <p>Καταρτίζονται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας μετά από προτάσεις των κεντρικών φορέων του Δημόσιου τομέα και των Περιφερειακών Συμβουλίων και γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Αναπτυξιακής πολιτικής</p>
<p style="text-align: center;">ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1. Μεσοχρόνιο Περιφερειακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα 2. Ετήσιο Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα</p> <p>Καταρτίζονται στα πλαίσια των αντίστοιχων Εθνικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων από το περιφερειακό συμβούλιο, ύστερα από σχετικές προτάσεις των νομαρχιακών συμβουλίων της περιφέρειας και εγκρίνονται από Υπουργείο της Εθνικής Οικονομίας</p>
<p style="text-align: center;">ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1. Μεσοχρόνιο Νομαρχιακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα 2. Ετήσιο Νομαρχιακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα</p> <p>Καταρτίζονται στα πλαίσια των αντίστοιχων Περιφερειακών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων από το νομαρχιακό συμβούλιο, ύστερα από σχετικές προτάσεις των Δημοτικών συμβουλίων και των Αναπτυξιακών Συνδέσμων</p>
<p style="text-align: center;">ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1. Μεσοχρόνια Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα 2. Ετήσια Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα</p> <p>Καταρτίζονται στα πλαίσια των αντίστοιχων Νομαρχιακών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων από το Δημοτικό Συμβούλιο ή τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο της γεωγραφικής ενότητας και εγκρίνονται από το αντίστοιχο Νομαρχιακό Συμβούλιο</p>

2.1.3 Νόμος 2414/1996 «Εκσυγχρονισμός των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών και άλλες διατάξεις»³

Δέκα χρόνια μετά, το 1996, η Κυβέρνηση αποφάσισε να προβεί στην ψήφιση του Ν2414/96 με βάση τον οποίο οι Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί αποκτούσαν ευελιξία και αυτονομία μέσω συμφωνημένων στόχων με το Κράτος, ενώ ταυτόχρονα οριοθετούνταν και οι παρεμβάσεις της Κυβέρνησης στη λειτουργία των ΔΕΚΟ. Ουσιαστικά, ο νόμος αυτός επεδίωκε τον λειτουργικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό των ΔΕΚΟ, τον σαφή καθορισμό των σχέσεων Κράτους και Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, καθώς και την ενίσχυση της ανεξαρτησίας των Διοικήσεών τους.

Πιο συγκεκριμένα, ο Ν2414/1996 υποχρεώνει τις ΔΕΚΟ να καταρτίζουν στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής, Στρατηγικά Σχέδια που καθορίζουν τους μακροχρόνιους στόχους τους και τις μεθόδους πραγματοποίησής τους, καθώς και Επιχειρησιακά Σχέδια διάρκειας 3 έως 5 ετών, στα οποία εξειδικεύονται οι στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου και προσδιορίζονται ο χρόνος, οι ενέργειες, το κόστος και η παρακολούθηση πραγματοποίησής τους.

Στη συνέχεια, η Κυβέρνηση εγκρίνει το Επιχειρησιακό Σχέδιο και συνάπτει με την Δημόσια Επιχείρηση ή τον Οργανισμό, Συμβόλαιο Διαχείρισης το οποίο περιλαμβάνει ποσοτικοποιημένους στόχους που επιτρέπουν τον κατασταλτικό και ουσιαστικό έλεγχο της πορείας της Δημόσιας Επιχείρησης ή του Οργανισμού.

Ο Ν2414/96 καθιερώνει θεσμικά για πρώτη φορά, τον Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Σχεδιασμό στις ΔΕΚΟ, με άμεσο κι απώτερο σκοπό την αποτελεσματικότητα στην παροχή των δημοσίων υπηρεσιών προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

---

³ Βλέπε Παράρτημα Β, σελ. 85

2.1.4 Έτος 2003 «Σύγχρονος Ισχυρός Δήμος»⁴

Το έτος 2003, η Κυβέρνηση εξετάζει μαζί με άλλους φορείς, αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο περί προγραμματισμού των ΟΤΑ. Ο σύγχρονος Ισχυρός Δήμος και η *Συμπολιτεία*⁵ ως δομή και οριοθέτηση της διαδημοτικής συνεργασίας αποτελούν τους δύο πόλους των σημερινών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται και που αποσκοπούν στην ολοκληρωμένη άσκηση τοπικής εξουσίας στο πλαίσιο της αποκεντρωμένης σύγχρονης και δημοκρατικής πολιτείας. Μέσα σ' αυτή τη μεταρρυθμιστική αλλαγή, η έννοια του σύγχρονου Ισχυρού Δήμου περιλαμβάνει για πρώτη φορά τη διάθεση θέσπισης Επιχειρησιακού Προγραμματισμού σε επίπεδο Δήμων.

Σύμφωνα με το σχετικό προτεινόμενο νομοσχέδιο, θεσπίζεται η υποχρέωση κάθε ΟΤΑ να συντάσσει **Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα** που εκπονείται στο πρώτο εξάμηνο κάθε νέας δημοτικής περιόδου και περιλαμβάνει:

- Το Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης
(στόχοι, προτεραιότητες, δράσεις για έργα, προμήθειες, παροχή υπηρεσιών στους πολίτες)
- Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υπηρεσιών
(οργάνωση, λειτουργία, ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, δομές και διαδικασίες υλοποίησης, παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης)
- Πηγές Χρηματοδότησης και Οικονομικό Προγραμματισμό

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εξειδικεύεται υποχρεωτικά σε Ετήσια Προγράμματα Δράσης με βάση τα οποία συντάσσεται ο προϋπολογισμός των ΟΤΑ. Στη σύνταξη των προγραμμάτων γίνεται σαφής διάκριση ανάμεσα σε αναπτυξιακούς και λειτουργικούς πόρους, καθώς και ανάμεσα σε τακτικά και ανταποδοτικά έσοδα.

⁴ Για περισσότερα στοιχεία βλέπε Κώστα Σκανδαλίδη, "Πολιτεία – 21^{ος} Αιώνας, Αυτοδιοίκηση Ευθύνης, Δήμος και Συμπολιτεία", Μονογραφία, Αθήνα 2003

⁵ Βλέπε Παράρτημα Γ, σελ. 86

2.2 Το οργανωτικό πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Στο πλαίσιο της αποκεντρωμένης διοίκησης που πραγματοποιήθηκε τα τελευταία χρόνια στον Ελλαδικό χώρο, υλοποιήθηκε το σχέδιο "Ι. Καποδίστριας" μέσα από το οποίο γεννήθηκε ένας νέος, πιο αποδοτικός και αποτελεσματικός τρόπος διοίκησης σε τοπικό επίπεδο. Βασικό χαρακτηριστικό του αποτελεί η συνένωση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, η οποία παρουσίασε σημαντικά πλεονεκτήματα στη ζωή των τοπικών κοινωνιών, καθώς και η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από την Κεντρική Διοίκηση στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι διαδικασίες της αποκέντρωσης έδωσαν ένα νέο στίγμα οργάνωσης και προγραμματισμού τόσο στο παραγόμενο τελικό προϊόν της Τ.Α., όσο και στο εσωτερικό πλαίσιο των μονάδων αυτών. Οι αρμοδιότητες που καθορίστηκαν με το άρθρο 24 του Δ.Κ.Κ.⁶ καθόρισαν και τις νέες λειτουργίες της εσωτερικής οργάνωσης διαμορφώνοντας το νέο οργανωτικό πλαίσιο. Σύμφωνα με αυτό, οι λειτουργίες διακρίνονται σε:

- Λειτουργίες που εκτελούνται από Εσωτερικές Υπηρεσίες ή από Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου
- Κύριες λειτουργίες, που συμβάλλουν στην επίτευξη των σκοπών του ΟΤΑ (παροχή υπηρεσιών και παραγωγή έργων) και λειτουργίες υποστήριξης που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των κύριων λειτουργιών σε κάθε οργανισμό (διοικητική υποστήριξη, οικονομική διαχείριση κτλ.).

Η ταξινόμηση που ακολουθεί χρησιμεύει ως γενική κατεύθυνση για τον προσδιορισμό των λειτουργιών που θα προβλεφθούν στο σχέδιο του Ο.Ε.Υ του κάθε ΟΤΑ και οι οποίες θα περιλαμβάνουν :α) τις βασικές λειτουργίες (κύριες και υποστηρικτικές), β)ορισμένες ιδιαίτερες λειτουργίες και γ) ορισμένες υποστηρικτικές λειτουργίες ανάλογα με το μέγεθος του ΟΤΑ. Στον πίνακα 2.3 παρουσιάζονται οι λειτουργίες των υπηρεσιών της Τ.Α.

⁶ Βλέπε Παράρτημα Δ, σελ. 87

2.2.1 Οργάνωση και διάρθρωση υπηρεσιών

Η εσωτερική οργάνωση των ΟΤΑ αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο διοικούνται οι επιμέρους μονάδες / υπηρεσίες και η γενικότερη διάρθρωσή τους. Η οργάνωση αυτή είναι δυνατό να διαφέρει από μονάδα σε μονάδα. Ωστόσο, όλες ακολουθούν το πρότυπο οργάνωσης που καθορίζει ο νόμος.

Σύμφωνα μ' αυτόν, η εσωτερική διάρθρωση των ΟΤΑ που αφορά και το οργανωτικό πλαίσιο της Τ.Α., καθορίζεται με τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας. Οι οργανισμοί αυτοί ψηφίζονται από τα αντίστοιχα συμβούλια. Οι οργανισμοί εσωτερικής υπηρεσίας βασίζονται στους Κανονισμούς Υπηρεσιών και Προσωπικού οι οποίοι περιλαμβάνουν τα εξής:

- Τις διοικητικές ενότητες των υπηρεσιών
- Τις θέσεις εργασίας ανά προβλεπόμενη διοικητική ενότητα
- Την κατηγορία του προσωπικού ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης ανά θέση εργασίας
- Τον αριθμό προσωπικού
- Τα γενικά και ειδικά (τυπικά και ουσιαστικά) προσόντα του προσωπικού που θα πληρώσει τις θέσεις εργασίας
- Τη σχέση εργασίας του προσωπικού
- Τις θέσεις εργασίας που ανήκουν στο διοικητικό προσωπικό
- Τη διαδικασία και τους κανόνες πρόσληψης του διοικητικού και του λοιπού προσωπικού
- Τα όργανα που εμπλέκονται στις διαδικασίες πρόσληψης

Με βάση τους Κανονισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας, ομαδοποιούνται οι λειτουργίες που εκτελούν οι υπηρεσίες σε διοικητικές ενότητες και προσδιορίζεται ο αριθμός των ιεραρχικών επιπέδων. Μ' αυτόν τον τρόπο οι Κανονισμοί προσδιορίζουν και προβλέπουν την οριζόντια και κάθετη (ιεραρχική) οργανωτική διάρθρωση των υπηρεσιών.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ένα τυπικό παράδειγμα Δήμου με 75 οργανικές θέσεις όπου προβάλλεται η υπηρεσιακή μονάδα (γραφείο ή τμήμα), καθώς και το αντικείμενο υπηρεσίας.

Πίνακας 2.4 Παράδειγμα Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας

Πηγή: ΤΕΙ Καλαμάτας, Σημειώσεις, Δομή Και Οργάνωση ΟΤΑ, Καλαμάτα 2000, σελ. 118

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕ 75 ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Υπηρεσιακή μονάδα	Αντικείμενα Υπηρεσίας
Γραφείο Ειδικών Συνεργατών	Υποστήριξη Δημάρχου
Γραφείο Νομικής Υποστήριξης	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	Γραμματειακή Υποστήριξη Δημάρχου
	Δημόσιες Σχέσεις, Δημοσιότητα, Διεθνείς Σχέσεις
	Γραμματειακή Υποστήριξη Νομικών Προσώπων
	Επικοινωνία & Πληροφόρηση Πολιτών, Τηλεφωνικό Κέντρο
ΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	Αναπτυξιακός Προγραμματισμός, Οργάνωση, Τουριστική Ανάπτυξη Προγράμματα Ε.Ε.
	Παιδεία, Νεολαία, Κοινωνική Πολιτική, Πολιτιστικά
	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
	Υποστήριξη Μηχανοργάνωσης Υπηρεσιών του Δήμου
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Θέματα Προσωπικού
	Παρακολούθηση Διοικητικών Λειτουργιών
	Δημοτική κατάσταση / Διαχείριση Αγροτικών Θεμάτων
	Γραμματειακή Υποστήριξη – Δακτυλογράφηση – Πρωτόκολλο – Αρχείο
	Καθαριότητα Εσωτερικών Χώρων

	Κλητήρας – Θυρωρός
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Διαχείριση Εσόδων – Δημοτική Περιουσία
	Προϋπολογισμός – Διαχείριση Δαπανών – Μισθοδοσία
	Ταμειακή Υπηρεσία
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	Δημοτική Αστυνόμευση

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Γραφείο Διοικητικής & Λογιστικής Υποστήριξης	Γραμματειακή Υποστήριξη Διεύθυνσης
	Προμήθειες – Διοικητική / Λογιστική παρακολούθηση τεχνικών έργων / υποστήριξη δημοπρασιών – Αρχείο τεχνικών έργων
	Αποθήκη
	Σχεδιαστής – Αρχείο σχεδίων
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	Μελέτες, Επίβλεψη Τεχνικών Έργων
	Κατασκευή, Συντήρηση, Επισκευές Τεχνικών Έργων
	Πολεοδομικές Εφαρμογές
	Μελέτες, Επιβλέψεις Η / Μ Έργων
	Συντήρηση Ηλεκτρομηχανολογικού Εξοπλισμού, Φωτισμός
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	Θέματα Προστασίας Περιβάλλοντος
	Διαχείριση Απορριμμάτων – Καθαριότητα Ακτών, Λαϊκής Αγοράς
	Διαχείριση ΧΥΤΑ, Κίνηση οχημάτων
	Πράσινο – Παιδικές χαρές
	Υδρευση, Αποχέτευση – Επεξεργασία λυμάτων
	Άδειες καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, Θέματα δημόσιας υγείας

Όπως φαίνεται στο παράδειγμα, ο Δήμαρχος ο οποίος είναι ο προϊστάμενος όλων των υπηρεσιών, πλαισιώνεται από το γραφείο ειδικών συνεργατών, το γραφείο Νομικής Υποστήριξης, το αυτοτελές γραφείο υποστήριξης αιρετών οργάνων, καθώς και το αυτοτελές γραφείο προγραμματισμού, οργάνωσης και πληροφορικής. Ακολουθεί η Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών με τα τμήματα διοικητικών υπηρεσιών και οικονομικών υπηρεσιών, καθώς και το γραφείο Δημοτικής Αστυνομίας. Και τέλος, παρουσιάζεται η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος με το γραφείο Διοικητικής και Λογιστικής Υποστήριξης, το τμήμα τεχνικών έργων και πολεοδομικών εφαρμογών και το τμήμα περιβάλλοντος.

Κάθε γραφείο, τμήμα ή υπηρεσία εκτελεί διάφορες λειτουργίες μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του. Όπως έχει ήδη ειπωθεί, ο προγραμματισμός σαν λειτουργία του Δήμου, περιορίζεται στο τεχνικό πρόγραμμα που περιλαμβάνει η Τεχνική Υπηρεσία, καθώς και στον προϋπολογισμό ο οποίος υλοποιείται μέσα από τις οικονομικές υπηρεσίες.

Το παραπάνω παράδειγμα ΟΕΥ περιλαμβάνει ένα αυτοτελές γραφείο προγραμματισμού, οργάνωσης και πληροφορικής, όπου γίνεται λόγος για αναπτυξιακό προγραμματισμό, οργάνωση, προγράμματα Ευρωπαϊκής Ένωσης κτλ. Όμως, τα συγκεκριμένα γραφεία προγραμματισμού παρουσιάζουν αδυναμίες οι οποίες αναλύονται σε επόμενο κεφάλαιο.

2.2.2 Προτεινόμενη διάρθρωση υπηρεσιών για την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού

Ο Επιχειρησιακός Προγραμματισμός είναι αδύνατο να λειτουργήσει μέσα από απλά γραφεία προγραμματισμού. Ο προγραμματισμός της τοπικής ανάπτυξης και της δράσης του Δήμου είναι μια σύνθετη, πολύπλοκη διαδικασία όπου απαιτούνται επιτελικές υπηρεσίες και τμήματα με ανάλογο και εξειδικευμένο προσωπικό.

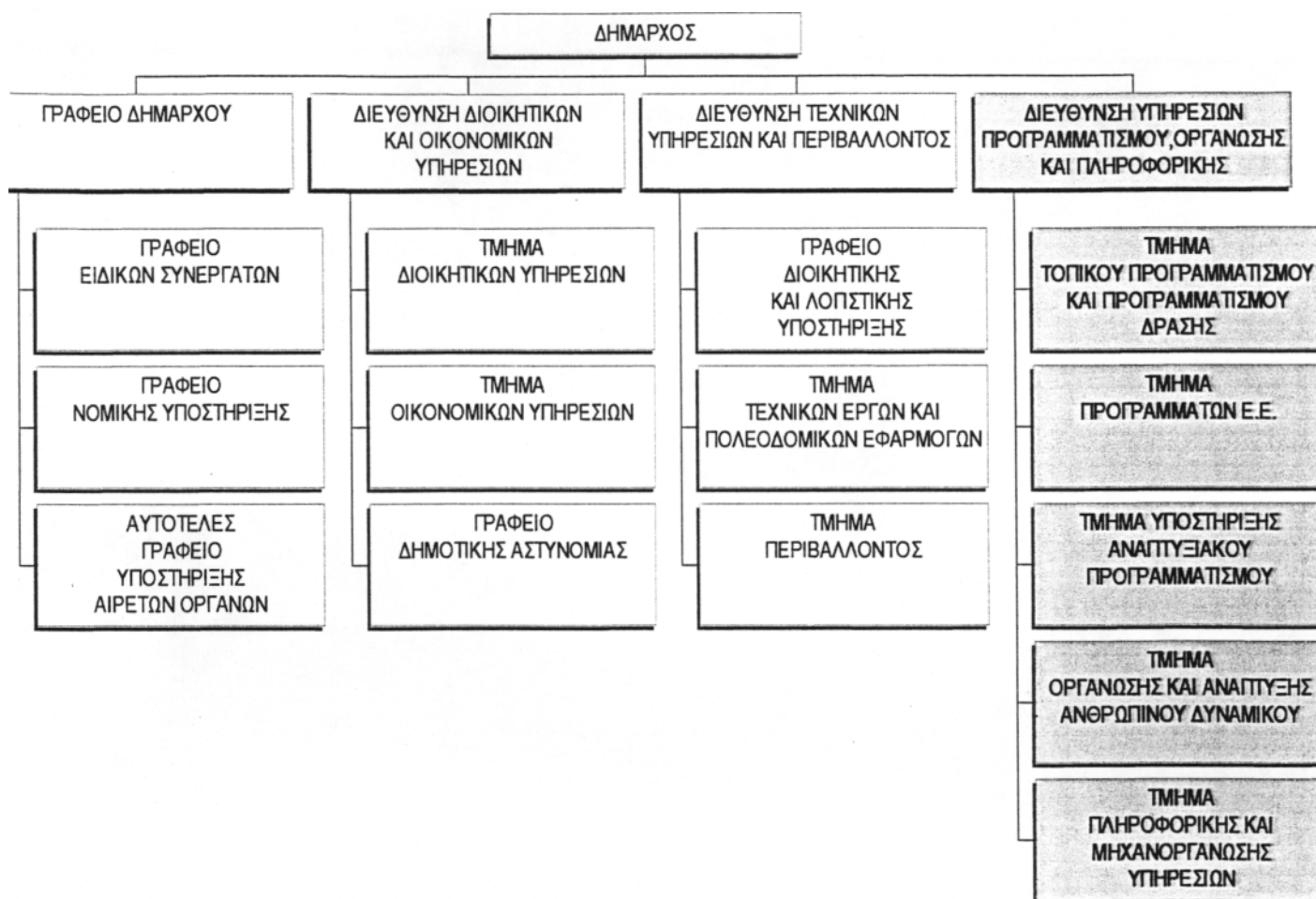
Παρακάτω παρουσιάζεται ένα προτεινόμενο μοντέλο Διεύθυνσης μέσα στο οποίο είναι δυνατό να λειτουργήσει ο Επιχειρησιακός Προγραμματισμός εποικοδομητικά και αποτελεσματικά.

Πίνακας 2.5 Υπηρεσίες Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	
ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
Τμήμα Τοπικού Αναπτυξιακού Προγραμματισμού και Προγραμματισμού Δράσης	Εκπόνηση Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επιχειρησιακού Προγραμματισμού
Τμήμα Προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης	Διαχείριση προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης /Θέματα Ε.Ε.
Τμήμα Υποστήριξης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού	Τουριστική Ανάπτυξη
	Αγροτική Ανάπτυξη
	Προστασία περιβάλλοντος
	Υποστήριξη Μ. Μ. Ε.
Τμήμα Οργάνωσης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	Υποστήριξη της οργάνωσης και στελέχωσης των υπηρεσιών
	Εξειδίκευση προσωπικού/ Προγράμματα επιμόρφωσης και ενημέρωσης
Τμήμα Πληροφορικής και Μηχανοργάνωσης Υπηρεσιών	Μηχανοργάνωση / Τεκμηρίωση

Στη συνέχεια παρουσιάζεται συγκεντρωτικά ο νέος Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας που δημιουργείται με βάση το παράδειγμα του Δήμου που έχει προαναφερθεί.

Σχήμα 2.1 Προτεινόμενη διάρθρωση Ο.Ε.Υ.

Η παραπάνω πρόταση βασίζεται στην ιδέα δημιουργίας μιας ενιαίας Διεύθυνσης Προγραμματισμού που θα έχει σαν στόχο την υποστήριξη όλων των Διευθύνσεων, Τμημάτων και γραφείων του Δήμου. Η υλοποίηση του προτεινόμενου μοντέλου προϋποθέτει την αντικατάσταση του Αυτοτελούς Γραφείου Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής από τη Διεύθυνση Υπηρεσιών Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής με τα αντίστοιχα Τμήματα και αντικείμενα υπηρεσίας τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

3.1 Γενικά

Στο πρώτο κεφάλαιο αναφέρθηκαν και αναλύθηκαν διεξοδικά οι έννοιες του Στρατηγικού Σχεδιασμού και του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού ως το οργανωτικό και υλοποιήσιμο περιεχόμενο ενός ευρύτερου Σχεδιασμού μιας επιχείρησης ή οργανισμού. Η χρησιμοποίηση του Στρατηγικού Σχεδιασμού και του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού έχει δώσει σημαντικά αποτελέσματα στο παραγωγικό μέρος κάθε επιχείρησης που έχει εκμεταλλευτεί το πλεονέκτημα που προσδίδει η χρήση τους. Τα αποτελέσματα των ερευνών δείχνουν πως δραστηριοποιούν την επιχείρηση προς τις σωστές κατευθύνσεις και την οδηγούν σε οργανωμένα και επιθυμητά αποτελέσματα.

Ωστόσο, οι ΟΤΑ που δραστηριοποιούνται μέσα σε ένα τέτοιο περιβάλλον, δεν περιλαμβάνουν δικό τους Επιχειρησιακό Προγραμματισμό. Το όραμα και οι στόχοι κάθε Δημοτικής Αρχής μπορεί να αποτυπώνονται και να αποτελούν Στρατηγικό Σχεδιασμό όμως, η υλοποίησή του δεν καθίσταται πάντοτε εφικτή.

Πάνω στο θέμα αυτό, η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης έχει αναπτύξει ένα σύνολο ερευνών και εργασιών ώστε να μπορέσει η ΤΑ να χρησιμοποιήσει θεσμοθετημένα πια και με επιτυχία τον Επιχειρησιακό Προγραμματισμό στην εσωτερική της οργάνωση και λειτουργία.

Με βάση τις έρευνες αυτές, η Ε.Ε.Τ.Α.Α. διακρίνει τα εξής τρία σκέλη του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού:

- A. Στρατηγικός Σχεδιασμός
- B. Προγραμματισμός Δράσης
- Γ. Οργάνωση Υπηρεσιών

Η διάκριση αυτή βασίζεται απόλυτα στις αρχές που διέπουν τον Επιχειρησιακό Προγραμματισμό και επικεντρώνεται με σαφήνεια στις ανάγκες της σύγχρονης Ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στη συνέχεια του κεφαλαίου παρουσιάζονται οι σκοποί εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, η δομή που μπορεί να έχει ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το περιεχόμενό του, καθώς και οι διαδικασίες που ακολουθούνται για τη σύνταξη των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

3.2 Οι σκοποί εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στη Τοπική Αυτοδιοίκηση¹

Η εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού στο πλαίσιο λειτουργίας των ΟΤΑ αποτελεί μια αναγκαία διαδικασία, προκειμένου να ανταποκριθούν αποτελεσματικότερα στον αναπτυξιακό τους ρόλο. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει μια συστηματική και συντονισμένη δράση η οποία βασίζεται σε ένα συνεκτικό αλλά και ευέλικτο τετραετές πρόγραμμα προσανατολισμένο σε μετρήσιμα αποτελέσματα, που θα καλύπτει όλο το φάσμα των παρεχόμενων αγαθών και υπηρεσιών (κοινωνικών και περιβαλλοντικών υπηρεσιών, τεχνικών έργων υποδομής κλπ).

Η υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού γίνεται με τη σύνταξη και εφαρμογή επιχειρησιακών προγραμμάτων. Για την επίτευξη της αποτελεσματικότητας απαιτείται, παράλληλα με τον τοπικό αναπτυξιακό σχεδιασμό, η ανάπτυξη της ικανότητας δράσης των ΟΤΑ και της ικανότητας επίδρασης άλλων φορέων προς όφελος της τοπικής ανάπτυξης.

3.2.1 Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ως μέσο προώθησης της Τοπικής και Εσωτερικής Ανάπτυξης των ΟΤΑ

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα των ΟΤΑ αποτελεί ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης των Δήμων. Δεν αποτελεί μόνο πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη

---

¹ Βλέπε Ηλίας Λίτσος, Επιχειρησιακά Προγράμματα και Διαδικασίες Προγραμματισμού των ΟΤΑ, Μονογραφία, Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 2003

βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των φορέων που εποπτεύονται από τους ΟΤΑ, καθώς και πρόγραμμα για την ανάπτυξη συνεργασιών των ΟΤΑ με άλλους φορείς.

Το πρόγραμμα θα αναδεικνύει και θα αντιμετωπίζει τα κύρια τοπικά ζητήματα ανάπτυξης, ενώ παράλληλα θα περιλαμβάνει προγραμματισμό των απαιτούμενων προϋποθέσεων για την υλοποίηση των δράσεων τοπικής ανάπτυξης. Ουσιαστικά, θα καθορίζει τις δομές υλοποίησης των δράσεων και θα προβλέπει δράσεις για την ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας και της παραγωγικής ικανότητας των δομών αυτών, καθώς και δράσεις βελτίωσης της ποιότητας και της αποδοτικότητας της λειτουργίας τους.

Πρόκειται επομένως, για ένα πρόγραμμα πολυτομεακού χαρακτήρα, με μεγάλο εύρος θεματικού αντικείμενου αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν καθημερινά τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων ενός ΟΤΑ και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

3.2.2 Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ως τετραετές πρόγραμμα δράσης των ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων του

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δράσης ενός ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων τους. Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανακλάται η βούληση και το όραμα δράσης του Δημοτικού Συμβουλίου καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Μέσω του προγράμματος το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής γίνεται ρεαλιστικό στρατηγικό σχέδιο, το σχέδιο μεταφράζεται σε τετραετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων του και τέλος το πρόγραμμα δράσης μεταφράζεται σε τετραετή προϋπολογισμό εσόδων και δαπανών.

Επομένως, το επιχειρησιακό πρόγραμμα θα πρέπει να αντιστοιχεί χρονικά με την τετραετή περίοδο θητείας των αιρετών οργάνων, έτσι ώστε να δίνεται η

δυνατότητα επιλογής δράσεων και αντίστοιχου οικονομικού προγραμματισμού, που να εναρμονίζεται με τους στόχους και τις προτεραιότητες της εκάστοτε εκλεγμένης Δημοτικής Αρχής.

3.3 Δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η δομή του Ε.Π. έχει την μορφή των δομών των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, καθώς και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών URBAN II, LEADER ⁺.

Έτσι, η δομή του ΠΕΠ διαρθρώνεται στα ακόλουθα ιεραρχικά επίπεδα:

- Άξονας, ο οποίος αποτελεί σύνολο επιλέξιμων Μέτρων
- Μέτρο, αποτελεί σύνολο ομοειδών δραστηριοτήτων, που συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων του Προγράμματος και περιλαμβάνει μια ή περισσότερες πράξεις/ δράσεις
- Πράξεις/ Δράσεις, οι οποίες αποτελούν ολοκληρωμένη δραστηριότητα με συγκεκριμένο αντικείμενο και συμβάλουν στην υλοποίηση των Μέτρων.

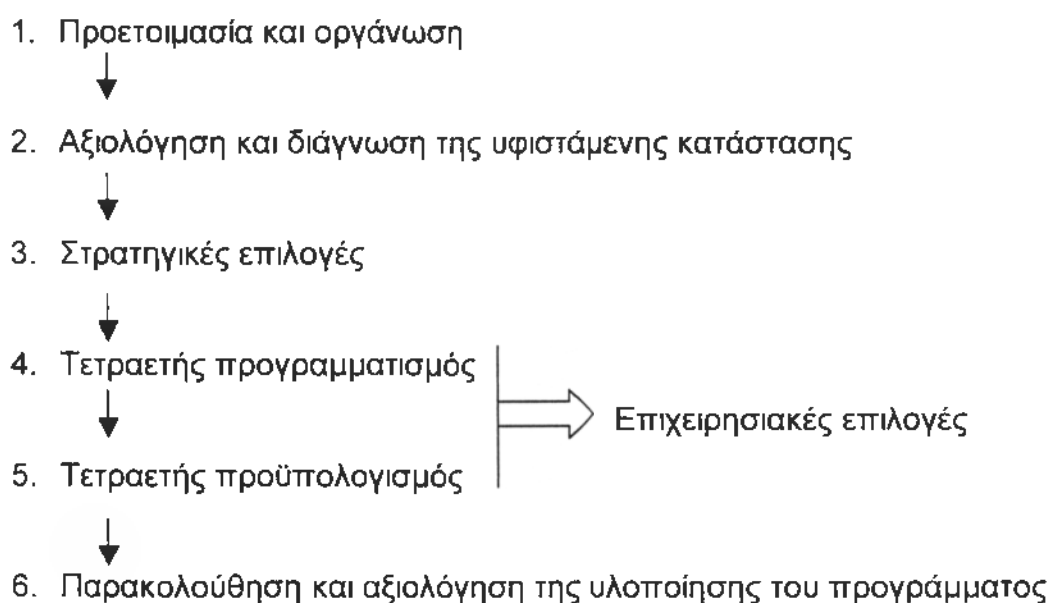
Με βάση τους γενικούς σκοπούς του Επιχειρησιακού Προγράμματος, ένα παράδειγμα δομής, που προκύπτει είναι το εξής:

Πίνακας 3.1 Παράδειγμα δομής Ε.Π.

<p>ΑΞΟΝΑΣ 1: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΟΤΑ</p> <p>ΜΕΤΡΟ 1 Τεχνικές Υποδομές και Δίκτυα Εξυπηρέτησης</p> <p>ΜΕΤΡΟ 2 Προστασία και αειφόρος διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος</p> <p>ΜΕΤΡΟ 3 Χωροταξία και Πολεοδομία</p> <p>ΑΞΟΝΑΣ 2: Η ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ</p> <p>ΜΕΤΡΟ 1 Παιδεία/ Πολιτισμός/ Αθλητισμός</p> <p>ΜΕΤΡΟ 2 Κοινωνική Πολιτική</p> <p>ΜΕΤΡΟ 3 Οικονομική ανάπτυξη και Απασχόληση</p>
--

3.4 Η διαδικασία σύνταξης και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων²

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα θα αποτελεί το προϊόν μιας διαδικασίας η οποία προτείνεται να περιλαμβάνει 6 φάσεις. Έτσι, σύμφωνα με το παρακάτω σχήμα, οι φάσεις είναι οι εξής :

Σχήμα 3.1 Φάσεις Επιχειρησιακού Προγράμματος

3.4.1 Προετοιμασία και οργάνωση

Η φάση περιλαμβάνει ενέργειες όπως :

- ✓ Καθορισμός του περιεχομένου, των συμμετεχόντων, των φάσεων, του χρονοδιαγράμματος και προϋπολογισμός του κόστους της όλης διαδικασίας

² Βλέπε Ηλίας Λίτσος, , Επιχειρησιακά Προγράμματα και Διαδικασίες Προγραμματισμού των ΟΤΑ, Μονογραφία, Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 2003, σελ. 5

- ✓ Συγκρότηση Επιτροπών και Ομάδας εργασίας για τη σύνταξη του επιχειρησιακού προγράμματος
- ✓ Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου

3.4.2 Αξιολόγηση και διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν περιλαμβάνει καθολική ανάλυση όλων των θεμάτων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης. Εστιάζει και επικεντρώνεται στα κρίσιμα ζητήματα. Η διοίκηση του ΟΤΑ εντοπίζει αρχικά τις θεματικές ενότητες όπως απασχόληση, πολιτισμός, κοινωνικά ζητήματα, στις οποίες πρέπει να εστιάσει τις προσπάθειές του, κατά την επόμενη μακροπρόθεσμη περίοδο. Στη συνέχεια γίνεται αναλυτική διερεύνηση εκείνων των εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων που σχετίζονται ή επηρεάζουν τα κρίσιμα ζητήματα.

Οι κρίσιμοι παράγοντες, δηλαδή τα προβλήματα και οι προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, θα προκύψουν μετά από ανάλυση :

- Των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων της περιοχής του ΟΤΑ
- Των προβλημάτων και των αναγκών των αποδεκτών του ΟΤΑ (λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των Τοπικών Συμβουλίων, των τοπικών φορέων, και των κατοίκων)
- Των ισχυρών και των αδύνατων σημείων των δομών του ΟΤΑ (ΟΤΑ, Ν.Π.Δ.Δ., Επιχειρήσεις)

Παράλληλα, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ευκαιρίες και οι περιορισμοί από το εξωτερικό περιβάλλον του ΟΤΑ, όπως :

- Οι νέες αρμοδιότητες και οι αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των ΟΤΑ

- Οι δράσεις και πρωτοβουλίες άλλων ελληνικών ή ευρωπαϊκών ΟΤΑ που αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα
- Οι προτεραιότητες και οι περιορισμοί που τίθενται από τα άλλα επίπεδα προγραμματισμού (κοινοτικό, εθνικό, περιφερειακό, νομαρχιακό)
- Οι κατευθύνσεις των συλλογικών οργάνων της ΤΑ
- Οι πηγές χρηματοδότησης
- Οι τεχνολογικές εξελίξεις
- Κλπ

Επίσης, στο πλαίσιο του εσωτερικού περιβάλλοντος, θα πρέπει να εξεταστούν και να ληφθούν υπόψη οι δυνατότητες και οι αδυναμίες του ΟΤΑ, όπως:

- Το μέγεθος της αποτελεσματικότητας και παραγωγικότητας του εργατικού δυναμικού του ΟΤΑ
- Η ικανότητα του ΟΤΑ να ανευρίσκει τους κατάλληλους πόρους για τη λειτουργία του
- Το μέγεθος της απόδοσης σε συνδυασμό με την τεχνογνωσία
- Ο τρόπος διοίκησης και οργάνωσης των υπηρεσιών και του προσωπικού του ΟΤΑ
- Η ύπαρξη ή μη, συστήματος εσωτερικής επικοινωνίας
- Κλπ

3.4.3 Στρατηγικές επιλογές

Στη συνέχεια μετά από την αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων, λαμβάνονται οι στρατηγικές αποφάσεις για την επόμενη μακροπρόθεσμη περίοδο(π.χ. δεκαετία), οι οποίες περιλαμβάνουν : επιλογές προσανατολισμού, επιλογές προτεραιοτήτων, επιλογές στρατηγικών.

A) Επιλογές Προσανατολισμού

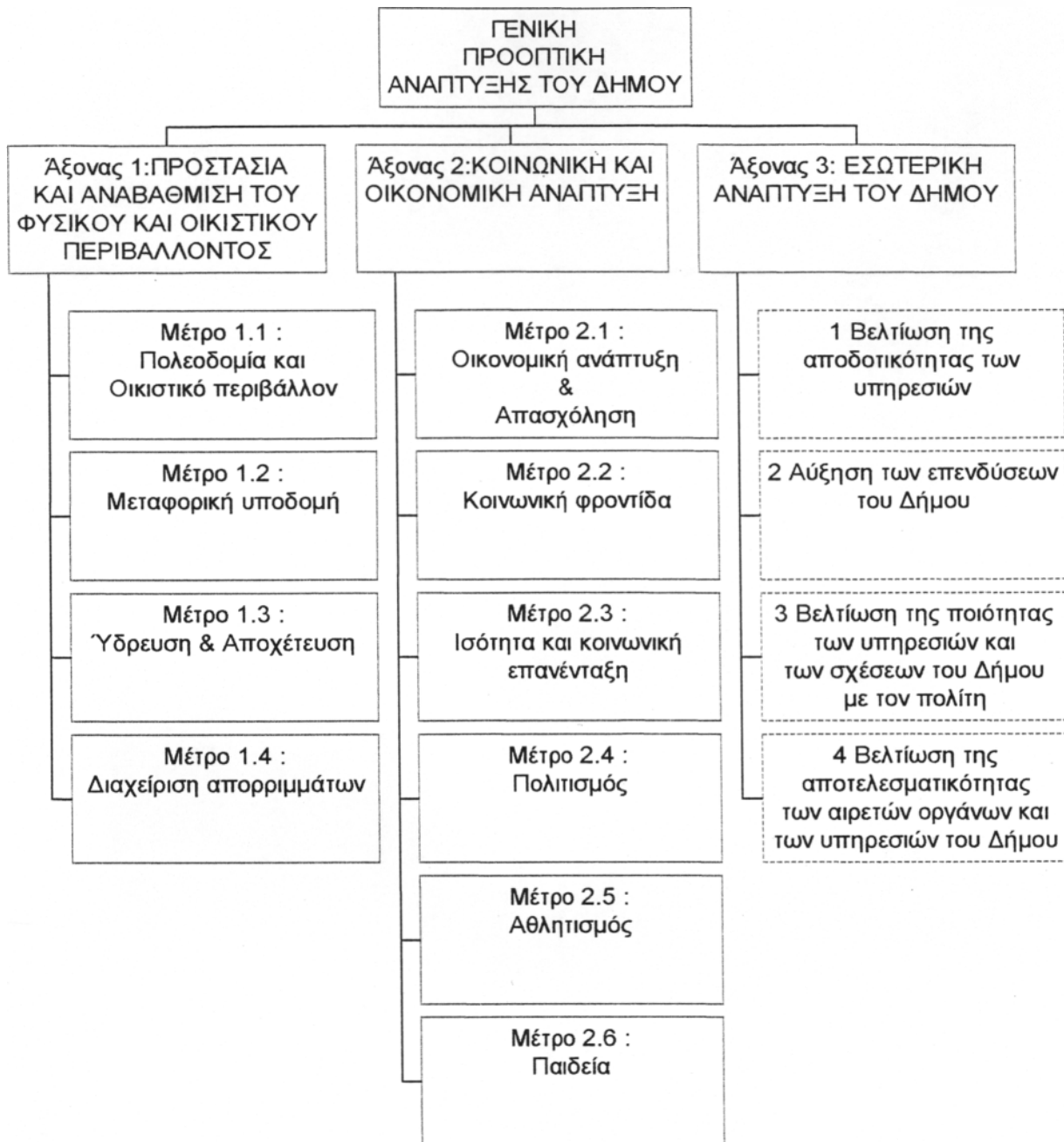
Περιλαμβάνουν την διατύπωση της αποστολής, των κατευθυντήριων αρχών λειτουργίας και της προοπτικής τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης του ΟΤΑ.

Β) Επιλογές προτεραιοτήτων

Οι προτεραιότητες είναι οι αναπτυξιακοί στόχοι για τα ζητήματα που επιλέγει να αντιμετωπίσει ο ΟΤΑ κατά την επόμενη περίοδο. Οι προτεραιότητες τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης ενός ΟΤΑ ομαδοποιούνται σε Άξονες και Μέτρα που συνδέονται ιεραρχικά.

Για παράδειγμα, οι αναπτυξιακές προτεραιότητες ενός Δήμου φαίνονται στο επόμενο σχήμα, στο οποίο αποτυπώνεται το πώς η συνολική Προοπτική ανάπτυξης του ΟΤΑ εξειδικεύεται μέσω των Αξόνων και των Μέτρων σε ειδικότερες προτεραιότητες.

Σχήμα 3.2 Σχηματική απεικόνιση του Ε.Π. σε Άξονες και Μέτρα

Οι Άξονες και τα Μέτρα προσδιορίζουν τη δομή του επιχειρησιακού προγράμματος. Το πρόγραμμα διαρθρώνεται σε αντιστοιχία με τους αναπτυξιακούς στόχους. Η δομή του διαφέρει από την οργανωτική διάρθρωση ενός ΟΤΑ, η οποία αντιστοιχεί στις λειτουργίες που εκτελούνται από τον υπηρεσιακό μηχανισμό του (π.χ. τεχνική υπηρεσία, οικονομική υπηρεσία, πολιτιστικό κέντρο, ΚΑΠΗ, κλπ).

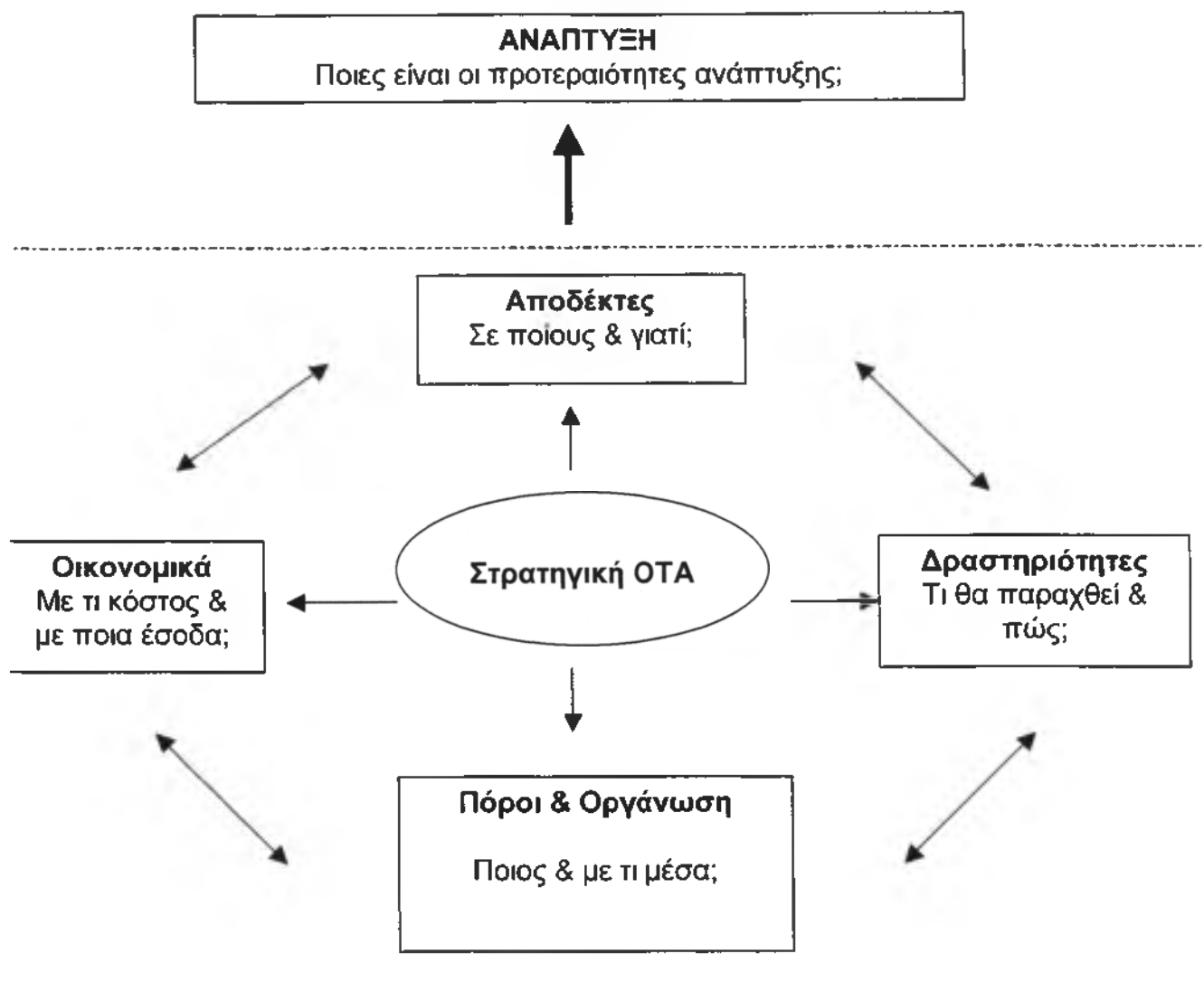
Ένας από τους Άξονες θα πρέπει να είναι αφιερωμένος στα θέματα εσωτερικής ανάπτυξης και στις υπηρεσίες υποστήριξης, οι υπόλοιποι 2-4 Άξονες θα αντιστοιχούν στα θέματα τοπικής ανάπτυξης και στις κύριες υπηρεσίες / φορείς του ΟΤΑ.

Γ) Επιλογές στρατηγικών

Η χάραξη της στρατηγικής του ΟΤΑ για ένα ζήτημα προτεραιότητας (Άξονα ή Μέτρο) προϋποθέτει την απάντηση των επόμενων τεσσάρων βασικών ερωτημάτων :

1. Ποιες δραστηριότητες θα υλοποιηθούν (τι θα παραχθεί και πώς)
2. Ποιοι θα είναι οι αποδέκτες των δραστηριοτήτων και σε τι θα ωφεληθούν (σε ποιους και γιατί)
3. Ποια υπηρεσιακή δομή του ΟΤΑ και με τι πόρους θα υλοποιήσει τις δραστηριότητες (ποιος και με τι μέσα)
4. Με τι κόστος θα υλοποιηθούν οι δραστηριότητες και από ποια πηγή χρηματοδότησης θα καλυφθεί το κόστος (με τι κόστος και με ποια έσοδα)

Τα παραπάνω ερωτήματα αντιστοιχούν σε τέσσερις βασικές διαστάσεις της λειτουργίας των ΟΤΑ, όπως φαίνεται και στο σχήμα 3.3

Σχήμα 3.3 Πώς προσδιορίζεται η Στρατηγική

Μέσω της διατύπωσης στόχων στις 4 διαστάσεις :

- ✓ Αποδέκτες
- ✓ Δραστηριότητες
- ✓ Πόροι και οργάνωση
- ✓ Οικονομικά

προσδιορίζεται η πορεία (στρατηγική) που θα πρέπει να ακολουθήσει ο ΟΤΑ για να πετύχει έναν αναπτυξιακό στόχο προτεραιότητας.

Η στρατηγική ενός ΟΤΑ καθορίζεται σε δυο στάδια :

1^ο) Αρχικά καθορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο η συνολική στρατηγική του ΟΤΑ και η στρατηγική του κάθε Άξονα προτεραιότητας μέσω της διατύπωσης **γενικών στόχων**.

2^ο) Στη συνέχεια εξειδικεύονται οι γενικοί στόχοι και επιλέγεται η στρατηγική του κάθε Μέτρου, μέσω της διατύπωσης **ειδικών στόχων**.

Γενικοί Στόχοι:

Οι γενικές στρατηγικές επιλογές του Δημοτικού Συμβουλίου (Άξονες προτεραιότητας και Γενικοί στόχοι) αποτελούν το πλαίσιο για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων από τα όργανα διοίκησης των επιμέρους δημοτικών υπηρεσιών (π.χ. Αντιδήμαρχοι) και των εποπτευόμενων φορέων του ΟΤΑ (Πρόεδροι και Διοικητικά Συμβούλια των Ν.Π.Δ.Δ. και των Δημοτικών Επιχειρήσεων του ΟΤΑ).

Ειδικοί Στόχοι:

Με τις ειδικότερες επιλογές στο επίπεδο των Μέτρων, γίνεται η καθοδική διάχυση (εξάπλωση) των στόχων του Δημοτικού Συμβουλίου σε όλες τις υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις του Δήμου.

Έτσι, η στρατηγική σε επίπεδο Μέτρου ευθυγραμμίζεται με τη γενική κατεύθυνση που ορίζουν οι συνολικές στρατηγικές επιλογές του Δημοτικού Συμβουλίου.

3.4.4 Επιχειρησιακές επιλογές

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν περιλαμβάνει απλώς στρατηγικό σχέδιο επιλογής προτεραιοτήτων και στόχων, αλλά και τετραετές πρόγραμμα πράξεων και κατανομής πόρων που συντάσσεται στο πλαίσιο των στρατηγικών επιλογών του ΟΤΑ. Σκοπός του είναι η μετάφραση της στρατηγικής της τοπικής αρχής σε επιχειρησιακούς στόχους και εφικτές πράξεις.

3.4.4.1 Τετραετής προγραμματισμός πράξεων

Δείκτες και ποσοτικοποίηση των στόχων

Οι στόχοι που θα διατυπώνονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα πρέπει να είναι σαφείς, συγκεκριμένοι και χρονικά προσδιορισμένοι. Οι πλέον σαφής διατύπωση των στόχων προϋποθέτει τη μέτρησή τους, μέσω της χρήσης κατάλληλων δεικτών δηλαδή, ποσοτικών μεγεθών ή λόγων μεταξύ δύο ποσοτικών μεγεθών που μετρούν : α)τα παραγόμενα προϊόντα ή εκροές της λειτουργίας του ΟΤΑ και β)τα αποτελέσματα (επιπτώσεις) της λειτουργίας του ΟΤΑ. Έτσι η χρησιμότητα των δεικτών συνίσταται στην ποσοτικοποίηση των στόχων με σκοπό την παρακολούθηση της προόδου επίτευξής τους.

Επιλογή πράξεων

Στη συνέχεια γίνεται η επιλογή ενός συνόλου πράξεων (έργων ή δράσεων) που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του κάθε Μέτρου. Για την επίτευξη του αναπτυξιακού στόχου του κάθε Μέτρου σχεδιάζεται ένα ολοκληρωμένο υποπρόγραμμα πράξεων, οι οποίες δεν αφορούν μόνο σε νέα ή συνεχιζόμενα τεχνικά έργα, αλλά είναι δυνατό να περιλαμβάνουν :

- Νέες κύριες ή υποστηρικτικές υπηρεσίες που θα παρέχει ο Δήμος (οι οποίες θα υλοποιηθούν από νέες δομές ή από τις υφιστάμενες δομές με διεύρυνση του ρόλου τους)
- Συνεργασίες με άλλους φορείς για την παροχή υπηρεσιών ή την εκτέλεση έργων στην περιοχή του ΟΤΑ που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους
- Σχεδιασμό και υλοποίηση επενδύσεων αξιοποίησης των τοπικών πόρων
- Αλλαγή των κανονιστικών όρων και πλαισίων για τις κοινωνικοοικονομικές λειτουργίες της περιοχής (π.χ. κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, χρήσεις γης, όροι δόμησης κλπ)
- Εκπόνηση των αναγκαίων μελετών και ερευνών
- Εκτέλεση ενεργειών κατάρτισης

- Δράσεις βελτίωσης της οργάνωσης / διοίκησης
- Ενέργειες δημοσιότητας / πληροφόρησης / ευαισθητοποίησης
- Προσλήψεις ή κατάρτιση προσωπικού
- Μηχανοργάνωση, προμήθεια εξοπλισμού, εξασφάλιση γης κα κτιριακών εγκαταστάσεων κλπ.

Δομές υλοποίησης των πράξεων

Οι πράξεις ενός Μέτρου δεν αφορούν σε μια και μόνο υπηρεσία του ΟΤΑ. Οι υπεύθυνοι υλοποίησης των πράξεων είναι δυνατό να περιλαμβάνουν :

- ✓ Εσωτερικές υπηρεσίες του ΟΤΑ
- ✓ Νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις που εποπτεύονται από τον ΟΤΑ
- ✓ Φορείς συνεργασίας στους οποίους συμμετέχει ο ΟΤΑ (π.χ. σύνδεσμοι, διαδημοτικές επιχειρήσεις κλπ)
- ✓ Συνεργασίες του ΟΤΑ με άλλους φορείς

Τεχνικά δελτία προγραμματισμού των πράξεων

Στη συνέχεια, γίνεται ο αναλυτικός προγραμματισμός υλοποίησης της κάθε πράξης, συμπληρώνοντας τυποποιημένο Τεχνικό δελτίο προγραμματισμού πράξης. Στο δελτίο προσδιορίζονται :

- Ο εκροές και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της πράξης
- Οι φάσεις και οι επιμέρους ενέργειες που συντείνουν στην ολοκλήρωση της πράξης
- Ο υπεύθυνος υλοποίησης της πράξης
- Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
- Οι αναγκαίοι πόροι υλοποίησης της πράξης
- Ο προϋπολογισμός και οι πιθανές πηγές χρηματοδότησης της πράξης

Ο προγραμματισμός των ενεργειών και των απαιτούμενων πόρων γίνεται για κάθε έτος της επόμενης τετραετίας έτσι ώστε να είναι εύκολη η μετάβαση στο ετήσιο πρόγραμμα δράσης.

3.4.4.2 Τετραετής προϋπολογισμός του προγράμματος

Τετραετές πρόγραμμα στελέχωσης και δαπανών

Προκειμένου να εκτιμηθεί το αθροιστικό αποτέλεσμα των πράξεων στους πόρους του ΟΤΑ, συγκεντρώνονται οι απαιτήσεις στελέχωσης και δαπανών όλων των πράξεων του προγράμματος και δημιουργούνται πίνακες με :

- Το πρόγραμμα επενδυτικών δαπανών για πράξεις που αναφέρονται σε νέες ή συνεχιζόμενες επενδύσεις (έργα, μελέτες και προμήθειες εξοπλισμού)
- Το πρόγραμμα στελέχωσης και
- Το πρόγραμμα λειτουργικών δαπανών για πράξεις που αφορούν στη δημιουργία νέων υπηρεσιών ή στην αναβάθμιση των υφιστάμενων κύριων και υποστηρικτικών υπηρεσιών

Τετραετές πρόγραμμα εσόδων

Στη συνέχεια γίνεται εκτίμηση των εσόδων του ΟΤΑ, ανά πηγή χρηματοδότησης. Για τις εκτιμήσεις των εσόδων θα χρειαστεί πρόβλεψη των παραγόντων που επηρεάζουν τα έσοδα του Δήμου (π.χ. πληθωρισμός, εξέλιξη πληθυσμού, εξέλιξη ύψους τελών κλπ), καθώς και ανάλυση των τάσεων της προηγούμενης πενταετίας. Με βάση τις εκτιμήσεις αυτές, θα προκύψει η συνολική εικόνα της διαχρονικής εξέλιξης των εσόδων του Δήμου για τα επόμενα τέσσερα έτη.

Ιεράρχηση των πράξεων

Προκειμένου να πετύχουμε τη βέλτιστη κατανομή των περιορισμένων οικονομικών πόρων σε πράξεις στρατηγικής σημασίας, χρειάζεται η ταξινόμηση των πράξεων κατά σειρά σημαντικότητας, δηλαδή απαιτείται ο καθορισμός προτεραιοτήτων και η δημιουργία ενός ιεραρχημένου καταλόγου πράξεων.

Τετραετής προϋπολογισμός του προγράμματος

Ο Τετραετής προϋπολογισμός «μεταφράζει» σε οικονομικούς όρους το επιχειρησιακό πρόγραμμα, συντάσσεται αναλυτικά για κάθε έτος της επόμενης τετραετίας και περιλαμβάνει τον 4ετή λειτουργικό προϋπολογισμό και τον 4τῆ επενδυτικό προϋπολογισμό.

Η πρόβλεψη των εσόδων σε συνδυασμό με την ιεράρχηση των πράξεων θα οδηγήσουν στη σύνταξη των δυο προϋπολογισμών. Το εκτιμώμενο ύψος των εσόδων προσδιορίζει το όριο χρηματοδότησης των πράξεων, οπότε τα εκτιμώμενα έσοδα θα χρηματοδοτήσουν τις πράξεις πρώτης προτεραιότητας. Οι πράξεις κάτω του ορίου χρηματοδότησης θα υλοποιηθούν μόνο όταν εξασφαλιστούν οι αναγκαίοι πρόσθετοι οικονομικοί πόροι.

Παρακολουθώντας τη διάρθρωση του προγράμματος ο τετραετής προϋπολογισμός συντάσσεται ανά Μέτρο και Άξονα, προκειμένου να είναι φανερή η κατανομή των οικονομικών πόρων στους διάφορους τομείς της δημοτικής πολιτικής.

3.4.5 Παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος

Σκοπός της φάσης αυτής είναι η περιγραφή οργάνων, διαδικασιών και συστημάτων που θα διευκολύνουν την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της υλοποίησης και την αναθεώρηση των αποφάσεων.

Το πρόγραμμα θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα σύστημα παρακολούθησης και περιοδικών αναφορών προς τα όργανα διοίκησης του ΟΤΑ, που θα επιτρέπει την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησής του και την ανάληψη διορθωτικών ενεργειών, όπως :

- ♦ Τριμηνιαίες αναφορές παρακολούθησης της υλοποίησης των πράξεων

- ♦ Ετήσιος απολογισμός και πιθανή αναθεώρηση των στρατηγικών και επιχειρησιακών επιλογών
- ♦ Ανά τετραετία, αξιολόγηση της υλοποίησης του προηγούμενου τετραετούς προγράμματος, αναθεώρηση των στρατηγικών επιλογών και σύνταξη νέου επιχειρησιακού προγράμματος.

Το πρόγραμμα θα πρέπει να προβλέπει δομές παρακολούθησης (όργανα και υπηρεσίες) σε αντιστοιχία με τη δομή του, για παράδειγμα :

- Οι επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου μπορούν να αναδιαρθρωθούν ώστε να αντιστοιχούν στους Άξονες προτεραιότητας
- Ορισμός υπεύθυνων Μέτρων
- Ορισμός υπεύθυνων Πράξεων

Το πρόγραμμα θα πρέπει να προβλέπει διαδικασίες παρακολούθησης της εξέλιξης της τιμής των δεικτών και εντοπισμού των αποκλίσεων έναντι των ποσοτικών στόχων που τέθηκαν. Με βάση την ερμηνεία των αποκλίσεων θα λαμβάνονται περιοδικά αποφάσεις διόρθωσης της πορείας υλοποίησης.

3.5 Τετραετές και ετήσιο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα³

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα περιλαμβάνει τα εξής στάδια :

1. Σύνταξη τετραετούς επιχειρησιακού προγράμματος
2. Σύνταξη ετήσιου προγράμματος δράσης και ετήσιου προϋπολογισμού
3. Παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης του ετήσιου προγράμματος δράσης

Το τετραετές πρόγραμμα υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων του.

Σκοπός της σύνταξης του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η μετάφραση του συνολικού τετραετούς επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των

³ Βλέπε Ηλίας Λίτσος, ο.π. σελ. 12

φορέων υλοποίησης των πράξεων. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των πράξεων του τετραετούς προγράμματος στις δομές του ΟΤΑ (ΟΤΑ, Ν.Π.Δ.Δ., Δημοτικές Επιχειρήσεις). Για κάθε έτος της επόμενης τετραετίας θα υλοποιείται από τις δομές του ΟΤΑ ένα "κομμάτι" του επιχειρησιακού προγράμματος.

Οι διαφορές του τετραετούς και του ετήσιου επιχειρησιακού προγράμματος συνοψίζονται στα εξής :

1. Το τετραετές είναι ενιαίο / ολοκληρωμένο πρόγραμμα που η δομή του αντιστοιχεί στους στόχους προτεραιότητας ενώ το ετήσιο συντάσσεται ανά φορέα και υπηρεσία υλοποίησης και αντιστοιχεί στην οργανωτική δομή του ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων του.
2. Το τετραετές καθορίζει τις πράξεις που απαιτούνται για την αλλαγή της τρέχουσας λειτουργίας των δομών του ΟΤΑ ενώ το ετήσιο αντανakλά τις τρέχουσες δραστηριότητες των δομών και περιλαμβάνει μέρος των πράξεων που προβλέπονται στο τετραετές.
3. Ο τετραετής προϋπολογισμός υπολογίζει μόνο τις πρόσθετες λειτουργικές δαπάνες για τις νέες υπηρεσίες που θα δημιουργηθούν ενώ ο ετήσιος προϋπολογισμός περιλαμβάνει το σύνολο των λειτουργικών δαπανών του κάθε φορέα.
4. Στο τετραετές ο προγραμματισμός και ο προϋπολογισμός γίνεται με συνολικά, συγκεντρωτικά μεγέθη, ενώ το ετήσιο είναι περισσότερο συγκεκριμένο, λεπτομερές και ακριβές πρόγραμμα δεδομένου ότι είναι πιο εύκολη η πρόβλεψη για ετήσιο χρονικό ορίζοντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ

4.1 Υφιστάμενη εμπειρία Προγραμματισμού των ΟΤΑ

4.1.1 Γενικά

Ο προγραμματισμός στους περισσότερους ΟΤΑ σχεδιάζεται και υλοποιείται με βάση το όραμα και τη δράση της εκάστοτε Δημοτικής Αρχής, μέσω των Γραφείων Προγραμματισμού και χρησιμοποιώντας ως βασικά θεσμοθετημένα εργαλεία: τα Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα, το Τεχνικό Πρόγραμμα και τον Προϋπολογισμό των ΟΤΑ.

Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα

Η εκπόνηση μελετών ΤΑΠ χρηματοδοτήθηκε κυρίως, από το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΠΤΑ). Ο αριθμός των ΤΑΠ, που έχουν εκπονήσει οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι σημαντικός. Ωστόσο όμως, δεν έχει πραγματοποιηθεί μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση των μελετών αυτών, καθώς και της εφαρμογής τους (υλοποίηση προτεινόμενων έργων και δράσεων, χρηματοδοτήσεις, δημιουργία φορέων υποστήριξης της Τοπικής Ανάπτυξης, δομών Προγραμματισμού κ.α.). Επίσης, ένας σημαντικός αριθμός μελετών, είτε δεν αξιοποιήθηκε με ευθύνη των αρμόδιων φορέων, είτε λόγω ανεπαρκειών της μελετητικής εργασίας δεν ήταν δυνατόν να αξιοποιηθούν αναλόγως.

Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός των ΟΤΑ αποτελεί πρόβλεψη της οικονομικής – διαχειριστικής τους δραστηριότητας κατά το επόμενο οικονομικό έτος, έχοντας μέσα του εγγραφές, τόσο εσόδων όσο και δαπανών, που υπολογίσθηκαν βάσει κάποιου, έστω και στοιχειώδους προγραμματισμού, μέσα στα πλαίσια των σκοπών και προγραμμάτων των εκάστοτε Δημοτικών και Κοινοτικών αρχών. Έτσι, ο προϋπολογισμός σαν βασικό εργαλείο εκ των πραγμάτων της οικονομικής – διαχειριστικής δραστηριότητας των ΟΤΑ, πρέπει να καταρτίζεται σε ρεαλιστική βάση με

υλοποιήσιμο ύψος προβλεπόμενων εσόδων και εφικτών δαπανών. Στην πραγματικότητα όμως τις περισσότερες φορές αυτό δεν συμβαίνει. Συχνά ο προϋπολογισμός επειδή, αφενός χρησιμοποιείται σαν διαπραγματευτικό εργαλείο και διεκδικητικό όπλο των ΟΤΑ για εξασφάλιση όλων και περισσότερων πόρων από την κεντρική εξουσία και αφετέρου «βιτρίνα» της δραστηριότητας της εκάστοτε Δημοτικής Αρχής, παρουσιάζεται με ποσά πολύ μεγαλύτερα των πραγματικών. Επομένως, κατ' αυτόν τον τρόπο, ο προϋπολογισμός δεν μπορεί να αποτελέσει πρακτικό εργαλείο άσκησης οικονομικής διοίκησης και προγραμματισμού, αλλά περισσότερο αποτελεί μια «τυπική» υποχρέωση της Δημοτικής Αρχής που πρέπει να συντάσσει κάθε έτος.

Τεχνικό Πρόγραμμα

Το Τεχνικό Πρόγραμμα ή το πρόγραμμα εκτελεστέων έργων του οικονομικού έτους, αποτελεί ένα ιδιαίτερο και σημαντικό μέρος των δαπανών, που αφορούν την εκτέλεση έργων – προμηθειών και μελετών. Καταρτίζεται από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου σε συνεργασία με τον Δήμαρχο, βάσει ενός ευρύτερου προγραμματισμού και στόχων που έχουν καθοριστεί.

4.1.2 Γραφείο προγραμματισμού – Παράδειγμα Δήμου Περάματος

Σύμφωνα με το Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (1998)¹ που εκπονήθηκε για τον Δήμο Περάματος, έγινε πρόταση για την δημιουργία υπηρεσίας προγραμματισμού του Δημοτικού έργου συνολικά προκειμένου να υποστηριχθεί η δημοτική αρχή στο σχεδιασμό, στην παρακολούθηση και στην αξιολόγηση των προγραμμάτων ανάπτυξης, περιβάλλοντος, κοινωνικής πολιτικής, υποδομής στην αναζήτηση πρόσθετων οικονομικών

¹ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε ΑΝ.ΔΗ.Π. Α.Ε., Τ.Α.Π. Δήμου Περάματος, Οκτώβριος 1998, σελ. 156

πόρων, στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, στον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών με την αξιοποίηση της πληροφορικής.

Η υπηρεσία προβλεπόταν να έχει την ευθύνη παρακολούθησης των εξελίξεων, που σχετίζονται με τα μεγάλα προβλήματα του Περάματος, ΝΕΖ, ΒΙΠΕ, Παλιά χωματερή, Δεξαμενές καυσίμων, Ανάπλαση παλιάς πόλης κ. α., προκειμένου να ενημερώνει και να υποβοηθά τη δημοτική αρχή να σχεδιάζει, να τεκμηριώνει και να οργανώνει τις παρεμβάσεις της για την προώθηση – διεκδίκηση λύσεων στα μεγάλα προβλήματα της περιοχής.

Η υπηρεσία προγραμματισμού, σύμφωνα με την μελέτη, δεν θα μπορούσε να συγκροτηθεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, γιατί αυτό θα απαιτούσε την πρόβλεψη τουλάχιστον 14 – 15 θέσεων εργασίας.

Γι' αυτό προτείνεται η δημιουργία αυτοτελούς τμήματος προγραμματισμού, στο οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι εξής θέσεις εργασίας:

- Οικονομολόγος ή Μηχανικός ειδικός σε θέματα προγραμματισμού του Δημοτικού έργου
- Οικονομολόγος ειδικός σε θέματα χρηματοδότησης του Δημοτικού έργου, με εμπειρία στη διαχείριση προγραμμάτων, περιφερειακών, εθνικών και κοινοτικών
- Μηχανικός πληροφορικής
- Ειδικός επιστήμονας σε θέματα ανάπτυξης του προσωπικού του Δήμου (εκπαίδευση, κατάρτιση κλπ)
- Ειδικός Επιστήμονας σε θέματα σχεδιασμού και εφαρμογής προγράμματος περιβάλλοντος

Σύμφωνα με την παραπάνω αναπτυξιακή πρόταση, η υπηρεσία προγραμματισμού θα συνεργαζόταν κατά κύριο λόγο, με τους ειδικούς επιστημονικούς συμβούλους του Δημάρχου, προκειμένου να είναι πιο αποδοτικές οι υπηρεσίες που παρέχουν.

Με την υπηρεσία προγραμματισμού θα συνεργάζονταν επίσης, οι προϊστάμενοι των Διευθύνσεων του Δήμου προκειμένου να βελτιώνουν τον προγραμματισμό του έργου των Διευθύνσεων, αλλά και για να παρέχουν τις αναγκαίες πληροφορίες, παρατηρήσεις και προτάσεις για τη συνολική πορεία του δημοτικού έργου.

Για την υλοποίηση της παραπάνω πρότασης, αποφασίστηκε η τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΦΕΚ 1264/1997) του Δήμου Πράματος, έτσι με υπουργική απόφαση και έγκριση προβλέφθηκε ότι “Στο Γραφείο Δημάρχου προστίθεται γραφείο «αυτοτελές» προγραμματισμού για το οποίο συστήνονται οι ακόλουθες θέσεις:

1(μια) θέση Πολιτικού Μηχανικού Κλάδου ΠΕ3

1(μια) θέση Αρχιτέκτονα Μηχανικού Κλάδου ΠΕ4

1(μια) θέση Οικονομολόγου Κλάδου ΠΕ1

1(μια) θέση Χημικού Μηχανικού Κλάδου ΠΕ7

1(μια) θέση Κοινωνιολόγου Κλάδου ΠΕ 11

1(μια) θέση Υπάλληλου Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης κλάδου ΤΕ22 με βαθμούς Δ - Α

Η σύσταση του Γραφείου Προγραμματισμού στον Δήμο Περάματος πραγματοποιήθηκε το 1999, χωρίς όμως την προκήρυξη και την κάλυψη των παραπάνω θέσεων. Έτσι, η λειτουργία του “αυτοτελούς” Γραφείου Προγραμματισμού, εντάσσεται στα πλαίσια του Γραφείου Δημάρχου, όπου συμμετέχει ο Δήμαρχος, οι Αντιδήμαρχοι, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι, οι επιστημονικοί σύμβουλοι του Δημάρχου και οι προϊστάμενοι των Διευθύνσεων του Δήμου. Οι συνεδριάσεις πραγματοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση με πλάνο θεματολογίας: την οργάνωση των Υπηρεσιών του Δήμου, το Τεχνικό Πρόγραμμα, τον Προϋπολογισμό – Οικονομική Πολιτική, τον Εσωτερικό Κανονισμό, την οργάνωση των νομικών προσώπων, την επιλογή προγραμμάτων, την προώθηση των αναπτυξιακών προτάσεων και τέλος τη δημοσιοποίηση του έργου της Δημοτικής Αρχής.

4.1.3 Το ΤΑΠ του Δήμου Περάματος ως εργαλείο Προγραμματισμού

Η εκπόνηση του Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος αποτέλεσε σημαντικό εργαλείο για το Γραφείο Προγραμματισμού, αφού στα πλαίσια της μελέτης διατυπώθηκαν προτάσεις προς την Δημοτική Αρχή και αξιοποιήθηκαν σε συγκεκριμένες δράσεις. Οι προτάσεις αυτές αποτέλεσαν ιδέες και στόχους της Δημοτικής Αρχής και συμπεριλήφθηκαν στο προεκλογικό τους πρόγραμμα κατά την τετραετία 1999-2002.

Το ΤΑΠ όμως, δεν αποτέλεσε μόνο τη βάση για νέες ιδέες, στόχους και αναπτυξιακές προτάσεις, αλλά έγιναν προσπάθειες μέσω του Γραφείου Προγραμματισμού για την αξιοποίηση της μελέτης, ώστε να βελτιωθούν οι οργανωτικές δομές του Δήμου.

Παρακάτω γίνεται μια παρουσίαση των κυριότερων προτάσεων του ΤΑΠ για τη βελτίωση των οργανωτικών δομών του Δήμου Περάματος.

Πίνακας 4.1 Το ΤΑΠ του Δήμου Περάματος σε σχέση με την βελτίωση των οργανωτικών δομών

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΥΡΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΑΠ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ		
ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ	ΠΡΟΤΑΣΗ	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
Έλλειψη επιτελικών υπηρεσιών και εξειδικευμένων στελεχών για προγραμματισμό, σχεδιασμό και υλοποίηση δημοτικού έργου(κοινωνικά, αναπτυξιακά, περιβαλλοντικά, οργανωτικά κλπ.)	-Πρόσληψη εξειδικευμένων στελεχών σύγχρονων ειδικοτήτων -Ίδρυση αυτοτελούς Γραφείου Προγραμματισμού επιμόρφωση, κατάρτιση εργαζομένων	Ίδρυση αυτοτελούς Γραφείου Προγραμματισμού
Χαμηλή εξειδίκευση προσωπικού - Έλλειψη επιστημόνων, τεχνολόγων, τεχνιτών	-Επιμόρφωση-Κατάρτιση εργαζομένων του Δήμου -Αύξηση υπαλλήλων ΠΕ ή ΤΕ	Περιορισμένη αύξηση υπαλλήλων ΠΕ ή ΤΕ
Η οργάνωση με Διευθύνσεις-Τμήματα-Γραφεία προκαλεί: Διάχυση ευθύνης, Δυσκαμψία Υπηρεσιών	-Απαλοιφή των Γραφείων από τον Οργανισμό του Δήμου, ομαδοποίηση των θέσεων εργασίας σε Διευθύνσεις (πάνω από 14 θέσεις) και Τμήματα (8 με 13 θέσεις) με προϊσταμένους κυρίως, ΠΕ ή ΤΕ, -Ίδρυση αυτοτελών γραφείων(6 με 8 θέσεις) νέο οργανόγραμμα και ολοκληρωμένη μελέτη για τις ειδικότητες που απαιτούνται	Δεν πραγματοποιήθηκε
Δυσκαμψία και κακή οργάνωση Καθαριότητας και Πρασίνου	-Ξεχωριστές Διευθύνσεις	Ξεχωριστές Διευθύνσεις Καθαριότητας και Πρασίνου
Έλλειψη μηχανισμών συντονισμού υπηρεσιών	-Μηχανισμοί οριζόντιας επικοινωνίας μεταξύ ομάδων	Υπαρξη οριζόντιας επικοινωνίας μεταξύ προσωπικού μέσω του Γραφείου Προγραμματισμού
Έλλειψη στελεχών κοινωνικής πολιτικής	-Ίδρυση Διεύθυνσης Κοινωνικής Υπηρεσίας με κατάλληλα τμήματα	Δεν πραγματοποιήθηκε
Έλλειψη προσωπικού	-Νέες θέσεις στο πλαίσιο των οικονομικών δυνατοτήτων του Δήμου	Περιορισμένος αριθμός νέων και εξειδικευμένων θέσεων

Τα παραπάνω στοιχεία αποδεικνύουν ότι, ενώ εντοπίστηκαν και έγιναν σωστές διαπιστώσεις των οργανωτικών προβλημάτων του Δήμου Περάματος, υπήρξαν δυσκολίες ως προς την υλοποίησή τους, με αποτέλεσμα ορισμένες προτάσεις να μην πραγματοποιηθούν.

Συμπερασματικά, το ΤΑΠ του Δήμου Περάματος υπήρξε πηγή ιδεών και στόχων χωρίς όμως, να αποτελέσει καθοριστικό εργαλείο προγραμματισμού.

4.2 Αδυναμίες των διαδικασιών Προγραμματισμού

Αρχικά, πρέπει να επισημανθεί ο προβληματικός και αδύναμος τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας όλου του πολιτικοδιοικητικού συστήματος της χώρας. Ειδικότερα, στα διάφορα επίπεδα της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης παρουσιάζονται προβλήματα, όπως είναι ο συγκεντρωτισμός, η διασπορά των αρμοδιοτήτων σε πολλούς φορείς, ο ανταγωνισμός μεταξύ των φορέων κτλ.

Παράλληλα, υπάρχει έλλειψη σαφούς οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων του κάθε επιπέδου διοίκησης δημιουργώντας έτσι, σύγχυση στις διάφορες ενέργειες που πρέπει να εκτελεστούν κάθε φορά, ώστε να παραχθεί το απαιτούμενο έργο. Επίσης, η εφαρμογή συστήματος προγραμματισμού σε εθνικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο, είναι αρκετά ελλιπής με συνέπεια, τη μη αποτελεσματικότητα των ενεργειών του Δημόσιου φορέα.

Τα παραπάνω βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση με την ύπαρξη μεγάλου βαθμού αβεβαιότητας στις χρηματοδοτήσεις και στους οικονομικούς πόρους που χειρίζονται οι ΟΤΑ. Πρόκειται για ένα σοβαρότατο πρόβλημα το οποίο αποδυναμώνει σημαντικά το χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αποτέλεσμα των όσων αναφέρθηκαν, είναι η δημιουργία έντονων προβλημάτων στις διαδικασίες του τοπικού αναπτυξιακού προγραμματισμού και αδυναμία ελέγχου από τους ΟΤΑ των παραμέτρων που επηρεάζουν την

εξέλιξη της περιοχής τους. Αυτό σημαίνει πως τελικά, ακυρώνεται οποιαδήποτε προσπάθεια συστηματικού προγραμματισμού σε τοπικό επίπεδο.

4.2.1 Αδυναμίες Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων

Κατά την τελευταία δεκαετία, αρκετοί ΟΤΑ εκπόνησαν μελέτες Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων αξιοποιώντας εξωτερικά μελετητικά γραφεία.

Τα ΤΑΠ εστίαζαν το περιεχόμενό τους στην εξαντλητική \ λεπτομερή περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης της περιοχής και στον εντοπισμό των γενικών αξόνων δράσης για την ανάπτυξή της. Δεν αποτελούσαν συγκεκριμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα δράσης του Δήμου, δεν περιελάμβαναν συμπληρωμένα τεχνικά δελτία έργων και ενεργειών, καθώς και δεν προσδιόριζαν τις οργανωτικές, οικονομικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησής τους. Το ΤΑΠ δεν λειτούργησε ως πρόγραμμα δράσης των υπηρεσιών και του πολιτικού προσωπικού του Δήμου, αλλά απλά ως μελέτη άντλησης ιδεών για τον γενικό προσανατολισμό της δράσης του.

Η μεθοδολογία εκπόνησης των ΤΑΠ μέσω της αξιοποίησης μόνο εξωτερικών συνεργατών και όχι μέσω της παράλληλης εμπλοκής όλου του ανθρώπινου δυναμικού του ΟΤΑ παρουσιάζει τις εξής αδυναμίες:

- Οι εξωτερικές μελετητικές ομάδες αν και κατέχουν την επιστημονική μεθοδολογία, συνήθως δεν έχουν βαθιά γνώση των προβλημάτων της περιοχής του κάθε Δήμου με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος να μην αντιστοιχούν οι προτεινόμενες λύσεις με τις πραγματικές τοπικές συνθήκες
- Οι συνεχείς εξελίξεις στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου, καθιστούν σε σύντομο χρονικό διάστημα, ανεπίκαιρη τη μελέτη που εκπονείται, όσο “καλή” κι αν θεωρείται. Ταυτόχρονα, οι πιθανές δυσκολίες και τα εμπόδια στη φάση της υλοποίησης δημιουργούν την

ανάγκη για συχνές αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις, για τις οποίες δεν υπάρχει δυνατότητα να γίνουν από το Δήμο.

- Η μελέτη των ΤΑΠ είναι μια απλή, μη ρεαλιστική διαδικασία στην οποία δεν συμμετέχει παράλληλα το επιστημονικό, το πολιτικό, το υπηρεσιακό και το κοινωνικό στοιχείο με συνέπεια τη μη αποτελεσματικότητα της μελέτης.

4.2.2 Αδυναμίες των εσωτερικών διαδικασιών Προγραμματισμού

Οι αδυναμίες που προκύπτουν από τις εσωτερικές διαδικασίες προγραμματισμού συνοψίζονται στα εξής:

1. Συνήθως, η δημοτική πολιτική δεν είναι ρητά διατυπωμένη, έχοντας συγκεκριμένους στόχους που θα πρέπει να επιτευχθούν στα πλαίσια μιας τετραετίας, αλλά αναλώνεται στην ικανοποίηση μικροαιτημάτων
2. Οι επιμέρους αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και οι ενέργειες του υπηρεσιακού μηχανισμού δεν αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης / συνολικότερης προοπτικής για την ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας
3. Οι διαδικασίες προγραμματισμού δεν διαπερνούν την όλη λειτουργία των πολιτικών και υπηρεσιακών οργάνων των ΟΤΑ, με αποτέλεσμα η έκταση εφαρμογής των διαδικασιών προγραμματισμού να είναι περιορισμένη
4. Συνήθως, τα προγράμματα των ΟΤΑ όπως το τεχνικό πρόγραμμα, είναι απλή παράθεση έργων / ενεργειών χωρίς συνοχή και συνέπεια μεταξύ τους και χωρίς επαρκή αιτιολόγηση των επιλογών
5. Η διασύνδεση μεταξύ των διαφόρων μορφών προγραμμάτων είναι ανύπαρκτη. Για παράδειγμα, οι προτάσεις ενός τοπικού αναπτυξιακού προγράμματος για την αναβάθμιση της κοινωνικής, οικονομικής, περιβαλλοντικής κατάστασης μιας περιοχής, θα πρέπει να συνδέονται με τις προτάσεις των Γενικών Πολεοδομικών σχεδίων για τις χρήσεις γης και τις υποδομές της περιοχής

6. Τα προβλήματα που κατά προτεραιότητα πρέπει να αντιμετωπιστούν, δεν ιεραρχούνται, με αποτέλεσμα τη διάχυση των προσπαθειών σ' ένα μεγάλο φάσμα μικροπαρεμβάσεων, που όμως δεν οικοδομούν κάτι ολοκληρωμένο
7. Η διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος και η αξιολόγηση αυτών με βάση το κόστος, τις ωφέλειες της κάθε μίας, καθώς και τις γενικότερες κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους, δεν γίνονται σε συστηματική βάση
8. Συνήθως, οι ΟΤΑ εφαρμόζουν προγράμματα και προτάσεις της Δημόσιας Διοίκησης ή της Ε.Ε. άκριτα, χωρίς να τα προσαρμόζουν στις σημερινές συνθήκες, μόνο και μόνο γιατί υπάρχει η αντίστοιχη χρηματοδότηση
9. Ο μικρός βαθμός συμμετοχής των ενδιαφερομένων πολιτών ή άλλων σχετικών φορέων, έχει συχνά ως αποτέλεσμα την έλλειψη αποδοχής και τη ματαίωση της υλοποίησης των προγραμμάτων.

4.2.3 Οργανωτικές αδυναμίες

Η χάραξη πολιτικής και στρατηγικής δεν αποτελεί πρώτο και βασικό μέλημα των αιρετών οργάνων της Τ.Α. Αυτό σημαίνει πως τα αιρετά πρόσωπα απασχολούνται περισσότερο με τα τρέχοντα καθημερινά ζητήματα της περιοχής, αφήνοντας στην άκρη την σημαντικότητα που προσδίδει, η διαμόρφωση ενός στρατηγικού σχεδιασμού.

Η έλλειψη κατάλληλου σχεδιασμού και προγραμματισμού, σε συνδυασμό με τον κατακερματισμό στην εκτέλεση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ από πλήθος ειδικών δημοτικών νομικών προσώπων, δημιουργούν προβλήματα στην εσωτερική οργάνωση και στην απόδοση της λειτουργίας των υπηρεσιών.

Παράλληλα, ο ρόλος των προϊσταμένων των δημοτικών υπηρεσιών είναι καθαρά διεκπεραιωτικός λόγω των περιορισμένων και μη αποκεντρωμένων αρμοδιοτήτων τους. Η σύγχυση που προκαλείται από την έλλειψη συντονισμού και οργάνωσης ανάμεσα στις διάφορες υπηρεσιακές μονάδες

δυσχεραίνουν το έργο των υπαλλήλων και στη συνέχεια, δυσκολεύουν την ικανοποίηση των πολιτών.

Παράλληλα, η διάρθρωση των υπηρεσιών του Δήμου και οι οργανικές θέσεις που περιλαμβάνονται, δεν απαιτούν επιτελικές μονάδες και ειδικούς επιστήμονες και στελέχη. Αυτό συντελεί στη μειωμένη ικανότητα πληροφόρησης για την αξιοποίηση ευκαιριών και την εισαγωγή καινοτομιών και βελτιώσεων στη λειτουργία των ΟΤΑ, αφού το υπάρχον προσωπικό τους δεν έχει τα κατάλληλα προσόντα για την ικανοποίηση αυτής της ανάγκης.

4.2.4 Αδυναμίες των διαδικασιών Οικονομικής διαχείρισης

Οι αδυναμίες στις διαδικασίες της οικονομικής διαχείρισης βασίζονται: α)στις διαδικασίες του προϋπολογισμού που εξασφαλίζουν τον έλεγχο της νομιμότητας των δαπανών αλλά δεν εξασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της λειτουργίας των ΟΤΑ, β)στην απουσία λειτουργιών χρηματοοικονομικής διοίκησης και στην ύπαρξη πρωτόγονου λογιστικού σχεδίου και γ)στην έλλειψη συστήματος κοστολόγησης στους ΟΤΑ, που οδηγεί σε λάθος εκτιμήσεις του προϋπολογισμού με αποτέλεσμα τις συχνές αναθεωρήσεις του.

4.2.5 Αδυναμίες των Πληροφοριακών συστημάτων

Η τήρηση στοιχείων και πληροφοριών με κοινωνική, οικονομική, περιβαλλοντική κτλ. προέκταση μιας περιοχής, αποτελεί ένα προβληματικό και σχεδόν ανύπαρκτο κομμάτι των Δήμων. Έτσι, το περιεχόμενο των προγραμμάτων που χρησιμοποιούνται για διάφορους σκοπούς, δεν είναι δυνατό να στηρίζεται σε τεκμηριωμένη ανάλυση των τοπικών αναγκών και σε αξιόπιστες προβλέψεις της εξέλιξής τους. Αυτό σημαίνει πως τα προγράμματα δεν βασίζονται σε πραγματικά δεδομένα.

Παράλληλα, οι διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης των τοπικών αναγκών, της αποδοτικότητας και ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι ανύπαρκτες, συνεπώς και τα πληροφοριακά συστήματα που πρέπει να υποστηρίζουν τις προηγούμενες λειτουργίες παρακολούθησης και αξιολόγησης των προγραμμάτων δεν υπάρχουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

5.1 Γενικά

Η υλοποίηση του σχεδίου «Ι. Καποδίστριας» δημιούργησε στη χώρα 1.033 ΟΤΑ (900 Δήμοι και 133 Κοινότητες), που καλούνται να φέρουν σε πέρας ένα έργο αρκετά πιο σύνθετο από αυτό των πολλών μικρών ΟΤΑ που προϋπήρχαν.

Με βασικό άξονα τη βελτίωση της ανταπόκρισης της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης στις αυξανόμενες προσδοκίες των πολιτών, η οργάνωση και η λειτουργία της θα πρέπει να συνοδευτεί με τη ριζική αναθεώρηση του τρόπου με τον οποίο οι Δήμοι καταγράφουν, ιεραρχούν και αντιμετωπίζουν τα τοπικά προβλήματα. Θα πρέπει να συνοδευτεί από νέους τρόπους διακυβέρνησης και νέες μεθόδους οργάνωσης και διοίκησης των δημοτικών υπηρεσιών, τρόπους που θα δημιουργούν συγκεκριμένα αποτελέσματα σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο.

5.2 Η αναγκαιότητα εισαγωγής σύγχρονων διαδικασιών προγραμματισμού στους ΟΤΑ

Τα προβλήματα και οι αδυναμίες, που παρουσιάζονται στα διάφορα επίπεδα διοίκησης και τα ανεπαρκή εργαλεία προγραμματισμού (ετήσιος προϋπολογισμός και ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα έργων και προμηθειών), καθιστούν αναγκαία τη χρησιμοποίηση σύγχρονων διαδικασιών προγραμματισμού στους ΟΤΑ. Οι διαδικασίες υλοποίησης του Ε.Π. παρεμβαίνουν καθοριστικά δημιουργώντας πρόσθετα οφέλη για τους ΟΤΑ, αφού προωθούν τη συγκρότηση υπηρεσιακών μονάδων προγραμματισμού, τη χρήση ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος, τον εκσυγχρονισμό της οικονομικής διοίκησης και της διοίκησης όλων των υπηρεσιών των ΟΤΑ, τις οργανωτικές αλλαγές και τέλος, συντελούν στο συντονισμό των επιχειρησιακών προγραμμάτων του Δημόσιου Τομέα.

Συγκρότηση υπηρεσιακών μονάδων προγραμματισμού

Η εφαρμογή του Ε.Π. προϋποθέτει τη συγκρότηση υπηρεσιακών μονάδων προγραμματισμού, οι οποίες υποστηρίζουν τις διαδικασίες προγραμματισμού, προσφέροντας τεκμηριωμένη προετοιμασία για τη λήψη των αποφάσεων των αιρετών οργάνων και των υπηρεσιών. Οι μονάδες αυτές αποτελούν τις υποστηρικτικές δομές που εξασφαλίζουν συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης των προγραμμάτων, καθώς και συνεχή, έγκαιρη πληροφόρηση από το εξωτερικό περιβάλλον. Σκοπός είναι η αξιοποίηση ευκαιριών, η εισαγωγή καινοτομιών και η βελτίωση της λειτουργίας του ΟΤΑ (π.χ. εθνική και κοινοτική νομοθεσία, νέες δυνατότητες συνεργασιών, εξελίξεις στις δημόσιες πολιτικές, νέες τεχνολογικές εφαρμογές κλπ.). Η ύπαρξη των μονάδων προγραμματισμού προσδίδει ένα πλαίσιο ελαστικότητας και προσαρμογής σύμφωνα με τις ανάγκες του κάθε ΟΤΑ.

Εκσυγχρονισμός της διοίκησης των υπηρεσιών των ΟΤΑ.

Η εισαγωγή συστήματος προγραμματισμού και παρακολούθησης της δράσης των υπηρεσιών του Δήμου αναβαθμίζει τη λειτουργία των αιρετών οργάνων και των υπηρεσιακών προϊσταμένων.

Τα αιρετά όργανα διοίκησης απασχολούνται με την χάραξη πολιτικής και στρατηγικής, δηλαδή με τη ουσία του ρόλου τους, που συνίσταται στην επικοινωνία με την τοπική κοινωνία, τον εντοπισμό και την ιεράρχηση των τοπικών προβλημάτων, στην σχεδίαση στρατηγικών σχεδίων και προγραμμάτων και στη παρακολούθηση της υλοποίησης τους.

Επίσης, ο έλεγχος του υπηρεσιακού μηχανισμού από τα αιρετά όργανα διενεργείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, κυρίως με βάση τα πραγματοποιηθέντα αποτελέσματα της λειτουργίας των υπηρεσιών σε σύγκριση με τους αρχικούς προγραμματισθέντες στόχους και λιγότερο με την άσκηση της καθημερινής εποπτείας.

Εκσυγχρονισμός της οικονομικής διοίκησης των ΟΤΑ

Απλή προϋπόθεση του Ε.Π. είναι η αξιοποίηση του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος, καθώς και ο ανασχεδιασμός των διαδικασιών και εντύπων του προϋπολογισμού, ώστε να παρέχεται ακριβώς κοστολόγηση των πράξεων και παρακολούθηση των δαπανών ανά δραστηριότητα. Μ' αυτόν τον τρόπο, ο προϋπολογισμός γίνεται ένα εργαλείο αξιολόγησης της αποδοτικότητας της λειτουργίας των ΟΤΑ.

Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα των ΟΤΑ

Το Ε.Π. χρησιμοποιεί τυποποιημένα έντυπα, όπου αποτυπώνονται οι βασικές στρατηγικές και επιχειρησιακές επιλογές του ΟΤΑ. Τα έντυπα αυτά αφορούν πίνακες με τις αναπτυξιακές προτεραιότητες, τους στόχους, τους δείκτες παρακολούθησης και τις πράξεις, που θα υλοποιηθούν στην τετραετία, τεχνικά δελτία προγραμματισμού της κάθε πράξης, χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των πράξεων και πίνακες με προϋπολογισμούς εσόδων και δαπανών ανά Μέτρο και Άξονα.

Επίσης, τα έντυπα μηχανογραφούνται με κατάλληλα κωδικοποιημένη μορφή, ώστε να αποτελούν μέρος του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος του ΟΤΑ. Το σύστημα αυτό τηρεί και συσχετίζει οικονομικά στοιχεία εσόδων/δαπανών, στοιχεία προσωπικού και άλλων πόρων, στοιχεία παραγόμενων εκροών των δραστηριοτήτων, στοιχεία αποδεκτών και χρηστών των δραστηριοτήτων και στοιχεία για την κοινωνική, οικονομική, περιβαλλοντική κατάσταση της περιοχής του ΟΤΑ. Το παραγόμενο προϊόν του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος χρησιμοποιείται στις αναφορές προς τα όργανα διοίκησης.

Οργανωτικές αλλαγές

Το Ε.Π. αποτυπώνει τη συνολική εικόνα της μελλοντικής λειτουργίας του ΟΤΑ μέσω των Άξόνων και των Μέτρων προσανατολίζοντας τον υπηρεσιακό

μηχανισμό. Αυτό σημαίνει πως το Ε.Π. λειτουργεί ως συνεκτικό στοιχείο διευκολύνοντας τον συντονισμό μεταξύ των εργαζομένων του ΟΤΑ.

Ο συντονισμός και η παρακολούθηση υλοποίησης προϋποθέτει τον ορισμό αντίστοιχων υπευθύνων και τη λειτουργία οργάνων συντονισμού και ομάδων εργασίας. Το ανθρώπινο δυναμικό των ΟΤΑ είναι σκόπιμο να λειτουργεί μέσα σ' ένα στρατηγικό περιβάλλον και όχι μέσα από μηχανιστικές διαδικασίες. Αυτή είναι και η επιτυχία που προσδίδει το Ε.Π. στη δραστηριοποίηση των ΟΤΑ.

Συντονισμός των Επιχειρησιακών προγραμμάτων του Δημόσιου Τομέα

Το Ε.Π. μπορεί να οδηγήσει στο συντονισμό των προγραμμάτων όλων των ΟΤΑ ενός Νομού, με το Επιχειρησιακό πρόγραμμα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης καθώς και με το Π.Ε.Π. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να συντονίσει, να ευθυγραμμίσει και να εναρμονίσει τα διάφορα επίπεδα προγραμματισμού της χώρας. Επομένως, το Ε.Π. αποτελεί το εργαλείο επικοινωνίας και συντονισμού μεταξύ των φορέων του δημόσιου φορέα.

5.3 Τα οφέλη και οι προοπτικές των ΟΤΑ

Η υλοποίηση του Ε.Π. βοηθάει στην προώθηση του αναπτυξιακού και κοινωνικού ρόλου του ΟΤΑ βελτιώνοντας την ικανότητα δράσης του. Έτσι, επιτυγχάνεται η εσωτερική και τοπική ανάπτυξη, καθώς και η εξασφάλιση της ευημερίας των πολιτών.

Η βελτίωση της δράσης του ΟΤΑ, μέσω του Ε.Π., οδηγεί σε αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη κατανομή και αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων (οικονομικών, ανθρώπινων κ.α.). Με αυτόν τον τρόπο καταφέρνει να βελτιώνει την παραγωγική ικανότητα του ΟΤΑ, μέσω του μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού, της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και της αξιοποίησης σύγχρονων τεχνολογιών και συστημάτων οργάνωσης/ διοίκησης.

Ο επιχειρησιακός προγραμματισμός αξιοποιώντας τις σύγχρονες τεχνολογίες και τα συστήματα οργάνωσης και διοίκησης, προβλέπει τον σαφή, συγκεκριμένο και χρονικά περιορισμένο προγραμματισμό πράξεων, στόχων και προϋπολογισμών και κατά συνέπεια, επισπεύδεται η ωρίμανση και η υλοποίηση των δράσεων.

Παράλληλα, η συνεχή ενημέρωση του Δήμου που πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση Υπηρεσιών Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής όπως παρουσιάστηκε στο οργανωτικό πλαίσιο του 2^{ου} κεφαλαίου, δείχνει την ετοιμότητα που αποκτά ο ΟΤΑ στην άμεση αξιοποίηση των ευκαιριών του εξωτερικού περιβάλλοντος. Ειδικότερα, οι ευκαιρίες χρηματοδότησης που προκύπτουν είναι εύκολο να εντοπισθούν και αυτό συνεπάγεται την προσέλκυση πρόσθετων οικονομικών πόρων για τον ΟΤΑ.

Η αποσπασματική αντιμετώπιση των προβλημάτων, ο συντονισμός των δομών του ΟΤΑ και η ανάπτυξη συνεργασιών με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα, αποτελούν βασικά πλεονεκτήματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν προς όφελος του ΟΤΑ. Ο Ε.Π. θεωρείται μια καλή αφετηρία για την αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας μεταξύ των φορέων του δηmosίου, του ιδιωτικού και του κοινωνικού τομέα, μέσω της προώθησης της δικτύωσης του ΟΤΑ και της αξιοποίησης θεσμών συνεργασίας, όπως για παράδειγμα προγραμματικές συμβάσεις, τοπικά σύμφωνα συνεργασίας, διαδημοτικές συνεργασίες κλπ.

Ο προσδιορισμός και συντονισμός όλων των ενεργειών των οργάνων της διοίκησης και των υπηρεσιών του ΟΤΑ, προωθεί τη βελτίωση στον τρόπο διοίκησης, καθώς και τον εσωτερικό μετασχηματισμό του. Σ' αυτό συμβάλλει και ο προσανατολισμός της λειτουργίας του ΟΤΑ με τη χρήση μετρήσιμων αποτελεσμάτων δηλαδή των δεικτών.

Τέλος, το περιεχόμενο του Ε.Π. παρουσιάζει με απόλυτη σαφήνεια τους κατευθυντήριους στόχους της δημοτικής αρχής του ΟΤΑ και σε συνδυασμό με τις δυνατότητες παρακολούθησης και αξιολόγησης που παρέχει, δημιουργούν ένα κλίμα εμπιστοσύνης ανάμεσα στους φορείς της Τ.Α. και τους πολίτες.

Αυτό σημαίνει, ότι ενισχύεται η σχέση μεταξύ των δυο πλευρών και έτσι, ενδυναμώνεται η τοπική δημοκρατία.

5.4 Συμπέρασμα

Η πρόσφατη θετική εμπειρία του Ελληνικού Δημόσιου Τομέα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και τα Θεσμοθετημένα Επιχειρησιακά σχέδια των ΔΕΚΟ, δείχνουν πως ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την προσαρμογή ενός Δημόσιου Φορέα στις απαιτήσεις του συνεχώς μεταβαλλόμενου εξωτερικού περιβάλλοντος είναι το Μεσοπρόθεσμο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Οι συνθήκες όμως, που διαχέονται στο περιβάλλον των ΟΤΑ δεν καθιστούν δυνατή την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγραμματισμού. Τα προβλήματα και οι γενικές δυσκολίες που παρουσιάζονται, μπορούν να συνοψιστούν στα εξής: α) Συγκέντρωση του συστήματος, β) Σταθερότητα – Στασιμότητα, γ) Τακτική και βραχυπρόθεσμος ορίζοντας προγραμματισμού, δ) Αποσπασματικότητα, ε) Ακαμψία, στ) Εσωστρέφεια, ζ) Διαδικασίες εκτέλεσης, η) Τυποποίηση - Ομοιομορφία, θ) Κυριαρχία πολιτικών στη λήψη αποφάσεων και ι) Μειωμένη υπευθυνότητα και εξειδίκευση του προσωπικού.

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν ένα ακατάλληλο κλίμα με συνθήκες που δεν μπορούν να θεωρηθούν ώριμες τόσο ώστε να μπορέσει να εφαρμοστεί ο Ε. Π. με επιτυχία.

Το κλειδί για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, είναι η στροφή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς ένα αποκεντρωμένο εσωτερικό σύστημα που θα περιλαμβάνει στρατηγική και μακροπρόθεσμο ορίζοντα προγραμματισμού, ολοκλήρωση και συντονισμό των εργασιών, ευελιξία, εξωστρέφεια, διαδικασίες ικανού management, ποικιλία και διαφοροποίηση, συμμετοχή επιστημόνων, εργαζομένων και πολιτών και τέλος, επαγγελματισμό και αυξημένη εξειδίκευση.

Μέχρι στιγμής, το περιβάλλον της Τ.Α. δεν έχει καταφέρει να αφομοιώσει το κατάλληλο πλαίσιο, στο οποίο θα μπορέσει να λειτουργήσει δυναμικά και αποδοτικά ο Επιχειρησιακός Προγραμματισμός.

Ωστόσο, το τελευταίο διάστημα, καταβάλλονται προσπάθειες, ώστε να ενισχυθεί η άποψη της σημαντικότητας εφαρμογής του Ε.Π. στο χώρο της Τ.Α. . Απόδειξη για αυτό, αποτελεί η Νέα Πρόταση Διαλόγου που προωθεί το ΥΠΕΣΔΔΑ για θέσπιση τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος. Με αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνεται η αρχή ενός αρκετά διαφοροποιημένου πλαισίου, που θα αποτελέσει την αφετηρία για άλλου είδους οργανωτικές διαστάσεις και νέες βάσεις προγραμματισμού στους ΟΤΑ

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. James W. Taylor, Business Plan, Alexander Hamilton Institute

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

1. ΕΕΤΑΑ, Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Αθήνα 2000
2. ΕΕΤΑΑ, Οδηγός για την βελτίωση των κανονισμών υπηρεσιών και των διαδικασιών πρόσληψης προσωπικού των επιχειρήσεων ΟΤΑ, Αθήνα 1998
3. ΕΕΤΑΑ, Οδηγός ΔΕΥΑ, Αθήνα 2000
4. Κόντης Γ. Θεμιστοκλής, Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση, εκδ. Σύγχρονη Εκδοτική ΕΠΕ, Αθήνα 1988
5. Μηλιώτη Ειρήνη, Προγραμματισμός Δράσεως Επιχειρήσεων, εκδ. Σύγχρονη Εκδοτική ΕΠΕ, Αθήνα 1995
6. Περιφέρεια Πελοποννήσου, ενημερωτικό έντυπο, ΠΕΠ Πελοποννήσου 1994-1999, Τρίπολη
7. ΤΕΙ Καλαμάτας, σημειώσεις, Δομή και Οργάνωση ΟΤΑ, Καλαμάτα 2000
8. ΤΕΙ Καλαμάτας, σημειώσεις, Περιφερειακή Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση, Καλαμάτα 2000
9. ΤΕΙ Καλαμάτας, σημειώσεις, Στρατηγικός Σχεδιασμός, Καλαμάτα 2002
10. Τζωρτζάκης Κώστας και Τζωρτζάκη Αλεξία, Μάρκετινγκ: Μάνατζμεντ η Ελληνική Προσέγγιση, Αθήνα 1996
11. Τζωρτζάκης Κώστας και Τζωρτζάκη Αλεξία, Οργάνωση και Διοίκηση: Μάνατζμεντ η Ελληνική Προσέγγιση, Αθήνα 1992
12. Τσιμπούκης Δ. Αθανάσιος, Οι Νέοι Θεσμοί της Διοίκησης και της Ελληνικής Αγοράς στην Ευρώπη του Μάαστριχτ και της Λευκής Βίβλου, Αθήνα 1998

13. ΥΠΕΘΟ - Διεύθυνση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού ΔΕΚΟ, Προεδρικό Διάταγμα, Στρατηγικός και Επιχειρησιακός Σχεδιασμός Δημόσιων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, Αθήνα
14. ΥΠΕΘΟ - ΥΠΕΧΩΔΕ, Πρόγραμμα Urban - Ellas, επιμέλεια Β. Πετεινού, Αθήνα
15. ΥΠΕΣΔΑ - ΚΕΔΚΕ, Οδηγός Εφαρμογής για την Τ.Α. των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2000-2006, ΠΕΤΑ Α.Ε., Αθήνα 2002

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΙΝΑΚΩΝ

Σχήμα 1.1	Απλοποιημένη εικόνα Συστήματος	σελ. 10
Σχήμα 1.2	Κατηγορίες σχεδιασμού	σελ. 13
Σχήμα 1.3	Φάσεις σχεδιασμού στρατηγικού σχεδιασμού	σελ. 16
Σχήμα 1.4	Σχέση Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επιχειρησιακού Προγραμματισμού	σελ. 23
Σχήμα 1.5	Η ιεραρχία προγραμμάτων	σελ. 24
Σχήμα 1.6	Σχηματική απεικόνιση του Ε.Π.	σελ. 27
Πίνακας 2.1	Τα όργανα προγραμματισμού κατά χωρικό επίπεδο ..	σελ. 32
Πίνακας 2.2	Η διάκριση και η διαδικασία κατάρτισης των προγραμμάτων	σελ. 34
Πίνακας 2.3	Διάκριση λειτουργιών των υπηρεσιών των ΟΤΑ	σελ. 38
Πίνακας 2.4	Παράδειγμα Ο.Ε.Υ.	σελ. 41
Πίνακας 2.5	Υπηρεσίες Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής	σελ. 44
Σχήμα 2.1	Προτεινόμενη διάρθρωση Ο.Ε.Υ.	σελ. 45
Πίνακας 3.1	Παράδειγμα δομής Ε.Π.	σελ. 50
Σχήμα 3.1	Φάσεις Επιχειρησιακού Προγράμματος	σελ. 51
Σχήμα 3.2	Σχηματική απεικόνιση του Ε.Π. σε Άξονες και Μέτρα .	σελ. 55
Σχήμα 3.3	Πώς προσδιορίζεται η Στρατηγική	σελ. 57
Πίνακας 4.1	Το ΤΑΠ του Δήμου Περάματος σε σχέση με την βελτίωση των οργανωτικών δομών	σελ. 71

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Νόμος 1622 / 86

Άρθρο 1

Συνένωση Δήμων και Κοινοτήτων

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1987, με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και ύστερα από γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου, προσδιορίζονται σε κάθε νομό γεωγραφικές περιοχές (ενότητες) με βάση τις συγκοινωνιακές, πληθυσμιακές, γεωγραφικές, οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και δημογραφικές συνθήκες. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που εκδίδεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1986, εξειδικεύονται τα κριτήρια του πρώτου εδαφίου.

2. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμοι και κοινότητες) που περιλαμβάνονται στις περιοχές αυτές συνενώνονται και αποτελούν δήμο, ανεξάρτητα από το συνολικό πληθυσμό τους, με αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, που λαμβάνονται με πλειοψηφία των 3/5 του συνολικού αριθμού των μελών του κάθε συμβουλίου ή αν το ζητήσουν με αίτησή τους οι μισοί τουλάχιστον από τους εκλογείς κατοίκους του καθενός απ αυτούς. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, τις υπογραφές, την ταυτότητα και την ιδιότητα του εκλογέα κατοίκου, βεβαιώνει ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας του δήμου ή κοινότητας της περιοχής, ο οποίος μπορεί να υπογράψει και για λογαριασμό των εκλογέων που δηλώνουν ότι είναι αγράμματοι, σε περίπτωση δε άρνησής τους βεβαιώνει και υπογράφει τα παραπάνω ο αρμόδιος ειρηνοδίκης.

Στην περίπτωση υποβολής αιτήσεως των εκλογέων κατοίκων ο νομάρχης βεβαιώνει αν οι αιτούντες είναι τουλάχιστον οι μισοί από τους εκλογείς κατοίκους.

Η παρ. 2 του άρθρ. 1 αντικαταστάθηκε από το άρθρ. 30 παρ. 1 του Ν. 1832/89.

3. Η συνένωση των Ο.Τ.Α. της γεωγραφικής ενότητας της παραγράφου 1 γίνεται επίσης, αν ζητήσουν τη συνένωση τα 3/5 τουλάχιστον των Ο.Τ.Α. της ενότητας, εφόσον αυτοί αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 50% του πληθυσμού της. Το κλάσμα που προκύπτει κατά τον υπολογισμό των 3/5 στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη ακέραιη μονάδα.

4. Για τη συνένωση εκδίδεται προεδρικό διάταγμα με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών. Το όνομα και η έδρα του νέου δήμου ορίζεται με το ίδιο διάταγμα, ύστερα από γνώμη των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων των Ο.Τ.Α. που ανήκουν στη γεωγραφική ενότητα της παρ. 1. Για την παροχή της γνώμης αυτής ορίζεται από το νομάρχη τρίμηνη προθεσμία. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η έλλειψη της γνωμοδότησης δεν εμποδίζει την έκδοση του προεδρικού διατάγματος.

5. Οι εκλογές για την ανάδειξη αρχών στους δήμους των παραγράφων 2 και 3 γίνονται μέσα σε τρεις μήνες από την αναγνώρισή τους. Η ημερομηνία αυτή μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμη τρίμηνο, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η εγκατάσταση των αρχών του νέου δήμου γίνεται μέσα σε τρεις μήνες από τη διενέργεια των εκλογών και σε μέρα που ορίζεται από το νομάρχη.

6. Από τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού εξαιρούνται οι δήμοι που περιλαμβάνονται στα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Νόμος 1622 / 86

Άρθρο 71

Είδη αναπτυξιακών προγραμμάτων

1. Τα αναπτυξιακά προγράμματα διακρίνονται σε μεσοχρόνια και ετήσια.
2. Μεσοχρόνια αναπτυξιακά προγράμματα είναι τα προγράμματα ανάπτυξης που έχουν χρονική διάρκεια μεγαλύτερη από ένα έτος.
3. Τα αναπτυξιακά προγράμματα αφορούν: α) τον εθνικό χώρο, β) τις περιφέρειες, γ) τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και δ) τους δήμους ή γεωγραφικές ενότητες του άρθρου 183 του Δ.Κ.Κ. και ονομάζονται αντίστοιχα: εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα, περιφερειακά αναπτυξιακά προγράμματα, νομαρχιακά αναπτυξιακά προγράμματα και τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα.
4. Προγράμματα, που δεν υπάγονται στις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, ονομάζονται ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα.

Διαδικασία κατάρτισης μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων

1. Το μεσοχρόνιο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, μετά από προτάσεις των κεντρικών φορέων του δημόσιου τομέα και των περιφερειακών συμβουλίων και γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Αναπτυξιακής Πολιτικής.

2. Κάθε μεσοχρόνιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται, στα πλαίσια του αντίστοιχου μεσοχρόνιου εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος, από το περιφερειακό συμβούλιο της αντίστοιχης περιφέρειας, ύστερα από σχετικές προτάσεις των νομαρχιακών συμβουλίων της περιφέρειας και εγκρίνεται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, ύστερα από σχετική γνώμη των αρμόδιων φορέων του δημόσιου τομέα.

3. Κάθε μεσοχρόνιο νομαρχιακό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται στα πλαίσια του αντίστοιχου μεσοχρόνιου περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος, από το νομαρχιακό συμβούλιο, ύστερα από σχετικές προτάσεις των δημοτικών συμβουλίων και των αναπτυξιακών συνδέσμων του άρθρου 183 του Δ.Κ.Κ. και εγκρίνεται από το αντίστοιχο περιφερειακό συμβούλιο.

4. Κάθε μεσοχρόνιο τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται, στα πλαίσια του αντίστοιχου μεσοχρόνιου νομαρχιακού αναπτυξιακού προγράμματος, από το δημοτικό συμβούλιο ή από τον αναπτυξιακό σύνδεσμο της γεωγραφικής ενότητας, την οποία αφορά, ύστερα από σχετικές προτάσεις των τοπικών συμβουλίων, του αντίστοιχου δήμου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που έχουν συστήσει τον αναπτυξιακό σύνδεσμο και εγκρίνεται από το αντίστοιχο νομαρχιακό συμβούλιο.

5. Οι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι καταρτίζουν μεσοχρόνια τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα και συμμετέχουν με προτάσεις στη διαδικασία κατάρτισης μεσοχρόνιων νομαρχιακών αναπτυξιακών προγραμμάτων, εφόσον δεν υπάρχουν δημοτικά συμβούλια στη γεωγραφική ενότητά τους ή τους έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα αυτή από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης που τους έχουν συστήσει. Τα κοινοτικά συμβούλια δεν καταρτίζουν μεσοχρόνια τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα.

6. Για την αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής και την αναθεώρηση των μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων, ακολουθείται διαδικασία ανάλογη με τη διαδικασία κατάρτισής τους.

7. Το μεσοχρόνιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα της περιφέρειας στην οποία υπάγονται η ευρύτερη περιοχή Αθήνας, εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο περιοχής Αθήνας ο Οργανισμός Αθήνας. Ειδικά για τα μεσοχρόνια νομαρχιακά αναπτυξιακά προγράμματα των νομαρχιακών συμβουλίων, που περιλαμβάνονται στην ευρύτερη περιοχή Αθήνας, η έγκριση γίνεται από το περιφερειακό συμβούλιο μετά από γνώμη του Οργανισμού Αθήνας.

8. Το μεσοχρόνιο νομαρχιακό αναπτυξιακό πρόγραμμα της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης στην οποία υπάγεται η ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης εισηγείται στο νομαρχιακό συμβούλιο ο Οργανισμός Θεσσαλονίκης. Ειδικά για τα μεσοχρόνια τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα των δήμων και των αναπτυξιακών συνδέσμων που περιλαμβάνονται στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης η έγκριση γίνεται από το νομαρχιακό συμβούλιο μετά από γνώμη του Οργανισμού Θεσσαλονίκης.

9. Τα μεσοχρόνια αναπτυξιακά προγράμματα, εξειδικεύονται από τα αρμόδια όργανα προγραμματισμού κάθε χωρικής ενότητας, σε ετήσια βάση με χωροταξικό προσδιορισμό, διαχρονική κλιμάκωση και προσδιορισμό των απαιτούμενων πόρων, των έργων και δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται σε αυτά.

10. Με π.δ./γμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού και ιδίως το περιεχόμενο των μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων, ο τρόπος ενημέρωσης των οργάνων προγραμματισμού για τα προγραμματικά πλαίσια, μέσα στα οποία οφείλουν να καταρτίζουν τα μεσοχρόνια προγράμματά τους, η διαδικασία υποβολής των προτάσεων και υποβολής των προγραμμάτων για έγκριση, το περιεχόμενο της εξειδίκευσης των προγραμμάτων σε ετήσια βάση και οι υπηρεσίες προγραμματισμού.

Διαδικασία κατάρτισης ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων

1. Κάθε ετήσιο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται στα πλαίσια των αντίστοιχων μεσοχρόνιων εθνικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, που συντονίζει τους αρμόδιους κεντρικούς φορείς, και εγκρίνεται σύμφωνα με το νόμο.

2. Κάθε ετήσιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται, στα πλαίσια του ετήσιου εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος και των αντίστοιχων μεσοχρόνιων περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων, από το περιφερειακό συμβούλιο της αντίστοιχης περιφέρειας. Για την κατάρτιση του προγράμματος αυτού δεν απαιτείται έγκριση άλλης αρχής, εκτός αν υποστηριχθεί με γραπτή ένσταση του ενός τρίτου των μελών του περιφερειακού συμβουλίου, ότι αυτό εξέρχεται από τα παραπάνω πλαίσια. Στην περίπτωση αυτή, ύστερα από εισήγηση του γενικού γραμματέα της περιφέρειας, αποφασίζουν, κατά το μέρος αυτό, από κοινού οι Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών και ο κατά περίπτωση συναρμόδιος υπουργός.

3. Κάθε ετήσιο νομαρχιακό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται, στα πλαίσια του ετήσιου περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος και των αντίστοιχων μεσοχρόνιων νομαρχιακών αναπτυξιακών προγραμμάτων από το νομαρχιακό συμβούλιο της αντίστοιχης νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. Για την κατάρτιση του προγράμματος αυτού δεν απαιτείται έγκριση άλλης αρχής, εκτός αν υποστηριχθεί με γραπτή ένσταση είτε του νομάρχη είτε του ενός τρίτου των μελών του νομαρχιακού συμβουλίου, ότι αυτό εξέρχεται από τα παραπάνω πλαίσια. Στην περίπτωση αυτή, ύστερα από εισήγηση του γενικού γραμματέα της αντίστοιχης περιφέρειας, αποφασίζει, κατά το μέρος αυτό, το περιφερειακό συμβούλιο.

4. Κάθε ετήσιο τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται, στα πλαίσια του ετήσιου νομαρχιακού αναπτυξιακού προγράμματος και των αντίστοιχων μεσοχρόνιων τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, από το αντίστοιχο δημοτικό συμβούλιο ή αναπτυξιακό σύνδεσμο.

Για την κατάρτιση του προγράμματος αυτού δεν απαιτείται έγκριση άλλης αρχής, εκτός αν υποστηριχθεί με γραπτή ένσταση του ενός τρίτου των μελών του, ότι αυτό εξέρχεται από τα παραπάνω πλαίσια. Στην περίπτωση αυτή ύστερα από εισήγηση του προέδρου του αντίστοιχου νομαρχιακού συμβουλίου, αποφασίζει, κατά το μέρος αυτό, το νομαρχιακό συμβούλιο.

5. Το ετήσιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα, καθώς και τα αναπτυξιακά προγράμματα της Ε.Ο.Κ., ετήσια ή πενταετής, της περιφέρειας στην οποία υπάγεται η ευρύτερη περιοχή της Αθήνας εισηγείται στο Περιφερειακό Συμβούλιο ο Οργανισμός Αθήνας.

Η παρ. 5, αντικαταστάθηκε ως άνω, από την παρ. 8 του άρθρου 11 του Νόμ. 2052/3-8 Ιουν. 1992 (ΦΕΚ Α 94) τόμ. 23.

6. Το ετήσιο νομαρχιακό αναπτυξιακό πρόγραμμα της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, στην οποία υπάγεται η ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης, εισηγείται στο νομαρχιακό συμβούλιο ο Οργανισμός Θεσσαλονίκης. Ειδικά τα ετήσια τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα των δήμων και των αναπτυξιακών συνδέσμων που περιλαμβάνονται στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης, καταρτίζονται μετά από γνώμη του Οργανισμού Θεσσαλονίκης.

7. Με π.δ./γμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού και ιδίως το περιεχόμενο των ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων, οι διαδικασίες αξιολόγησης έργων για την ένταξή τους στα προγράμματα αυτά και ο τρόπος ενημέρωσης των οργάνων προγραμματισμού για τα προγραμματικά πλαίσια, μέσα στα οποία οφείλουν να καταρτίζουν τα ετήσια προγράμματά τους. Για τη σύνταξη των απολογισμών εκτέλεσης των ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων, οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των αντίστοιχων προγραμμάτων του επόμενου έτους, ακολουθούνται διαδικασίες ανάλογες με τη διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης των προγραμμάτων του άρθρου αυτού.

Χρηματοδότηση ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων

1. Κάθε ετήσιο αναπτυξιακό πρόγραμμα συνοδεύεται από το αντίστοιχο χρηματοδοτικό πρόγραμμα που εξασφαλίζει την πραγματοποίησή του.

2. Οι πόροι των χρηματοδοτικών προγραμμάτων προέρχονται από:

α) πιστώσεις του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων, β) πιστώσεις φορέων του δημόσιου τομέα, γ) ίδιους πόρους των φορέων αυτοδιοίκησης.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων κατανέμεται για την χρηματοδότηση έργων:

α) εθνικής σημασίας, β) περιφερειακής σημασίας, γ) νομαρχιακής σημασίας και δ) τοπικής σημασίας, με βάση τα εξειδικευμένα μεσοχρόνια αναπτυξιακά προγράμματα των αντίστοιχων επιπέδων.

4. Με την απόφαση της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να κρατηθεί ποσοστό του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων για τη χρηματοδότηση, από κοινού με φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, έργων των ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων τους, στα πλαίσια προγραμματικών συμβάσεων του άρθρου 27 του Δ. Κ. Κ. Για τη χρηματοδότηση των έργων αυτών, οι φορείς αυτοδιοίκησης δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν πιστώσεις του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων ή πιστώσεις φορέων του δημόσιου τομέα.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, κατανέμονται οι πιστώσεις των περιπτ. β γ και δ της παρ. 3 του άρθρου αυτού, κατά περιφέρεια, με βάση το εθνικό πρότυπο περιφερειακής κατανομής πιστώσεων.

6. Κάθε περιφερειακό συμβούλιο κατανέμει τις πιστώσεις των περιπτ. γ και δ της παρ. 3 αυτού του άρθρου που έχουν δοθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, κατά νομαρχιακή αυτοδιοίκηση της περιφέρειάς του, με βάση το εθνικό πρότυπο περιφερειακής κατανομής πιστώσεων.

Η κατανομή των πιστώσεων των περιπτ. γ και δ της παρ. 3, για το μέρος τους, που αφορά την ευρύτερη περιοχή Αθήνας, γίνεται από το περιφερειακό συμβούλιο, κατά νομαρχιακή αυτοδιοίκηση της περιφέρειας, μετά από γνώμη του Οργανισμού Θεσσαλονίκης.

7. Κάθε νομαρχιακό συμβούλιο κατανέμει τις πιστώσεις της περιπτ. δ της παρ. 3 του άρθρου αυτού που του έχουν δοθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, κατά δήμο ή κοινότητα, με βάση το εθνικό πρότυπο περιφερειακής κατανομής πιστώσεων.

8. Με π.δ/γμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή αυτού του άρθρου και ιδίως η μέθοδος κατάρτισης του εθνικού προτύπου περιφερειακής κατανομής πιστώσεων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων στις περιφέρειες, τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα κριτήρια χαρακτηρισμού των έργων και δραστηριοτήτων εθνικής, περιφερειακής, νομαρχιακής ή τοπικής σημασίας, οι διαδικασίες σύναψης και το περιεχόμενο των προγραμματικών συμβάσεων, μεταξύ των διαφόρων οργάνων προγραμματισμού, καθώς και το περιεχόμενο των χρηματοδοτικών προγραμμάτων που συνοδεύουν τα ετήσια αναπτυξιακά προγράμματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Ν. 2414/96 (ΦΕΚ Α' 135): Εκσυγχρονισμός των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών και άλλες διατάξεις

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή.

Άρθρο 1 : Πεδίο Εφαρμογής

1. Στις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται οι κάτωθι Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί, που ονομάζονται για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου δημόσιες επιχειρήσεις:

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΩΡΥΓΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ (Α.Ε.ΔΙ.Κ.),

ΑΕΡΟΛΙΜΝΗ ΑΘΗΝΩΝ (Α.ΑΘ.),

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ (ΔΕΗ Α.Ε.),

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Δ.Ε.Θ. Α.Ε.),

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ (ΔΕΠ Α.Ε.),

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΕΡΙΟΥ (Δ.Ε.Π.Α. Α.Ε.),

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΕΡΕΥΝΑ - ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΘΡΑΚΩΝ (ΔΕΠ -ΕΚΥ Α.Ε.),

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ (ΔΕ.ΠΟ.Σ. Α.Ε.),

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΦΩΤΑΕΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ (Δ.Ε.Φ.Α.Α.Ε.),

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (Ε.Α.Β. Α.Ε.),

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΟΠΛΩΝ (Ε.Β.Ο. Α.Ε.),

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΘΕΡΜΙΚΩΝ ΛΕΟΦΩΡΕΙΩΝ (Ε.ΘΕ.Λ. Α.Ε.),

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ (Ε.Κ.Ο. Α.Ε.),

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ (ΕΛ.Δ.Α. Α.Ε.),

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΕΛ.ΟΤ. Α.Ε.),

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ (ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε.),

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. Α.Ε.),

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (Ε.Ο.Τ.Α.Ε.),

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ - ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ (ΕΡΤ Α.Ε.),

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΠΡΩΤΕΥΣΗΣ (Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε.),

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΛΕΟΦΩΡΕΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Η.Λ.Π.Α.Π. Α.Ε.), ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Η.Σ.Α.Π. Α.Ε.), ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ (Κ.Α.Ε. Α.Ε.),

ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ (Κ.Ε.Δ. Α.Ε.),

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Ο.Α.Θ. Α.Ε.),

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ (Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε.),

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε.),

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΛΟΙΑ (Ο.ΑΕΡΟΠΛΟΙΑ Α.Ε.),

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ (Ο.Α. Α.Ε.),

OLYMPIC CATERING (Ο.Σ.),

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ (ΟΛ. ΤΟΥΡ. Α.Ε.),

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ (Ο.Π.Α.Π. Α.Ε.),

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ (Ο.Π.Ε. Α.Ε.),

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Σ.Ε. Α.Ε.),

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Τ.Ε. Α.Ε.),

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Ο.Υ.Θ. Α.Ε.).

"ΕΚΟ - ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ"

(προσθ. των μέσων σε "" από την παρ. 1 του άρθρου 25 του Ν. 2516/97, ΦΕΚ-159 Α').

2. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και του εποπτεύοντος Υπουργού δύναται να υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου και άλλες δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί.

Άρθρο 2 : Νομική Μορφή των ΔΕΚΟ

[Αρχή Τροποποίησης]

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και του Υπουργού που εποπτεύει τη δημόσια επιχείρηση μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου δύνανται να μετατρέπονται σε ανώνυμες εταιρείες οι δημόσιες επιχειρήσεις που δεν έχουν τη μορφή αυτή και να καταρτίζονται τα καταστατικά τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και του κ.ν. 2190/1920. Με κοινές αποφάσεις των ιδίων Υπουργών προσαρμόζονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου τα καταστατικά των δημοσίων επιχειρήσεων που έχουν ήδη τη μορφή ανώνυμης εταιρείας. Τα καταστατικά των εταιρειών των προηγούμενων εδαφίων τροποποιούνται περαιτέρω ή και κωδικοποιούνται με απόφαση της γενικής συνέλευσης, σύμφωνα με τον κ.ν. 2190/1920, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος νόμου και των σχετικών με τα δικαιώματα της μειοψηφίας διατάξεων ιδρυτικών ή άλλων νόμων ή των καταστατικών τους. Η παραπάνω απόφαση εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και του Υπουργού που εποπτεύει τη δημόσια επιχείρηση - ΑΝΤΙΚ. Τημ. ΠΑΡ. 1 ΑΠΟ ΓΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Ν. 2190/1920 ΚΑΙ ΤΟΥ Ν. 2733/94, ΦΕΚ-155 Α' [Τέλος Τροποποίησης]

(Σημείωση : Με το άρθρο 63 του Ν. 2637/98, ΦΕΚ-200 Α' ορίζεται ότι : "Η προβλεπόμενη στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν.2414/96 "Εκσυγχρονισμός των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών και άλλες διατάξεις" όπως αυτός τροποποιήθηκε με το άρθρο 31 του Ν. 2523/97, προθεσμία μετατροπής των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών σε ανώνυμες εταιρείες με προεδρικά διατάγματα ή προσαρμογής των καταστατικών τους στις διατάξεις του νόμου αυτού με κοινές υπουργικές αποφάσεις, παρατείνεται επί ένα εξάμηνο από τη λήξη της παράτασης που είχε προβλεφθεί με το ανώτερο άρθρο 31 του Ν.2523/97).

(Σημείωση : Με την παρ. 1 του άρθρου 83 του Ν. 2676/99, ΦΕΚ-1 Α' ορίζεται ότι : " Η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 2414/96, όπως αυτή παρατάθηκε με το άρθρο 63 του ν. 2637/98, παρατείνεται για ένα χρόνο από τη λήξη της).

2. Αλλαγές στη σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου των δημοσίων επιχειρήσεων πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις ή όπου είναι αναγκαίο με νόμο.

3. Με Π.Δ./τα και κοινές υπουργικές αποφάσεις της παρ. 1 του άρθρου αυτού, ορίζεται ότι οι δημόσιες επιχειρήσεις λειτουργούν με βάση τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, χωρίς να μεταβάλλεται ο χαρακτήρας τους ως εταιρειών που ασκούν δραστηριότητα κοινής ωφελείας.

Άρθρο 3 : Στρατηγικό - Επιχειρησιακό Σχέδιο

1. Οι δημόσιες επιχειρήσεις υποχρεούνται να καταρτίζουν:

α) Το στρατηγικό σχέδιο (Σ.Σ.) που καθορίζει στο πλαίσιο της γενικότερης κυβερνητικής πολιτικής, τους μακροχρόνιους βασικούς στόχους για την εκπλήρωση των σκοπών της δημόσιας επιχείρησης και τις μεθόδους πραγματοποίησής τους.

β) Το επιχειρησιακό σχέδιο (Ε.Σ.) με διάρκεια 3 έως 5 ετών. Το Ε.Σ. εξειδικεύει τους στόχους του Σ.Σ. και τις μεθόδους πραγματοποίησής τους για καθένα από τα έτη της διάρκειάς του.

2. Κάθε Ε.Σ. περιλαμβάνει επί μέρους σχέδια που περιγράφουν τους στόχους και τις δραστηριότητες κάθε υπηρεσιακής ή επιχειρησιακής μονάδας, διεύθυνσης ή τομέα για κάθε διαχειριστική περίοδο και συνολικά για όλη τη διάρκειά του.

Σε κάθε Ε.Σ.:

α. περιγράφονται οι στόχοι που επιδιώκονται εκφρασμένοι σε ποσά.

β. προσδιορίζεται ο χρόνος της πραγματοποίησής τους.

γ. προσδιορίζονται τα μέσα και οι ενέργειες που προορίζονται για το σκοπό αυτόν.

δ. αποτιμάται το κόστος της πραγματοποίησης των στόχων αυτών και ε. καθορίζονται οι εσωτερικές διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου της πραγματοποίησης των στόχων.

Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και ο εποπτεύων Υπουργός παρακαλουθούν την πορεία εκτέλεσης του εκγεκριμένου Ε.Σ. και ελέγχουν τον βαθμό επίτευξης των στόχων του.

Το Σ.Σ. και το Ε.Σ. υποβάλλονται από το διοικητικό συμβούλιο κάθε δημόσιας επιχείρησης στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και στον εποπτεύοντα Υπουργό εγκρίνονται με κοινή απόφαση και κατατίθενται στην αρμόδια κατά τον κανονισμό της Βουλής Επιτροπή της.

3. Οι δημόσιες επιχειρήσεις που έχουν θυγατρικές εταιρείες, περιλαμβανόμενες ή μη στην απαρίθμηση της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος, υποχρεούνται να υποβάλλουν τα Σ.Σ. και Ε.Σ. για λογαριασμό όλου του ομίλου και των εταιριών του.

4. Το Ε.Σ. μπορεί να αναθεωρείται με τον τρόπο που καταρτίζεται και εγκρίνεται. Εν τούτοις σε επείγουσες περιπτώσεις, οι διοικήσεις των δημοσίων επιχειρήσεων μπορούν αν κρίνουν

αναγκαίο, για τη βελτίωση του αποτελέσματος της επιχείρησης να προβαίνουν σε περιορισμένης έκτασης αναμορφώσεις των Επιχειρησιακών Σχεδίων με δική τους ευθύνη. Στο τέλος της χρήσης και μαζί με την έκθεση πεπραγμένων θα υποβάλλουν και αντίστοιχη έκθεση δικαιολόγησης των ανωτέρω αλλαγών που θα αποδεικνύει την ανάγκη επιβολής τους.

5. Η υποχρέωση υποβολής του Σ.Σ. και Ε.Σ. σύμφωνα με το παρόν άρθρο δεν αναιρεί την υποχρέωση υποβολής του προϋπολογισμού, του απολογισμού, το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης καθώς και κάθε άλλου στοιχείου που προβλέπεται από γενικές ή ειδικές διατάξεις.

6. Οι δημόσιες επιχειρήσεις που έχουν θυγατρικές εταιρείες υποβάλλουν εκτός από τα αναφερόμενα στη προηγούμενη παράγραφο και ενοποιημένους ισολογισμούς.

Άρθρο 4 : Συμβόλαιο Διαχείρισης - Έλεγχος της τήρησής του

1. Μεταξύ του προέδρου του Δ.Σ. και του διευθύνοντος συμβούλου κάθε δημόσιας επιχείρηση αφενός και του Δημοσίου εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και τον εποπτεύοντα Υπουργό αφετέρου, συνάπτεται "Συμβόλαιο Διαχείρισης" στο οποίο καθορίζονται με λεπτομέρεια και στο πλαίσιο του Σ.Σ. και του Ε.Σ. οι στόχοι και ο πρόεδρος του Δ.Σ. και ο δ/νων σύμβουλος αναλαμβάνουν να εκπληρώσουν κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Το Συμβόλαιο Διαχείρισης κατατίθεται στην αρμόδια κατά τον κανονισμό της βουλής επιτροπή.

2. Το Συμβόλαιο Διαχείρισης περιλαμβάνει ιδίως:

α. Τους όρους και κανόνες για την επίτευξη των στόχων του Ε.Σ. και τη διαδικασία ελέγχου εφαρμογής του.

β. Τους όρους και τις προϋποθέσεις αναθεώρησής του ιδίως σε περίπτωση αναθεώρησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου ή μεταβολής της ευρύτερης κυβερνητικής πολιτικής.

γ. Τις εξαιρετικές περιπτώσεις υλικής ή ηθικής επιβράβευσης του προέδρου του Δ.Σ. και του Δ/ντος συμβούλου κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου ή και κατά τη λήξη της θητείας τους. Η επιβράβευση δίνεται όταν οι ετήσιοι ή οι συνολικοί στόχοι του Ε.Σ. επιτεύχθηκαν σε βαθμό που υπερβαίνει τα προβλεπόμενα στο Συμβόλαιο Διαχείρισης λόγω της ιδιαίτερης ικανότητας πρωτοβουλίας και επιμέλειας που αυτοί επέδειξαν.

δ. Τους λόγους καταγγελίας του από την πλευρά του Δημοσίου.

ε. Τους δείκτες παρακολούθησης των κρίσιμων οικονομικών μεγεθών, ιδίως τους δείκτες κόστους παραγωγής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών, παραγωγικότητας, βαθμού αξιοποίησης του προσωπικού, ποιότητα παραγομένων προϊόντων ή παρεχομένων υπηρεσιών.

στ. Το ποσό που διατίθεται συνολικά ετησίως για τις δαπάνες του προσωπικού σε σχέση με τα άλλα βασικά οικονομικά μεγέθη της δημόσιας επιχείρησης.

ζ. Τις υπηρεσίες που παρέχονται χωρίς αντάλλαγμα ή με ουσιαδώς μειωμένο αντάλλαγμα, για την κάλυψη στοιχειωδών βιοτικών αναγκών προσώπων που δεν είναι σε θέση να καταβάλλουν αντάλλαγμα με την παρεχόμενη υπηρεσία.

3. Το Δ.Σ. κάθε δημόσιας επιχείρησης συντάσσει ετήσια έκθεση πεπραγμένων που περιέχει όλα τα οικονομικά στοιχεία που αφορούν τους εγκεκριμένους από το Επιχειρησιακό σχέδιο και το Συμβόλαιο Διαχείρισης, στόχους. Η έκθεση υποβάλλεται μέσα στους 3 πρώτους μήνες του έτους στους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και τον εποπτεύοντα Υπουργό.

Επίσης κατατίθεται στην αρμόδια κατά τον Κανονισμό της Βουλής Επιτροπή.

4. Αν διαπιστωθεί σοβαρή απόκλιση των μεγεθών ή του χρόνου πραγματοποίησης των στόχων που δεν δικαιολογείται επαρκώς ή άλλος σπουδαίος λόγος με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του εποπτεύοντος Υπουργού δύναται να καταγγελθούν το Συμβόλαιο Διαχείρισης και οι συμβάσεις του προέδρου του Δ.Σ. και τους δ/ντος συμβούλου και να ανακληθεί ο διορισμός τους. Μέσα σε ένα μήνα από το διορισμό νέων συνομολογείται νέο Συμβόλαιο διαχείρισης μεταξύ αυτών και του Δημοσίου, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να ανατίθεται σε ελεγκτικές εταιρείες ο διαχειριστικός έλεγχος των δημοσίων επιχειρήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 11 του άρθρου 38 του Ν. 2065/92 (ΦΕΚ Α' 113), και του άρθρου 3 του Ν. 2362/95 (ΦΕΚ Α' 247).

(ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 25 του Ν. 2516/97, ΦΕΚ-159 Α', ορίστηκε ότι : "2.

Η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 5,6,7 και 8 του Ν. 2414/96 αναστέλλεται για τη Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου Α.Ε. και όλες τις θυγατρικές της (άμεσες και έμμεσες εταιρίες του Ομίκου ΔΕΠ) από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και μέχρι την 31.12.97.

Για όσες από τις παραπάνω εταιρείες έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία προσαρμογής των καταστατικών τους, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 2414/96, κατά την έναρξη της αναστολής που προβλέπει το προηγούμενο εδάφιο, εξακολουθούν να ισχύουν οι ρυθμίσεις των καταστατικών τους, όπως αυτές ίσχυαν πριν από την παραπάνω προσαρμογή. 3. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Ανάπτυξης η παραπάνω αναστολή μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμη εξάμηνο. Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζεται και η προθεσμία, μέσα στην οποία οι παραπάνω εταιρείες οφείλουν να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους στις διατάξεις του ν. 2414/96).

Άρθρο 5 : Όργανα Διοίκησης

Όργανα διοίκησης των δημοσίων επιχειρήσεων είναι:

- α. Το Διοικητικό Συμβούλιο.
- β. Ο Διευθύνων Σύμβουλος
- γ. Το Συμβούλιο Διεύθυνσης.

Άρθρο 6 : Διοικητικό Συμβούλιο

1. Το Δ.Σ. είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της δημόσιας επιχείρησης, και κατά κύριο λόγο διαμορφώνει την στρατηγική και την πολιτική ανάπτυξης της εταιρείας, ενώ εποπτεύει και ελέγχει την διαχείριση της περιουσίας της.

[Αρχή Τροποποίησης]

2. Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι πενταετής. Ο αριθμός των μελών του είναι περιττός και δεν δύναται να υπερβαίνει τα δεκατρία (13) μέλη ή να είναι μικρότερος των επτά (7) μελών. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται: α) από δύο εκπροσώπους των εργαζομένων στην εταιρεία που εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 1 του ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38 Α'), β) από έναν εκπρόσωπο που υποδεικνύεται από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) και ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, γ) από τον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο που ορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του εποπτεύοντος Υπουργού και δ) από εκπροσώπους των μετόχων, που ορίζονται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, με την επιφύλαξη του άρθρου 10 του ν. 2322/1995 (ΦΕΚ 143 Α'). Η εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου, ως μετόχου, στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, ειδικά για την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, γίνεται από τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και τον εποπτεύοντα Υπουργό ή το εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο. ΑΝΤΙΚ ΤΗΣ ΠΑΡ. 2 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 21 ΤΟΥ Ν. 2733/99, ΦΕΚ-155 Α' ΕΙΧΕ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ Η ΕΠΙΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΧΕ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ ΕΛΑΦΙΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 17 ΤΟΥ Ν. 2469/97, ΦΕΚ-38 Α' [Τέλος Τροποποίησης]

[Αρχή Τροποποίησης]

3. Το υποδεικνυόμενο από την Ο.Κ.Ε. μέλος προέρχεται από φορείς σχετικούς με την κάθε δημόσια επιχείρηση και προτείνεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών αφότου ειδοποιηθεί η Ο.Κ.Ε. από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Η ίδια προθεσμία ισχύει και για την πρόταση εκπροσώπων των εργαζομένων αφότου ειδοποιηθούν από τον εποπτεύοντα Υπουργό. Μέχρις ότου οριστούν οι εκπρόσωποι της Ο.Κ.Ε. και των εργαζομένων το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται και λειτουργεί νόμιμα χωρίς τα μέλη αυτά. ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 21 ΤΟΥ Ν. 2733/99, ΦΕΚ-155 Α' ΕΙΧΕ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ Η ΕΠΙΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΧΕ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ ΕΛΑΦΙΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 119 ΤΟΥ Ν. 2469/97, ΦΕΚ-228 Α' [Τέλος Τροποποίησης.]

4. Ως προς τις δημόσιες επιχειρήσεις των οποίων το καταστατικό καταρτίζεται με π.δ./γμα σύμφωνα με το άρθρο 2 του παρόντος νόμου, οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται μετά τη δημοσίευση των π.δ./των αυτών. Ως προς τις δημόσιες επιχειρήσεις των οποίων το καταστατικό θα τροποποιηθεί με κοινές υπουργικές αποφάσεις σύμφωνα με το άρθρο 2 του παρόντος νόμου οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται μετά τη λήξη της θητείας του Δ.Σ. κάθε δημόσιας επιχείρησης.

Άρθρο 7 : Διευθύνων Σύμβουλος

1. Στις δημόσιες επιχειρήσεις που προσαρμόζουν τα καταστατικά τους σύμφωνα με το άρθρο 2

του παρόντος και στις οποίες δεν έχει ήδη ορισθεί Δ/νων σύμβουλος αυτός προσλαμβάνεται για χρονικό διάστημα 5 ετών μετά από δημοσία προκήρυξη της θέσης.

2. Ο Δ/νων σύμβουλος είναι μέλος του Δ.Σ. της δημόσιας επιχείρησης και η ιδιότητά του δεν είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητά του ως Προέδρου του Δ.Σ.

"3. Τα ελάχιστα απαιτούμενα προσόντα για την κατάληψη της θέσης του δ/ντος συμβούλου πτυχίο ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής και 5ετής εμπειρία σε θέση σημαντικής ευθύνης και απαιτήσεων στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα" (αντικ. της παρ. 3 από την παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 2469/97, ΦΕΚ- 38 Α').

4. Η προκήρυξη της θέσης του δ/ντος συμβούλου γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και του εποπτεύοντος Υπουργού. Με την απόφαση αυτή καθορίζεται η διαδικασία της επιλογής, εξειδικεύονται τα αναγκαία προσόντα και μπορεί να ορίζεται ότι για την κατάληψη της θέσης απαιτούνται και προσόντα πέραν των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο.

[Αρχή Τροποποίησης]

5. Αν η σχέση του Διευθύνοντος Συμβούλου με την εταιρεία διακοπεί, για οποιονδήποτε λόγο, το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποφασίζει για την ανασπλήρωσή του μέχρι την επιλογή του αντικαταστάτη του - ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 5 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 21 ΤΟΥ Ν. 2733/99, ΦΕΚ- 155 Α' [Τέλος Τροποποίησης]

Άρθρο 8 : Συμβούλιο Διεύθυνσης - Γενικοί Διευθυντές

1. Στις δημόσιες επιχειρήσεις λειτουργεί συμβούλιο διεύθυνσης, με κύρια αποστολή το συντονισμό και την εξασφάλιση της απαραίτητης συνοχής της λειτουργίας της εταιρείας, την επίλυση σημαντικών προβλημάτων της τρέχουσας διαχείρισης, τη λήψη αποφάσεων για προμήθειες ή αναθέσεις έργων μέχρι το τιθέμενο από το Δ.Σ. χρηματικό όριο και την άσκηση κάθε άλλης αρμοδιότητας που του εκχωρεί το Δ.Σ. Στο συμβούλιο διεύθυνσης μετέχει ως πρόεδρος ο δ/νων σύμβουλος και οι γενικοί δ/ντές ή αν υπάρχει μόνο ένας δ/ντής αυτός και οι δ/ντές ή σε κάθε άλλη περίπτωση, οι δ/ντές. Το Δ.Σ. εγκρίνει τον κανονισμό λειτουργίας του συμβουλίου Δ/νσης μετά από πρόταση του δ/ντος συμβούλου.

2. Οι γενικοί δ/ντές είναι ανώτατα στελέχη της δημόσιας επιχείρησης, εκτός οργανικών θέσεων, προϊστανται αυτοτελών τομέων δράσης της και ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. που εκδίδεται μετά από πρόταση του δ/ντος συμβούλου όπου προσδιορίζονται και οι αρμοδιότητες ενός εκάστου.

3. Οι γενικοί δ/ντές επιλέγονται από εξειδικευμένα στελέχη διοίκησης από το προσωπικό της δημόσιας επιχείρησης ή εκτός αυτού με απόσπαση ή με σύναψη ειδικής σύμβασης.

4. Η αναγκαιότητα διορισμού γενικών δ/ντών υπόκειται στην κρίση του Δ.Σ. το οποίο καθορίζει τον αριθμό και τις αρμοδιότητές τους, καθώς και τον τρόπο λειτουργίας του συμβουλίου Δ/νσης.

Άρθρο 9 : Υποχρεώσεις των δημοσίων επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές

1. Κάθε δημόσια επιχείρηση που προσφέρει προϊόντα ή υπηρεσίες σε καταναλωτές υποχρεούνται εντός 6 μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου να καταρτίσει και προς έγκριση στο εποπτεύον υπουργείο ένα χάρτη υποχρεώσεων προς τον καταναλωτή (Χ.Υ.Κ.) Εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, οι δημόσιες επιχειρήσεις ζητούν γραπτώς τις απόψεις της Επιτροπής προστασίας των καταναλωτών των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών του άρθρου 13 του Ν. 2251/94 (ΦΕΚ Α' 191) για το Χ.Υ.Κ. Οι απόψεις της υποβάλλονται γραπτώς εντός 2 μηνών από την ανωτέρω αίτηση.

2. Ο Χ.Υ.Κ. καθορίζει τις καταστατικές υποχρεώσεις, τους όρους υπό τους οποίους η δημόσια επιχείρηση παρέχει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της προς τους καταναλωτές και τη διαδικασία αποζημίωσης προς αυτούς σε περίπτωση μη τήρησης εκ μέρους της των ανωτέρω υποχρεώσεων και όρων.

3. Οι δημόσιες επιχειρήσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου υποβάλλουν με τον ετήσιο προϋπολογισμό τους προς έγκριση σύστημα Δεικτών Εξυπηρέτησης και Αποτελεσματικότητας (Δ.Ε.Α.). Οι Δ.Ε.Α. καθορίζονται ανάλογα με τη συγκεκριμένη φύση των παρεχομένων υπηρεσιών ή παραγομένων προϊόντων και περιλαμβάνουν δείκτες ποιότητας αυτών.

Άρθρο 10 : Θέματα Προσωπικού

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγουν τις κείμενες διατάξεις νόμων και συλλογικών συμβάσεων εργασίας που ρυθμίζουν τις εργασιακές σχέσεις του προσωπικού των δημοσίων επιχειρήσεων.

2. Η πολιτική ως προς τις αμοιβές του προσωπικού των δημοσίων επιχειρήσεων καθορίζονται στο Συμβόλαιο Διαχείρισης σε σχέση και με τα άλλα βασικά οικονομικά μεγέθη.

3. Επιτρέπεται η χορήγηση στο προσωπικό των δημοσίων επιχειρήσεων επιπλέον αμοιβών στο πλαίσιο άσκησης πολιτικής στελεχών ή με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας, είτε με τη μορφή επιβράβευσης επιτυχιών είτε με τη σύνδεση αμοιβών και παραγωγικότητας, όπου η τελευταία μπορεί αντικειμενικά να μετρηθεί. Η χορήγηση αυτή επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση της πρόβλεψης της στην ετήσια συνολική δαπάνη μισθοδοσίας.

4. Οι διοικήσεις των δημοσίων επιχειρήσεων υποχρεούνται να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αναβάθμιση και αξιοποίηση του προσωπικού τους καταρτίζοντας όπου χρειάζεται, νέους κανονισμούς προσωπικού και οργανογράμματα, καθώς και προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσής του. Ιδιαίτερα για τους Γ.Κ.Π. των επιχειρήσεων και ζητήματα που αφορούν τις εργασιακές σχέσεις οποιαδήποτε αλλαγή απαιτεί τη σύμφωνη γνώμη των δυο μερών (επιχείρηση - εργαζόμενοι) με τη διαδικασία της υπογραφής συλλογικής σύμβασης από την αντιπροσωπευτική οργάνωση του χώρου. "Οι αλλαγές του προηγούμενου εδαφίου, με τη σύναψη συλλογικών συμβάσεων κατά τη διαγραφόμενη σ' αυτό διαδικασία, πρέπει, ως προς δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς που εμφανίζουν αρνητικά οικονομικά αποτελέσματα ή βρίσκονται στη φάση εξυγίανσης, να ολοκληρωθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ως άνω διαδικασία ακολουθείται και για τους Κανονισμούς Εργασίας της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 2271/94 και ολοκληρώνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αν, για οποιονδήποτε λόγο, οι παραπάνω προθεσμίες παρέλθουν άπρακτες, οι ως άνω αλλαγές γίνονται με νόμο.

Τροποποιήσεις αυτών στο εξής γίνονται με συλλογικές συμβάσεις εργασίας που συνάπτουν οι διοικήσεις των εν λόγω επιχειρήσεων με την πλέον αντιπροσωπευτική οργάνωση των εργαζομένων σε αυτές" (προσθ. των μέσα σε "" εδαφίων από την παρ. 8 του άρθρου 31 του Ν. 2579/98, ΦΕΚ-31 Α').

[Αρχή Τροποποίησης]

"5. Το μόνιμο προσωπικό των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, τα οποία μετατρέπονται, κατ' εφαρμογή του παρόντος νόμου, σε ανώνυμες εταιρείες δικαιούται από την ανώνυμη εταιρεία συνολικές αποδοχές τουλάχιστον ίσες με αυτές που ελάμβανε κατά το χρόνο της μετατροπής, διατηρεί δε τη μονιμότητά του και δεν λύεται η σχέση εργασίας του παρά μόνο για τους ίδιους λόγους με τους δημοσίους υπαλλήλους.

Σε περίπτωση διάλυσης των ανωνύμων εταιρειών το προσωπικό που υπηρετεί στα παραπάνω νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου κατά το χρόνο μετατροπής τους σε ανώνυμες εταιρείες μετατάσσεται, με αίτησή του, στο δημόσιο τομέα, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις" - ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡ. 5 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 83 ΤΟΥ Ν. 2676/99, ΦΕΚ-1 Α' [Τέλος Τροποποίησης].

Άρθρο 11 : Εξουσιοδοτήσεις

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του εποπτεύοντος Υπουργού ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 3 παρ. 1 έως και 4 και του άρθρου 4 παρ. 1 και 2 και ιδίως ο χρόνος υποβολής και έγκρισης των Σ.Σ. και των Ε.Σ. και της υπογραφής των Σ.Δ.

"Άρθρο 12 : Σύσταση Δ/σης Ειδικών Χρηματοδοτήσεων και Προγραμμάτων και Τεχνικής Βοήθειας (Ε.Χ.Π.Τ.Β.)

1. Συνιστάται στη Γενική Δ/ση Εξωτερικών Οικονομικών και Εμπορικών Σχέσεων (Γ.Δ. Ε.Ο. και Ε.Σ.) του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας Δ/ση Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Ειδικών Χρηματοδοτήσεων και Προγραμμάτων, με αρμοδιότητα στους τομείς του σχεδιασμού και κατάρτισης, συντονισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης εθνικών,

ετήσιων ή μεσοπροθέσμων, προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας, καθώς και κάθε είδους ειδικών προγραμμάτων και έργων με εθνική, κοινοτική ή διεθνή χρηματοδότηση, που απευθύνονται σε τρίτες χώρες, οι οποίες χρειάζονται βοήθεια.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας, καθορίζονται η οργανωτική διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων της νέας Δ/σης, καταργούνται και αναδιαρθρώνονται οργανικές μονάδες των Δ/σεων, των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στην παραπάνω Δ/ση και ορίζεται ο κλάδος του προσωπικού για την κατάληψη θέσεων προισταμένου αυτής και των οργανικών της μονάδων, με τροποποίηση των ισχυουσών διατάξεων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, συγκροτείται Επιτροπή παρακολούθησης και διαχείρισης του πενταετούς προγράμματος αναπτυξιακής συνεργασίας 1997-2001, που κατήρτισε το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και εγκρίθηκε με την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 265/96 (ΦΕΚ-214 Α').

Με την ίδια λειτουργία της πιο πάνω Επιτροπής, τον τρόπο λήψης των αποφάσεων της, ως και κάθε σχετική λεπτομέρεια και συνιστώνται ομάδες εργασίας από υπαλλήλους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας για την υποβοήθηση του έργου της πιο πάνω Επιτροπής. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να καθορίζεται αμοιβή για τα μέλη της Επιτροπής και των ομάδων εργασίας κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων. Η σχετική δαπάνη, όπως και οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας της Επιτροπής καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας" (αντικ. του άρθρου 12 από το άρθρο 4 του Ν. 2515/97, ΦΕΚ-154 Α').

Άρθρο 13 :

1. (Προστίθεται εδάφιο μετά το πρώτο εδάφιο της περίπτ. β' της παρ. 1 του άρθρου 1 των κωδικοποιημένων με το άρθρο 1 του Π.Δ. 456/95 (ΦΕΚ Α' 269) διατάξεων που αφορούν στην παροχή επενδυτικών κινήτρων, σε ενιαίο κείμενο).

2. (Προστίθεται φράση στην τρίτη σειρά του α' εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 5 των κωδικοποιημένων με το άρθρο 1 του Π.Δ. 456/95 (ΦΕΚ Α' 269) διατάξεων που αφορούν στην παροχή επενδυτικών κινήτρων, σε ενιαίο κείμενο και μετά τη λέξη "Θράκη").

3. (Προστίθενται εδάφια στο τρίτο εδάφιο της παρ. 4α του άρθρου 9 των κωδικοποιημένων με το άρθρο 1 του Π.Δ. 456/95 (ΦΕΚ Α' 269) διατάξεων που αφορούν στην παροχή επενδυτικών κινήτρων, σε ενιαίο κείμενο).

4. Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων παρ. 1, 2 και 3 έχουν εφαρμογή και για επιχειρήσεις της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 1892/90 των οποίων επενδύσεις αυτής της κατηγορίας έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ίδιου νόμου, κατά την Α' και Β' εξεταστική περίοδο 1995. Γι' αυτές τις περιπτώσεις η απόφαση υπαγωγής μπορεί να τροποποιηθεί για τη σχετική αύξηση του κόστους της επένδυσης προς ενσωμάτωση του κόστους αγοράς κτιριακών και βοηθητικών εγκαταστάσεων και των δαπανών μετεγκατάστασης της περίπτ. ε της παρ. 1 του άρθρου 1 του κωδικοποιημένου αναπτυξιακού νόμου, χωρίς την προϋπόθεση, της προηγούμενης υλοποίησης του 50% της παραγωγικής επένδυσης της παρ. 10 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου. Σε περίπτωση δε που η αγορά των κτιριακών και βοηθητικών εγκαταστάσεων καθώς και οι δαπάνες μετεγκατάστασης θα έχουν ήδη πραγματοποιηθεί μέχρι την ως άνω τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής, η επιχείρηση δεν δικαιούται να εφαρμόσει τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 6 του ως άνω νόμου για αναμόρφωση του κόστους του τμήματος αυτού της παραγωγικής επένδυσης.

Άρθρο 14 :

1. Η αληθής έννοια του εδαφίου 3 της παρ. 1 του άρθρου 15 του Ν. 2328/95, έχει ως εξής: "Εφόσον μέτοχος είναι άλλη ελληνική ανώνυμη εταιρεία και οι μετοχές αυτές της εταιρείας πρέπει να είναι ονομαστικές και ούτω καθεξής μέχρι φυσικού προσώπου".

2. (Τροποποιείται το εδάφιο 4 της παρ. 1 του άρθρου 15 του Ν. 2328/95).

Άρθρο 15 :

1. (Αντικαθίσταται η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 3 του Ν. 2297/95).

2. (Προστίθεται παρ. 7 στο άρθρο 4 του Ν. 2297/95).

3. (Καταργείται η διάταξη της παρ. 9 του άρθρου 6 του Ν. 2297/95).

Άρθρο 16:

1. (Αντικαθίσταται η παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν. 1819/88).
2. (Προστίθενται περιπτώσεις β' και η' στην παρ. 2 του άρθρου 6 του Ν. 1819/88).
3. (Οι περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' της ανωτέρω παραγράφου αναγράφονται στο εξής ως περιπτώσεις γ', δ', ε', στ' και ζ' αντίστοιχα).
4. (Προστίθεται περίπτωση β' στην παρ. 3 του άρθρου 6 του Ν. 1819/88).
5. (Οι περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' της ανωτέρω παραγράφου αναγράφονται στο εξής ως περιπτώσεις γ', δ', ε', στ' και ζ' αντίστοιχα).
6. (Οι περιπτώσεις β' μέχρι και στ' του εδαφίου 2 της παρ. 4 του άρθρου 6 του Ν. 1819/88 αναγράφονται στο εξής β' μέχρι και ζ').
7. (Καταργείται η παρ. 8 του άρθρου 6 του Ν. 1819/88).
8. (Αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 7 του Ν. 1819/88).
9. Κυρούται η κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Υφυπουργού Ανάπτυξης 13995/Γ423/96, ΦΕΚ Β' 300.

Άρθρο 17:

1. (Προστίθεται εδάφιο στην περίπτωση (κ) της παρ. 1 του άρθρου 1 των κωδικοποιημένων με το άρθρο 1 του Π.Δ. 456/95 (ΦΕΚ Α' 269) διατάξεων που αφορούν στην παροχή επενδυτικών κινήτρων, σε ενιαίο κείμενο).
2. (Αντικαθίσταται αφότου ίσχυσε το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 19 των κωδικοποιημένων με το άρθρο 1 του Π.Δ. 456/95 (ΦΕΚ Α' 269) διατάξεων που αφορούν στην παροχή επενδυτικών κινήτρων, σε ενιαίο κείμενο).

Άρθρο 18 :

1. (Αντικαθίσταται η δεύτερη πρόταση της παρ. 6α του άρθρου 6 των κωδικοποιημένων με το άρθρο 1 του Π.Δ. 456/95 (ΦΕΚ Α' 269) διατάξεων που αφορούν στην παροχή επενδυτικών κινήτρων, σε ενιαίο κείμενο).
2. Οι ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή για τις επενδύσεις που υπάγονται στις διατάξεις του κωδικοποιημένου νόμου 1892/90 από την 1η Μαΐου 1996 και μετά.

Άρθρο 19 : Μετακινήσεις εκτός έδρας του προσωπικού της Γενικής Γραμματείας Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος (Γ.Γ. Ε.Σ.Υ.Ε.) 1. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν. 2346/95 (ΦΕΚ Α' 220) έχουν εφαρμογή και για τους υπαλλήλους της Γ.Γ. Ε.Σ.Υ.Ε. σε περιόδους γενικών απογραφών.

2. Στους υπαλλήλους της ίδιας υπηρεσίας που υπηρετούν σε υπηρεσίες στατιστικής νομαρχιακού επιπέδου και μετακινούνται σε απόσταση από 10 μέχρι 50 χλμ. για τη συλλογή στατιστικών στοιχείων ή τη διεξαγωγή απογραφών, μεσοαπογραφών, και στατιστικών ερευνών ή εργασιών μέσα στα όρια του νομού της αρμοδιότητάς τους και επιστρέφουν αυθημερόν στην έδρα τους καταβάλλεται η αποζημίωση της παρ. 4 του άρθρου 4 του Ν. 2346/95, μειωμένη κατά 60%.

Άρθρο 20 :

1. Επιτρέπεται η μετάταξη των εργαζομένων στα ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ Α.Ε. ανεξαρτήτως

ηλικίας αυτών σε όλες τις υπηρεσίες και νομικά πρόσωπα των περιπτώσεων α' έως και στ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 2190/94. Η μετάταξη διενεργείται κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 9 του Ν. 2266/94 (ΦΕΚ Α' 218) και δεν επιτρέπεται για όσους πληρούν τις προϋποθέσεις πρόωρης συνταξιοδότησης που ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 13 του Ν. 2367/95 (ΦΕΚ Α' 261).

2. Η μετάταξη των ως άνω εργαζομένων διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του εποπτεύοντος την οικεία υπηρεσία επιχείρηση, οργανισμό ή νομικό πρόσωπο Υπουργού σε κλάδο ή ειδικότητα της εκπαιδευτικής βαθμίδας που ανήκει ο μετατασσόμενος. Οι μετατάξεις μπορούν να γίνονται και σε κλάδο συναφών τυπικών προσόντων της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας σε κενές θέσεις ή σε προσωρινές προσωπαγείς θέσεις σε υφιστάμενο ή και σε προσωρινό κλάδο, που συνιστώνται με την περί μετατάξεως πράξη και καταργούνται αυτοδίκαια με την κατά οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του μετατασσόμενου.

3. Οι μετατασσόμενοι κατατάσσονται σε βαθμό ανάλογο με τα προσόντα τους και το χρόνο προπηρεσίας που έχει αναγνωρισθεί από τα ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ Α.Ε. και σύμφωνα με τα τυπικά προσόντα του κλάδου στον οποίο μετατάσσονται και σε μισθολογικά κλιμάκια της οικείας κατηγορίας, ανάλογα με το συνολικό χρόνο υπηρεσίας τους.

Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές διατηρούνται ως προσωπική διαφορά, η οποία μειώνεται από τη χορήγηση επόμενου μισθολογικού κλιμακίου ή επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, μέχρι την εξαφάνισή της. Ο συνολικός χρόνος υπηρεσίας του μετατασσόμενου από τα ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ Α.Ε. θεωρείται πραγματική υπηρεσία για θέματα υπηρεσιακής του κατάστασης.

4. Για την κατά τα ανωτέρω μετάταξη απαιτείται αίτηση του εργαζομένου συνοδευόμενη από πλήρη βιογραφικά στοιχεία αυτού, που θα πρέπει να υποβληθεί το βραδύτερο μέχρι 30.6.1996. Οι σχετικές αιτήσεις ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα το αργότερο μέχρι 30.9.1996.

5. Κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος άρθρου ρυθμίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ανάπτυξης και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 21 :

1. (Αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε το εδάφιο β' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 2359/95).
2. (Αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε το εδάφιο γ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 2359/95).

Άρθρο 22 :

Η τρίμηνη προθεσμία που θέτουν οι διατάξεις των παρ. 17 και 20 του άρθρου 15 του Ν. 2386/96 (ΦΕΚ Α' 43) από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, για την καταβολή της διαφοράς φορολογιών μεταξύ των φορολογιών πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης, με απαλλαγή από τις προβλεπόμενες κυρώσεις, παρατείνεται μέχρι 31.8.1996.

Άρθρο 23 :

1. Επαναπροσληθέντες στο ΙΚΑ βάσει των διατάξεων του άρθρου 25 του Ν. 2190/94 εφόσον έχουν προσόντα διοικητικού προσωπικού, κατατάσσονται σε θέσεις αντίστοιχες των προσόντων τους κατηγορίας και κλάδου αναδρομικά από της επαναπροσληψής τους.

2. Για τη βαθμολογική εξέλιξη των επαναπροσλαμβανομένων λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος από της κτήσεως των τυπικών προσόντων του κλάδου στον οποίο επαναπροσλαμβάνονται.

Άρθρο 24 : Ισχύς

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τις διατάξεις που ορίζουν διαφορετικά.

Παραγγέλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Άρθρο 214

(Άρθρο 214 Π.Δ. 410/1995 - Άρθρο 11 παρ. 15 ν.2503/97 – Άρθρο 16 παρ. 6,7,8 Ν. 2539/97)

Συμβούλια Περιοχής

Τα Συμβούλια Περιοχής μετατράπηκαν σε απλούς Συνδέσμους και κατά τη διάταξη της παρ.6 του άρθρου 16 του Ν.2539/97 λειτούργησαν μέχρι 31.12.1999 οπότε και καταργήθηκαν.

Άρθρο 12 Ν.2946/2001

Άρθρο 12

Συμπολιτείες Δήμων και Κοινοτήτων

1. Όμοροι Δήμοι ή Κοινότητες, με συνολικό πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων, μπορεί να συνιστούν με αποφάσεις των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων τους, ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, Συμπολιτεία. Η Συμπολιτεία αποτελεί σύνδεσμο των Ο.Τ.Α. που τη συγκροτούν, κατά την παρ.3 του άρθρου 102 του Συντάγματος και έχει σκοπό τη συγκρότηση υπηρεσιών για την αποκλειστική άσκηση αρμοδιοτήτων των μελών της και την παροχή υπηρεσιών στους κατοίκους τους, ιδίως στους τομείς της τεχνικής υποστήριξης, της οικονομικής διαχείρισης και της δημοτικής αστυνόμευσης. Προκειμένου για νησιά με πληθυσμό μικρότερο των πενήντα χιλιάδων (50.000), η Συμπολιτεία περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλους τους Δήμους και τις Κοινότητες, τουλάχιστον ενός νησιού. Ύστερα από ερώτημα Δήμου ή Κοινότητας ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.) παρέχει τη γνώμη της για την ίδρυση Συμπολιτειών στον οικείο νομό, λαμβάνοντας υπόψη τις γεωοικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες και την αποτελεσματική παροχή των υπηρεσιών και των αρμοδιοτήτων που θα ασκούνται από τις Συμπολιτείες. Η γνώμη της απευθύνεται σε όλα τα μέλη της και στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας και κοινοποιείται σε αυτούς μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή του ερωτήματος. Αν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να συστήσουν Συμπολιτεία και χωρίς τη γνώμη της Τ.Ε.Δ.Κ.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, Δήμος ή Κοινότητα νησιού που γειτνιάζει με Συμπολιτεία ή με Δήμο ή Κοινότητα άλλου νησιού θεωρείται όμορος.

Συμπολιτεία Δήμων και Κοινοτήτων νησιού ή νησιών μπορεί να συνιστάται ακόμη και αν ο συνολικός πληθυσμός των Ο.Τ.Α. που την συνιστούν είναι κάτω από 10.000 κατοίκους.

Ως πληθυσμός κάθε Δήμου ή Κοινότητας, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, θεωρείται αυτός της τελευταίας απογραφής.

2. Η ιδρυτική απόφαση της προηγούμενης παραγράφου εγκρίνεται από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εάν η Συμπολιτεία συστήνεται από Δήμους ή Κοινότητες που υπάγονται σε περισσότερες Περιφέρειες, η εγκριτική απόφαση εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, στην οποία βρίσκεται η έδρα της Συμπολιτείας.

3. Η χρονική διάρκεια της Συμπολιτείας ορίζεται τουλάχιστον οκταετής, με δυνατότητα παράτασης για μία ή περισσότερες τετραετίες, ύστερα από απόφαση των 2/3 του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Η ονομασία της Συμπολιτείας καθορίζεται με την απόφαση της παραγράφου 1 και αποτελείται από τη λέξη «Συμπολιτεία» και λέξη ή λέξεις που ακολουθούν. Με την απόφαση της παραγράφου 1 ορίζεται επίσης η έδρα της Συμπολιτείας, καθώς και οι ειδικότεροι σκοποί της.

5. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί όμορος Δήμος ή Κοινότητα να συμμετέχει υποχρεωτικά σε Συμπολιτεία που πρόκειται να συσταθεί ή έχει συσταθεί και να ρυθμίζεται κάθε θέμα που προκύπτει από την υποχρεωτική συμμετοχή του Δήμου ή της Κοινότητας στη Συμπολιτεία εφόσον:

α) αποφασίσει τη συμμετοχή στο Δ.Σ. της Συμπολιτείας ή

β) πρόκειται για Δήμο ή Κοινότητα που υπάγεται στην ανθρωπογεωγραφική ενότητα της Συμπολιτείας ή

γ) οι αρμοδιότητες των τομέων που έχουν αποτελέσει σκοπό της Συμπολιτείας, σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεν μπορούν να ασκηθούν αποτελεσματικά από το Δήμο ή την Κοινότητα, παρά μόνο με τη συμμετοχή του σε αυτήν.

Η ανωτέρω υποχρεωτική συμμετοχή μπορεί να γίνεται και με την εγκριτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, της παραγράφου 2 του παρόντος.

Αν ο Δήμος ή η Κοινότητα υπάγεται σε διαφορετική Περιφέρεια από εκείνη της έδρας της Συμπολιτείας, απαιτείται και η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, στην οποία υπάγεται ο Δήμος ή η Κοινότητα.

6. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ορίζεται ότι Δήμος ή Κοινότητα με πληθυσμό μικρότερο των 5.000 κατοίκων, που για λόγους γεωγραφικών ιδιαιτεροτήτων δεν μπορεί να μετάσχει σε Συμπολιτεία, υποστηρίζεται υποχρεωτικά για την παροχή των υπηρεσιών ή την άσκηση των αρμοδιοτήτων του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1, από τον πλησιέστερο Δήμο που έχει τη δυνατότητα να παράσχει την αναγκαία υποστήριξη. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθορίζονται οι όροι παροχής της υποστήριξης, η οικονομική επιχορήγηση του Δήμου στον οποίο ανατίθεται η σχετική υποχρέωση και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης.

7. Όργανα του Συνδέσμου είναι η Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και στην περίπτωση Συμπολιτειών με μέλη Διοικητικού Συμβουλίου από δεκαπέντε (15) και άνω, η Εκτελεστική Επιτροπή.

8. Η Συνέλευση απαρτίζεται από το σύνολο των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων των Ο.Τ.Α. που μετέχουν, καθώς και από τους οικείους Δημάρχους. Εξαιρούνται της συμμετοχής τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που συμμετέχουν σε αυτό λόγω της ιδιότητάς τους ως Προέδρων Τοπικών Συμβουλίων. Η Συνέλευση συγκαλείται τακτικά κάθε έτος, με πρόσκληση του Δημάρχου του πολυπληθέστερου Δήμου, στην έδρα της Συμπολιτείας και έχει απαρτία εφόσον παρίσταται το 1/2 των μελών της. Η Συνέλευση μπορεί να συνέρχεται εκτάκτως εάν ζητηθεί από το 1/3 του συνόλου των μελών της ή ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου που λαμβάνεται από το 2/3 του συνόλου των μελών του ή εάν υποβληθεί αίτημα Ο.Τ.Α. για συμμετοχή στη Συμπολιτεία. Η Συνέλευση εκλέγει το Διοικητικό Συμβούλιο, εγκρίνει τον Ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσεως που καταρτίζονται σύμφωνα με το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων και καθορίζει το γενικό πλαίσιο δράσης της Συμπολιτείας. Κατά την πρώτη συνεδρίασή της, καθορίζει το ύψος της υποχρεωτικής εισφοράς των μελών. Η Συνέλευση αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παριστάμενων μελών της, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος.

9. Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Συμπολιτειών είναι ίσος με το διπλάσιο του αριθμού των Ο.Τ.Α. που μετέχουν σε αυτές, προσαυξημένος κατά ένα (1) μέλος, για την επίτευξη περιττού αριθμού.

Στις Συμπολιτείες με μέλη Διοικητικού Συμβουλίου πάνω από δεκαπέντε (15), το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει με μυστική ψηφοφορία και ενιαίο ψηφοδέλτιο μέλη για την Εκτελεστική Επιτροπή της Συμπολιτείας. Η Εκτελεστική Επιτροπή για Συμπολιτείες με αριθμό μελών Διοικητικού Συμβουλίου από δεκαπέντε (15) μέχρι και τριάντα πέντε (35) είναι επταμελής και για Συμπολιτείας με αριθμό μελών Διοικητικού Συμβουλίου τριάντα πέντε (35) και άνω, εννεαμελής. Στον κατά τα ανωτέρω αριθμό των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Συμπολιτείας, οι οποίοι μετέχουν στην Εκτελεστική Επιτροπή, υπό την ανωτέρω ιδιότητά τους, χωρίς να απαιτείται εκλογή τους σε αυτή, από το Διοικητικό Συμβούλιο.

10. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ορίζονται ή εκλέγονται για θητεία ίση σε διάρκεια με την τρέχουσα Δημοτική ή Κοινοτική περίοδο.

Ο ορισμός και η εκλογή τους γίνονται ως ακολούθως:

α) Κατ' αρχήν ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζονται οι Δήμαρχοι και οι Πρόεδροι των Κοινοτήτων μελών της Συμπολιτείας ή ένας Σύμβουλος του οικείου Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, που ορίζεται με πράξη του Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας.

β) Τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία από τη Συνέλευση με βάση την αναλογία του πληθυσμού κάθε Δήμου ή Κοινότητας στο σύνολο του πληθυσμού της Συμπολιτείας, ως εξής:

Ο συνολικός πληθυσμός της Συμπολιτείας διαιρείται με τον αριθμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που εκλέγονται και το πηλίκο αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Από τους υποψηφίους κάθε Δήμου ή Κοινότητας, εκλέγονται κατ' αρχήν τόσα μέλη στο Διοικητικό Συμβούλιο όσα και το πηλίκο της διαιρέσεως του πληθυσμού του Δήμου ή της Κοινότητας με το εκλογικό μέτρο. Τυχόν δεκαδικό ψηφίο δεν λαμβάνεται υπόψη.

Εάν απομένουν μετά την ανωτέρω κατανομή προς εκλογή μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, εκλέγονται οι υποψήφιοι του Δήμου ή της Κοινότητας με το πλησιέστερο προς το εκλογικό μέτρο υπόλοιπο πληθυσμού μετά την πρώτη κατανομή. Σε περίπτωση ίσων πληθυσμιακών υπολοίπων, διενεργείται κλήρωση.

Από τους υποψηφίους κάθε Δήμου ή Κοινότητας, εκλέγεται εκείνος που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων.

Η εκλογή γίνεται με ενιαίο ψηφοδέλτιο στο οποίο επιτρέπεται να τεθούν σταυροί ίσου αριθμού με το σαράντα επί τοις εκατό (40%) του αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που εκλέγονται. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη ακέραιη μονάδα.

11. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την πρώτη συνεδρίασή του, που πραγματοποιείται στην έδρα της Συμπολιτείας, με πρόσκληση του συμβούλου της περιπτώσεως β' της προηγούμενης παραγράφου που έλαβε το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων, εκλέγει με μυστική ψηφοφορία, χωριστά τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρό του. Εκλέγονται αυτοί που συγκεντρώνουν την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών. Αν αυτό δεν επιτευχθεί σε δύο ψηφοφορίες, αρκεί κατά την Τρίτη και τελευταία ψηφοφορία, σχετική πλειοψηφία. Ακολούθως, το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 9. Η θητεία του Προέδρου και Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής, λήγει με τη λήξη της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου της Συμπολιτείας.

12. Το Διοικητικό Συμβούλιο ασκεί τις αρμοδιότητες του Δημοτικού Συμβουλίου και αν δεν υπάρχει Εκτελεστική Επιτροπή, και της Δημαρχιακής Επιτροπής, ο δε Πρόεδρος τις αρμοδιότητες του Δημάρχου και του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, κατά τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, όπως ισχύει κάθε φορά. Ο Αντιπρόεδρος αναπληρώνει τον Πρόεδρο. Με απόφαση του Προέδρου, μετά από γνώμη της πλειοψηφίας του συνολικού αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί, με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου, να μεταβιβάζεται η άσκηση, καθ' ύλην ή και κατά τόπο, αρμοδιοτήτων του Προέδρου, στον Αντιπρόεδρο ή σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ειδικώς για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της διαδημοτικής αστυνόμευσης, οι κατά Δήμο ή Κοινότητα σχετικές αρμοδιότητες μεταβιβάζονται και ασκούνται από το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της περιπτώσεως α της παραγράφου 10.

Η Εκτελεστική Επιτροπή έχει τις αρμοδιότητες της Δημαρχιακής Επιτροπής και όσες αρμοδιότητες της αναθέτει το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο.

13. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει απαρτία εφόσον παρίστανται τα 3/5 του συνόλου των μελών του και αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρισταμένων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος. Στις Συμπολιτείες με αριθμό μελών Διοικητικού Συμβουλίου πάνω από είκοσιένα (21), αρκεί για την επίτευξη απαρτίας να παρίσταται το 1/2 του συνόλου των μελών της.

14. Ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνουν έξοδα παραστάσεως, εφόσον δεν λαμβάνουν αντίστοιχα από τον Ο.Τ.Α. από τον οποίο προέρχονται, που καθορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν μπορούν να υπολείπονται των εξόδων παραστάσεως που προβλέπονται για τον Δήμαρχο και τον Αντιδήμαρχο του μικρότερου σε πληθυσμό Δήμου που μετέχει στη Συμπολιτεία, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνουν αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση και μέχρι τέσσερις (4) συνεδριάσεις κατά μήνα, που καθορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης. Σε περίπτωση μεταβίβασης αρμοδιοτήτων σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και στα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, πλην του Προέδρου και του Αντιπροέδρου, μπορούν να καθορίζονται έξοδα παράστασης με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, που δεν μπορούν να υπερβαίνουν το ήμισυ των προβλεπόμενων για τον Αντιπρόεδρο.

15. Ο αρμόδιος κατά την παράγραφο 2 Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας ασκεί έλεγχο νομιμότητας των πράξεων της Συνέλευσης, του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της Συμπολιτείας, κατ' ανάλογη εφαρμογή των αντίστοιχων διατάξεων του Κεφαλαίου Η' του Π.Δ.410/1995 (ΦΕΚ 231 Α'), όπως ισχύουν κάθε φορά.

16. Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο καταρτίζει, εντός δύο μηνών από τη συγκρότησή του, τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας της Συμπολιτείας, ο οποίος εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας και με δική παραγγελία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο Οργανισμός πρέπει να είναι σύμφωνος με σχέδιο Οργανισμού, που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

17. Με τον Οργανισμό καθορίζονται οι υπηρεσιακές μονάδες της Συμπολιτείας, οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντά τους, οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες και οι έδρες τους και οι κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα οργανικές θέσεις, οι οποίες συστήνονται τόσο στην κεντρική όσο και στις αποκεντρωμένες υπηρεσίες της Συμπολιτείας, καθώς και τα καθήκοντα υπαλλήλων κατά κλάδο, ειδικότητα και βαθμό. Οι προϊστάμενοι των υπηρεσιακών μονάδων που συστήνονται με τον Οργανισμό επιλέγονται για τριετή θητεία, που μπορεί να ανανεώνεται μία ή περισσότερες φορές για ίσο χρονικό διάστημα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα τυπικά και ουσιαστικά τους προσόντα, καθώς και η διαδικασία επιλογής τους καθορίζονται με τον Οργανισμό. Με τον Οργανισμό μπορεί να παρέχεται εξουσιοδότηση, ειδικότερα θέματα της διαδικασίας και του τρόπου επιλογής να καθορίζονται με προκήρυξη.

Οι θέσεις που συνιστώνται με τον Οργανισμό μπορεί να πληρώνονται και με μετάταξη υπαλλήλων από τους Ο.Τ.Α. που μετέχουν στη Συμπολιτεία, με κοινή απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του οικείου Ο.Τ.Α. και του Διοικητικού Συμβουλίου της Συμπολιτείας. Με τον Οργανισμό καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία της μετατάξεως και ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα.

18. Επιτρέπεται η απόσπαση στη Συμπολιτεία προσωπικού των Ο.Τ.Α. που μετέχουν σε αυτήν με κοινή απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου και του Διοικητικού Συμβουλίου της Συμπολιτείας. Η απόσπαση έχει διάρκεια δύο έτη και μπορεί να παρατείνεται μία ή περισσότερες φορές, για ίσο χρονικό διάστημα. Η δαπάνη μισθοδοσίας των αποσπασμένων βαρύνει τη Συμπολιτεία.

19. Του συνόλου των υπηρεσιακών μονάδων της Συμπολιτείας προίσταται υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ, με εμπειρία στην άσκηση διοίκησης, που διορίζεται στη θέση αυτή για πενταετή θητεία, που μπορεί να παρατείνεται μία ή περισσότερες φορές, για ίσο χρονικό διάστημα, με απόφαση των 2/3 των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Συμπολιτείας. Η πλήρωση της θέσης γίνεται ύστερα από προκήρυξη, στην οποία περιγράφονται και τα επιπλέον απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα. Στη διαδικασία επιλογής επιτρέπεται να συμμετέχουν και υπάλληλοι του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός περιγράφεται στην παρ.1 του άρθρου 14 του Ν.2190/1994. Εάν ο επιλεγείς προέρχεται από το Δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, η πλήρωση της θέσης γίνεται με ανάθεση αποκλειστικών καθηκόντων, για χρόνο ίσο με μια θητεία που μπορεί να παρατείνεται, μία ή περισσότερες φορές, για ίσο χρονικό διάστημα. Η ανάθεση γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ύστερα από πρόταση των 2/3 των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Συμπολιτείας. Ο Προϊστάμενος της Συμπολιτείας υπογράφει με το Διοικητικό Συμβούλιο της Συμπολιτείας σύμβαση διοίκησης και διαχείρισης, στην οποία περιγράφονται οι στόχοι, τους οποίους αναλαμβάνει να επιτύχει κατά τη διάρκεια της θητείας του, καθορίζονται οι αποδοχές του σε συνάρτηση με τους στόχους που επιτυγχάνονται και προβλέπονται οι περιπτώσεις πρόωρης λήξης της θητείας τους.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και τα όργανα αξιολόγησης και επιλογής για την ανάθεση καθηκόντων ή το διορισμό στη θέση του Προϊσταμένου της Συμπολιτείας, ρυθμίζονται τα θέματα υπηρεσιακής του κατάστασης όταν η πλήρωση γίνεται με ανάθεση καθηκόντων, τα θέματα που αφορούν τους όρους και το περιεχόμενο της Σύμβασης διοίκησης και διαχείρισης και κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

20. Σε περίπτωση διάλυσης της Συμπολιτείας, το προσωπικό με σχέση δημοσίου δικαίου, με εξαίρεση το επί θητεία προσωπικό, καθώς και το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, μετατάσσεται ή μεταφέρεται και εντάσσεται στους Ο.Τ.Α. μέλη της Συμπολιτείας, όσοι από αυτούς είχαν προηγουμένως μεταταχθεί ή μεταφερθεί και ενταχθεί από Ο.Τ.Α. μέλος της Συμπολιτείας, μετατάσσονται ή μεταφέρονται και εντάσσονται υποχρεωτικά στον Ο.Τ.Α. αυτόν. Η μετάταξη και η μεταφορά και ένταξη γίνεται σε κενές οργανικές θέσεις της ίδιας κατηγορίας ή

ειδικότητας, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, σε κλάδο ή ειδικότητα της εκπαιδευτικής βαθμίδας που ανήκει ο μετατασσόμενος ή μεταφερόμενος, με την ίδια σχέση εργασίας. Οι μετατάξεις και οι μεταφορές και εντάξεις μπορεί να γίνονται και σε κλάδο συναφών τυπικών προσόντων της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας, σε κενές θέσεις, σε υφιστάμενο συναφή και σε προσωρινό κλάδο, που συνιστώνται με την απόφαση της μετάταξης ή μεταφοράς και ένταξης και καταργούνται αυτοδίκαια με την κατά οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 20 του Ν.2515/1997 (ΦΕΚ 154 Α').

21. Πόροι των Συμπολιτειών είναι : α) οι υποχρεωτικές εισφορές των μελών τους, β) άμεση επιχορήγηση, ιδίως για τη κάλυψη λειτουργικών εξόδων της Συμπολιτείας, με κατανομή απευθείας σε αυτήν από τους πόρους του άρθρου 25 του Ν.1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, που γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., γ) χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του άρθρου 25 του Ν.1828/1989 και δ) πρόσοδοι από την περιουσία της.

Οι υποχρεωτικές εισφορές των μελών δεν μπορεί να είναι μικρότερες ελαχίστου ποσοστού επί των τακτικών εσόδων των μελών της Συμπολιτείας, το οποίο καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Με όμοια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος καταβολής της υποχρεωτικής εισφοράς και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Αναπροσαρμογή του ποσοστού αυτού με μεταγενέστερη απόφαση αποτελεί λόγο υποχρεωτικής έκτακτης σύγκλησης της Συνέλευσης, εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση της αποφάσεως, για να επανακαθοριστούν οι εισφορές τουλάχιστον στο ελάχιστο αυτό ποσοστό.

Τα έσοδα της Συμπολιτείας από την είσπραξη των πάσης φύσεως προστίμων, χρηματικών ποινών εν γένει και προσαυξήσεων επ' αυτών, αποδίδονται κάθε τέσσερις μήνες στο Δήμο ή την Κοινότητα, στην περιφέρεια του οποίου διαπιστώθηκε η σχετική παράβαση.

22. Επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση αστικών ή αγροτικών ακινήτων ή η σύσταση δουλείας εις βάρος τους, υπέρ Συμπολιτειών, για δημόσια ωφέλεια. Οι σχετικές διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα εφαρμόζονται ανάλογα.

23. Για την εκτέλεση προμηθειών και εργασιών, καθώς και για την απευθείας ανάθεση ή εκτέλεση έργου, εργασίας ή μεταφοράς ή τη διενέργεια προμήθειας εφαρμόζονται αναλόγως οι οικείες διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

24. Η Συμπολιτεία διαλύεται: α) εφόσον λήξει η κατά την παράγραφο 3 χρονική διάρκειά της, β) αν τα δύο τρίτα των μελών της Συνέλευσης αποφασίσουν τη διάλυση και γ) εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν έχει συγκροτηθεί το Διοικητικό της Συμβούλιο για διάστημα περισσότερο από ένα έτος. Για τη διάλυση της Συμπολιτείας ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας εκδίδει διαπιστωτική πράξη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

25. Για τις υποχρεώσεις της Συμπολιτείας που διαλύεται, ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρο τα μέλη της Συμπολιτείας. Εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομά τους, χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης. Κριτήριο για την εξ αναγωγής ευθύνη μεταξύ τους αποτελεί το ποσοστό της τελευταίας υποχρεωτικής εισφοράς τους στη Συμπολιτεία, σε σχέση με το σύνολο των υποχρεωτικών εισφορών. Η κατανομή του ενεργητικού της Συμπολιτείας που διαλύθηκε ρυθμίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, με το ίδιο κριτήριο.

26. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών καθορίζονται τα καταβλητέα οδοιπορικά και εκτός έδρας έξοδα των υπαλλήλων της Συμπολιτείας, εφόσον σε αυτήν μετέχουν Δήμοι ή Κοινότητες νησιού, πλην της Κρήτης, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων.

27. Με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου Ο.Τ.Α. μέλους Συμπολιτείας μπορεί να παραχωρείται χωρίς αντάλλαγμα σε αυτήν η χρήση μηχανημάτων, αυτοκινήτων και λοιπού εξοπλισμού του οικείου Ο.Τ.Α., για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

Άρθρο 23
(Άρθρο 23 Π.Δ. 410/1995)

Γενικά δικαιώματα και υποχρεώσεις των Δημοτών και των κατοίκων

1. Οι Δημότες συμμετέχουν ενεργά στην προαγωγή των τοπικών υποθέσεων και στις δραστηριότητες του Δήμου ή της Κοινότητας. Όλοι οι κάτοικοι προσφέρουν τη βοήθειά τους για την εκτέλεση της αποστολής του Δήμου ή της Κοινότητας και συνεισφέρουν, ανάλογα με τις δυνάμεις τους, σε όλες τις κοινές υποχρεώσεις και σε όλα τα κοινά βάρη.

2. Προσφορά προσωπικής εργασίας μπορεί να επιβληθεί στους κατοίκους του Δήμου ή της Κοινότητας μόνο για την αντιμετώπιση επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης, με ειδική απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 24
(Άρθρο 24 Π.Δ. 410/1995 - Άρθρα 9 παρ. 9-13 και 11 παρ. 8 Ν. 2503/1997)

Αρμοδιότητες

1. Η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των Δήμων και των Κοινοτήτων, κύρια μέριμνα των οποίων αποτελεί η προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και των πολιτικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων της.

Στην αρμοδιότητα των Δήμων και των Κοινοτήτων ανήκουν ιδίως :

- α) η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία :
  - i) συστημάτων ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτικών έργων, έργων δημοτικής και κοινοτικής οδοποιίας, πλατειών, γεφυρών και έργων ηλεκτροφωτισμού των κοινόχρηστων χώρων.
  - ii) χώρων πρασίνου, βοσκοτόπων, υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων, κοιμητηρίων και δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης και αναψυχής και
  - iii) δημοτικών, κοινοτικών και λαϊκών αγορών,
- β) η λειτουργία των εμποροπανηγύρεων,
- γ) η καθαριότητα και η διαχείριση των απορριμμάτων, η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία λουτρών και αποχωρητηρίων,
- δ) η ίδρυση και η λειτουργία παιδικών, βρεφικών, βρεφονηπιακών σταθ-

- μών και νηπιαγωγείων, κέντρων ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, Κ.Α.Π.Η, και κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες και η μελέτη και εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων,
- ε) η ίδρυση, κατασκευή και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, σχολών διδασκαλίας μουσικής, χορού, ζωγραφικής και κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων,
  - στ) η εξασφάλιση στέγης και η δημιουργία θερέτρων,
  - ζ) η μελέτη, διαχείριση και εκτέλεση προγραμμάτων οικιστικής και πολεοδομικής ανάπτυξης,
  - η) η προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, η προστασία της ζωής και της υγείας των κατοίκων και η κατάρτιση ειδικών προγραμμάτων πρόληψης, άμεσης βοήθειας και θεραπείας,
  - θ) η ίδρυση και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, όπως βιβλιοθήκες, μουσεία, πινακοθήκες, φιλαρμονικές, θέατρα, η επισκευή και συντήρηση παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς ή κοινωνικές και πολιτιστικές λειτουργίες και σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς, η συντήρηση και λειτουργία αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής,
  - ι) η κατασκευή, επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων,
  - ια) η κατασκευή, επισκευή, συντήρηση και διαχείριση των δημοτικών και κοινοτικών σταδίων, των γυμναστηρίων και των αθλητικών κέντρων,
  - ιβ) η προστασία, η αξιοποίηση και εκμετάλλευση των τοπικών φυσικών πόρων και περιοχών, των ιαματικών πηγών και των ήπιων μορφών ενέργειας,
  - ιγ) η υλοποίηση του πολεοδομικού σχεδιασμού, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), καθώς και κάθε άλλο σχέδιο χωροταξικού επιπέδου και η τήρηση των δεδομένων του κτηματολογίου της περιοχής τους, όπως αυτά προκύπτουν από το συνολικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη διαχείριση του Εθνικού Κτηματολογίου,
  - ιδ) η ρύθμιση της κυκλοφορίας, ο καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, ο προσδιορισμός και η λειτουργία των χώρων στάθμευσης οχημάτων, η ονομασία των οδών και των πλατειών και η τοποθέτηση πινακίδων, η αρίθμηση των κτισμάτων καθώς και η διοίκηση της αστικής συγκοινωνίας,
  - ιε) ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν την καθαριότητα, την κυκλοφορία και στάθμευση των οχημάτων, την οικοδόμη-

- ση, την ύδρευση, την άρδευση, την αποχέτευση, την ηχορύπανση, τη ρύπανση των θαλασσών από πηγές ξηράς, την προστασία των επίγειων και υπόγειων υδάτινων αποθεμάτων και την προστασία του περιβάλλοντος,
- ιστ) ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν την λειτουργία των πάσης φύσεως επιτηδευμάτων και επαγγελμάτων,
  - ιη) η ίδρυση και λειτουργία δημοτικών ή κοινοτικών εργαστηρίων και ο έλεγχος των υγρών, στερεών και αέριων αποβλήτων, της ρύπανσης των υδάτων και της θάλασσας,
  - ιθ) η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας των οποίων καθορίζονται από υγειονομικές διατάξεις,
  - κ) η χορήγηση αδειών μικροπωλητών και λειτουργίας κυλικείων σε κοινόχρηστους χώρους (άλση, κήπους κλπ.),
  - κα) η χορήγηση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας θεάτρων, κινηματογράφων και παρεμφερών επιχειρήσεων, που προβλέπονται από τους Α.Ν 445/1937 και 446/1937,
  - κβ) η χορήγηση των αδειών λειτουργίας μουσικής σε δημόσια κέντρα, που προβλέπονται από αστυνομικές διατάξεις και χορηγούνται σύμφωνα με την Α5/3010/85 υγειονομική διάταξη (Β΄ - 593),
  - κγ) η χορήγηση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικών παιδιών, που προβλέπονται από αστυνομικές διατάξεις και δεν υπάγονται στις διατάξεις του Ν. 2000 / 1991,
  - κδ) η διαχείριση της δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας και η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία δημοτικών ή κοινοτικών καταστημάτων,
  - κε) η μελέτη, εκτέλεση και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στα πλαίσια του πολεοδομικού και του χωροταξικού σχεδιασμού,
  - κστ) η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής τους,
  - κζ) η αποθήκευση και η εμπορία υγρών και αερίων καυσίμων,
  - κθ) η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων,
  - λ) η έκδοση κανονιστικών αποφάσεων σύμφωνα με το άρθρο 38.

2. Για την άσκηση της αρμοδιότητας της περίπτωσης ιε' και για τον έλεγχο της τήρησης των διατάξεων των περιπτώσεων β΄, ιστ΄, ιη΄, ιθ΄, κ΄, κα΄, κβ΄, κγ΄ και λ΄ της παρ. 1, ο Δήμος προβλέπει στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας τη συγκρότηση ειδικής υπηρεσίας με την ονομασία “**Δημοτική Αστυνομία**”. Η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του.

3. Με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης,

Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Υγείας και Πρόνοιας, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων, καθορίζονται οι αρμοδιότητες και ο τρόπος άσκησής τους, τα προσόντα, τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των οργάνων της δημοτικής αστυνομίας

4. Τα μέτρα που αναφέρονται στην περ. ιδ΄ της παραγράφου 1 και αφορούν τη ρύθμιση της κυκλοφορίας, τον καθορισμό πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, τον προσδιορισμό και τη λειτουργία των χώρων στάθμευσης οχημάτων σε κοινόχρηστους χώρους, λαμβάνονται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, με βάση μελέτες που έχουν εκπονηθεί ή εγκριθεί από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του οικείου Δήμου ή Κοινότητας ή από το Τμήμα Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης.

5. Εφόσον τα μέτρα της προηγούμενης παραγράφου αφορούν :

α) Το Εθνικό ή επαρχιακό δίκτυο της χώρας, τις παρακαμπτήριες οδούς αυτού και αυτές που το επηρεάζουν, καθώς και τα υπάρχοντα ή προγραμματιζόμενα συγκοινωνιακά έργα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων στο αστικό και υπεραστικό δίκτυο.

β) Το βασικό οδικό δίκτυο, όπως αυτό ορίζεται με τις διατάξεις του π.δ/τος 183/1986 (ΦΕΚ 70 Α΄) και τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ή των οικείων νομαρχών, των δήμων και κοινοτήτων :

- Του Νομού Αττικής, εκτός των Δήμων και των Κοινοτήτων των Επαρχιών Αιγίνης, Κυθήρων, Τροιζηνίας, Υδρας και του υπολοίπου Επαρχίας Πειραιώς.
- Του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκη, Καλαμαριά, Μενεμένη, Αμπελόκηποι, Εύοσμος, Σταυρούπολη, Πολίχνη, Νεάπολη, Άγιος Παύλος, Πανόραμα, Θέρμη, Ευκαρπία, Καλοχώρι)
- Του πολεοδομικού συγκροτήματος Βόλου (Βόλος, Ν. Ιωνία, Ν. Δημητριάδα, Αγία Παρασκευή, Αγ. Γεώργιος, Άνω Βόλος, Άλλη Μεριά)
- Του πολεοδομικού συγκροτήματος Ηρακλείου (Ηράκλειο, Αλικαρνασός, Γάζι) και
- Των Δήμων Πατρών και Λάρισας.

γ) Τις παρακαμπτήριες οδούς του βασικού δικτύου του προηγούμενου εδαφίου και τις οδούς που επηρεάζουν το ανωτέρω δίκτυο ή την κυκλοφορία στα όρια των δήμων ή κοινοτήτων, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 52 παρ. 1 του Ν. 2696/1999.

6. Οι κανονιστικές αποφάσεις των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων που αφορούν την κυκλοφορία κοινοποιούνται στις κατά τόπους Υπηρεσίες Τροχαίας ή στις Αστυνομικές Υπηρεσίες που ασκούν καθήκοντα Τροχαίας,

καθώς και στις αρμόδιες υπηρεσίες κυκλοφορίας της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

7. Οι παραβάτες των κανονιστικών αποφάσεων των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, που αφορούν θέματα κυκλοφορίας και στάθμευσης οχημάτων, τιμωρούνται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ν. 2696/1999

8. Οι διατάξεις του άρθρου 10 και των παραγράφων 2 έως και 6 του άρθρου 52 του Ν. 2696/1999, δεν θίγονται από τις διατάξεις των παραγράφων 4 έως 7 του παρόντος άρθρου.